

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15,12

**Co je špatné, je špatné,
i když to dělá každý.
Co je dobré, je dobré, i když
to nedělá nikdo.**

*Citace (asi) neprávem připisovaná svatému Augustinovi,
i když jinak hluboce pravdivá!*

Obsah: padesáté páté číslo

- 3 Kolik stojí vstupenka do nebe?
- 5 Perla za zvláštní cenu
- 6 Charismatická Matka Angelika aneb Začni, aby ti Bůh pomohl!
- 8 Terezie, dva zlatáky a Bůh
- 14 Bůh vás nepřestane pronásledovat
- 15 Různé stezky, ale stejné ukazatele cest!
- 16 Bůh neodpovídá nikdy šablonovitě
- 17 Opuštění osvobozuje
- 18 Obtížený poutník
- 19 Tantum quantum
- 20 SMS a kniha
- 21 Velké postavy vědy o Tom, který je převyšuje
- 23 Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé?
(objednávkový kupon tiskoviny z A.M.I.M.S.)
- 24 Rozmlouvej s Bohem
- 26 Cesta po území kmenů Manases, Gad a Ruben
- 30 Poprava Jana Křtitele a svědectví historika, který nebyl křesťan!
- 32 Napomenout jako Jan?
- 33 Zázrak stíhal zázrak, snadno se na to zvyká
- 36 RAFAEL = „Bůh uzdravuje“
- 40 Nebe a nebeská stvoření
- 43 Dlouhé lžice / Velblouda uvaž!
- 44 Pane, pošli prosím „dělníky“...
- 46 Dobrodružná cesta k Pánu Ježíši aneb Křest můj, dětí i manžela
- 48 Křest v nouzi
- 50 Prožívání týdne podle tradice Církve
- 54 Proč je důležité „znát pravidla“
- 55 Ticho... a jaký má význam v „architektuře mše svaté“
- 59 Jeho přítomnost
- 62 Společenství čistých srdcí: Máš zkušenost s Pannou Marií?

Milovaní čtenáři!

Většinou musíme přečíst celou knihu, než nás něco opravdu zaujme. Kniha *Mozaika duchovní moudrosti*, která je přílohou tohoto čísla časopisu pro ty, kdo ho mají objednaný, je již výběrem toho, co zaujalo. Jeden z autorů knihy, P. Marek Dunda, mi vyprávěl, jaký byl první impulz k jejímu vzniku:

„Když se rozkřiklo, že se hlásím do kněžského semináře, pozval si mě náš tehdejší děkan P. Česlav Malík, O.Praem. Chtěl poznat, kdo se z jeho děkanství hlásí k přípravě na kněžství, a zároveň mi při té příležitosti dal i několik cenných rad. Jsem mu za ně vděčný. Jedna z rad byla: „To, co osloví tebe, časem osloví i druhé. Proto si systematicky zapisuj vše, co zarezonuje v tvém srdci. Nikdy si nebudeš schopen zapamatovat všechno – proto si to piš. Přejde čas, kdy se o to budeš moci podělit s druhými.“

A tak zapisoval, podobně jako to dělal i P. Dominik Josef Doubrava, O.Praem. – druhý z kněží, díky kterým mohla kniha vzniknout. Otec Dominik zemřel v roce 2019. Proto vás prosím: vzpomeňte na něj v modlitbě jako poděkování za to, že nám dal své „mozaiky citátů“ zcela nezištně k dispozici pro sestavení této knihy.

Budete-li mít zájem o další výtisky knihy, rádi je v jakémkoliv množství jen za příspěvek na tisk a poštovné zašleme. Můžete použít objednávací kupon na str. 24 nebo napsat na adresu redakce či objednat přes www.amims.net a www.fatym.com, kde je také zdarma kompletní text knihy ke stažení ve formátu PDF.

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů, a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20 Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 2101330155/2010, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení Církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
55/2020, XIV. ročník, vydáno 20. listopadu 2020

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č. j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Koordinátor: P.ThLic. Marek Dunda, Th.D.
Šéfredaktor: P.ThLic. Pavel Zahradníček, Th.D.
Překlady: Terezie Eisnerová OP
Jazyková a grafická úprava: Ondřej P. Vaněček

Vydavatel: Milujte se! z.s., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se
číslo účtu pro zaslání darů: 2101330155/2010, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis *Milujte se!* je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sester Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s Hnutím Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasílaným darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslané dary lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhradzuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.
Znění licencí Creative Commons (CC) naleznete na <http://creativecommons.org/licenses>.

Foto na titulní straně: Unsplash, Guillaume Bolduc (CC0)

Kolik stojí vstupenka do nebe?

Ve starověku byly perly symbolem bohatství, úspěchu. Pán Ježíš použil perlu v jednom ze svých podobenství: „Nebeské království je také podobné obchodníkovi, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.“ (Mt 13,45–46)

Dočasně klidně obětoval všechno, aby...

Když chtěl Pán Ježíš vysvětlit, že bychom se na prvním místě měli starat o to, abychom se dostali do nebe, přirovnal je ke vzácné perle, kterou u někoho objevil prozíravý obchodník. Poznal, že má obrovskou cenu, proto prodal všechno, co měl, aby ji mohl koupit. Dočasně přišel o všechnen svůj majetek, ale měl v ruce něco, za co si koupí všechno lepší a nové, a ještě mu spousta peněz zůstane, jen co najde vhodného kupce.

Symbolika: cenné, ale obtížně získatelné

Ve starověku byly perly symbolem bohatství, úspěchu a společenského postavení. Všechny tenkrát pocházely ze dna moře a jejich získání nebylo nic snadného.

Když chtěl Pán Ježíš vysvětlit, že bychom se na prvním místě měli starat o to, abychom se dostali do nebe, přirovnal je ke vzácné perle.

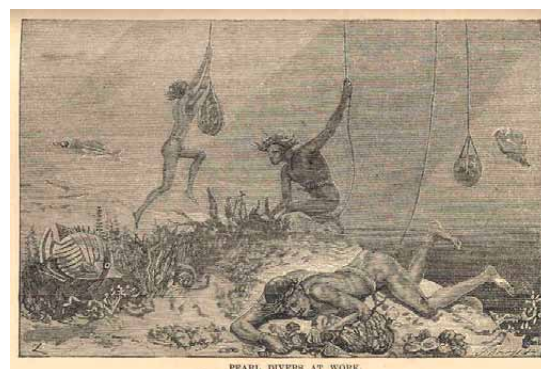
Lovci perel se potápěli do třicetimetrové hloubky bez jakéhokoli potápěčského vybavení, na dně rychle nasbírali do síťové tašky několik ústřic. Byli odkázáni na to, jak dlouho vydrží bez dýchání, museli myslet na to, že příliš rychlé vynoření z takové hloubky může způsobit smrt; tu ovšem mohli znamenat také žraloci. Na břehu zvědavě otevřeli perlotvorky, aby zjistili, jestli to podstoupené nebezpečí přineslo užitek. Ten vůbec nebyl samozřejmý. Perla bývá průměrně jen v jedné z 20 000 perlotvorek. Perel proto bylo málo a byly drahé. V některých zemích bylo navíc zakázáno, aby exkluzivní šperky zdobené perlami nosil někdo jiný než příslušníci panovnické rodiny.

Dnes je získáváme snáze...

Teprve asi před sto lety přišel Japonec Kokichi Mikimoto na to, jak se dají perly pěstovat uměle. Vložil do perlotvorky cizí tělíčko a podařilo se mu po dvou letech

čekání získat perlu. Dnes se takto získávají perly ve velkém. Perlotvorky se přirozeným způsobem rozmnoží někde, odkud nemohou utéci a kde je nic nesežere. ▷

Tradiční způsob lovu přírodních perel (rytina, 1883); v Japonsku se tomuto řemeslu věnují potápěčky nazývané „ama“ – „ženy moře“ (dole)

„Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši?“

Ježíš Kristus (Mk 8,36)

a v dalších zemích umí vypěstovat perly velké až 2 centimetry. Jejich velikost se samozřejmě projeví ve velmi vysoké ceně. Hodnota perly závisí také na zbarvení, které bývá bílé, žluté, žlutooranžové nebo modravé; navíc mohou mít růžový, zelený nebo modrý nádech a v Polynésii pěstují také perly černé.

Při umělém pěstování perel je nezbytný odborný zásah člověka, který ví, jak na to. Dodnes není vysvětleno, jak vznikají perly v přírodě bez tohoto vnějšího zásahu. Mechanismus vzniku perly by měl být stejný, jenže plášť obepíná tělo mlže tak dokonale, že se dovnitř bez násilného zásahu žádné cizí tělísko nedostane. Je to výsledek neúspěšného útoku nějakého predátora? Možná je to také způsob obrany organismu perlorodek proti rakovinnému nádoru. Zatím víme jen to, že vznikají, ale nevíme jak.

Ze současné produkce vznikla bez zásahu člověka jen jedna perla z 15 000.

Perla jako lék?

Perly byly ve starověku používány i jako léčebný prostředek. Jejich cumláni nebo polknutí by ovšem bylo k ničemu. Perly se rozpouštěly ve víně a s ním pak pily. Nebyla to jen pověra, i když to tenkrát neuměli vysvětlit. Dnes víme, že v perlách je poměrně dost velké množství bizmutu, prvku, který je obtížné dostat do organismu a jehož nedostatek může vyvolávat vážné choroby. Dnes už používáme jiné způsoby léčby a prevence, ale plyne z toho poučení, že pokud si někdo bere na nějakou slávu perlový náhrdelník, měl by si dát pozor, aby ho nenamočil do skleničky s vínem.

Většina v současnosti prodávaných perel pochází z chovů. Tyto perly vznikají podobně jako perly přírodní s tím rozdílem, že cizí tělísko je do ústí zavedeno úmyslně (podle Wikipedia)

Když jsou velké asi jako pětikoruna, jsou přemístěny do klecí zavěšených v moři. Tam rostou další rok a půl. Potom je třeba vzít jednu po druhé do ruky, opatrně ji pootevřít, skalpelem naříznout na správném místě její tělo, vložit tam maličkou kuličku z lastury a k tomu ještě kousek tkáně jiné perlotvorky. Po tomto přesném chirurgickém zákroku se perlotvorky zase vracejí v klecích do moře. Kolem vložených částí začne růst perla. Než je dost velká k použití v klenotnictví, trvá to tři roky. I když není úspěšnost umělého pěstování přírodních perel stoprocentní, je takto možné bez nebezpečného potápění získat velké množství perel, čímž ovšem klesla jejich cena, a tak už dávno nejsou výsadou těch nejbohatších a nejmocnějších. Ještě úspěšnější je toto podnikání u sladkovodních perlorodek, protože

V moři bývá perla průměrně jen v jedné z 20 000 perlotvorek. Perel proto bylo málo a byly drahé.

v jediné z nich může současně růst až 20 perel, zatímco u mořských perlotvorek jen jediná. Sladkovodní perly jsou ovšem mnohem menší než mořské. Ty jsou velké 5 až 9 mm, pokud jsou pěstovány v Japonsku, Vietnamu nebo Číně. Dále na jih jsou ještě větší. V Austrálii, Barmě, Indonésii

„Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“

Ježíš Kristus (Mt 6,21)

Radost, která pomalu roste

Vraťme se však ke srovnání nebeské radosti s perlou. Od chvíle křtu v sobě neseme

Perla

Foto: Designed by cookie_studio / Freepik / PSD: MSI

za zvláštní cenu

Kdysi jsem slyšel takto převyprávěné podobenství Pána Ježíše o perle a Božím království (viz Mt 13,45–46). Vícekrát jsem pak nad ním přemýšlel. Pomohlo mi porozumět. Snad pomůže i tobě:

Přicházíš do klenotnictví. Všude je mnoho nádherných šperků, ale tobě padne do oka mimořádná perla ve vitrině z bezpečnostního skla. Taková, jakou jsi ještě nikdy neviděl...

„Co stojí?“ ptáš se prodáváče.

„Okamžik, zavolám šéfa...“

A za chvíli již před tebou stojí sám maji-

Stojí vše, co máš!

tel firmy. Začíná trochu ze široka a tyká ti, jako by tě již – Bůh ví, jak dlouho – znal: „Správně jsi postřehl, že jde o zcela mimořádnou, zvláštní perlu. A zvláštní je i její cena. Ta perla stojí všechno, co máš!“

„Mám něco kolem tří set tisíc,“ pomyslí si.

„Tak to bude cena za perlu,“ řekne obchodník, aniž by čekal, až nějakou částku vyslovíš.

obchodníku, který hledá vzácné perly. A když najde jednu drahocennou perlu, jde, prodá všechno, co má, a koupí ji. (Mt 13,45–46)

K perle můžeme přirovnat i nebeskou radost: Od chvíle křtu v sobě neseme její počátek, ale než v nás vyroste, bude to trvat celý náš život.

její počátek, ale než v nás vyroste, bude to trvat celý náš život. Je to spojeno s povinnostmi, což může být nepříjemné stejně, jako je perlorodce nemilé vložené tělísko

– proto se ho také pokouší zbavit. Pokud se jí to podaří, bude na světě o jednu perlu méně. Horší je, když si někdo myslí, že se dostane do nebe bez námahy a obětí,

„Ale když vám dám všechno, nebudu mít na opravu střechy domu a na...“

„Ty máš dům? Tak i ten bude tvořit cenu za perlu,“ naváže zcela samozřejmě obchodník.

„No, to nemyslíte vážně! To budu spát v garáži?“

„Aha, tak ty máš také garáž? Ale nemáš ji jen tak, prázdnou...?“ usměje se obchodník.

Vyhrkneš: „A jak se s rodinou dostanu bez auta na chalupu?“ Ale v tom si uvědomíš, že zřejmě nejen auto, ale i chalupa bude součástí ceny.

„Ano, máš pravdu...“, pokračuje obchodník. „Je to skutečně zvláštní a výjimečná perla. A tomu odpovídá i zvláštní cena: vše, co máš. Ber, nebo nech být! Vezme někdo jiný...“

Váháš, přemýšlíš, ale nakonec souhlasíš. Vidiš sám, že tahle perla za to stojí.

„Dobrá,“ končí obchodník rozhovor. „Takže nyní je všechno, co máš, mé. Konto, dům, garáž, auto, chalupa, ale také tvá rodina – manželka, děti... – Neboj se, nechci ti to brát. Dobře s tím vším nakládej a hlavně nikdy nezapomeň, komu to nyní patří. A věřím, že kdybych tě snad o něco z toho v budoucnu požádal, bez váhání mi to dáš...“

P. Pavel Zahradníček ■

(podle „Milujte se!“ č. 12/2010; všechna dosud vydaná čísla časopisu „Milujte se!“ najdete zdarma v elektronické verzi na webu www.milujte.se – k dispozici je i fulltextové vyhledávání)

a podle toho se také chová. V takovém případě se nebeská radost nezmenší, ale dotyčný lenoch o ni přijde a lidé kolem něho přijdou o to, co pro ně mohl udělat. Nezapomínejme na toho obchodníka z podobenství: napřed prodá všechno, co má, za získané peníze koupí perlu, a teprve potom vydělá mnohem víc, než do nákupu investoval.

P. Václav Trmač

(perex a titulky redakce) ■

„Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno.“

Ježíš Kristus, (Mt 6,31–33)

Charismatická Matka Angelika aneb Začni, aby ti Bůh pomohl!*

Foto: Flickr, Bernard Spragg (CCO)

Je to příběh pro každého, komu se zdá, že změna není možná: Rita Rizzová pocházela z rozvrácené chudé rodiny, otec od nich odešel, s matkou měla špatné vztahy. Byla nemocná a musela nosit ortopedický korzet. Pro mnohé byla už úplně odepsaná. Přesto založila největší katolickou televizi na světě – a udělala to jako řeholní sestra kontemplativního řádu!

Těžký začátek

Rita Rizzová (pozdější Matka Angelika – Mother Angelica), jediná dcera Mae a Johna Rizzových, se narodila 20. dubna 1923 ve čtvrti italských emigrantů v Cantonu v USA. Kvůli otci panovalo v domácnosti fyzické a psychické násilí, a také bída. Když po čase od rodiny odešel, celou situaci to ještě zhoršilo. Její maminka podala žádost o rozvod a zůstala bez peněz a bez bydlení – jen s pětiletou Ritou v náručí.

Pro matku a dceru začalo několikaleté období života v opravdové bídě. Pohy-

bovaly se na úplném dně jak materiálně, tak psychicky a duchovně. Čistírna prádla, kterou Mae Rizzová založila, neprosperovala, John zase neplatil alimenty a po letech se znovu oženil. Ritina matka měla podlomené zdraví: záchvaty hysterie se u ní střídaly s depresivními stavy a sebevražednými myšlenkami. Uprostřed toho všeho se děvčátko, milované majetnickou láskou nemocné matky a zanedbávané prarodiči, oddalo pocitu rezignace. Její vrstevníci, a dokonce i učitelé ji považovali za beznadějný případ.

Taková jsem se narodila a taková zemřu...?

„Kdyby mne Pán nevytáhl, můj život by byl velice špatný! Neviděla jsem žádnou šanci na změnu. Myslela jsem si, že taková jsem se narodila a taková zemřu,“ přiznala po letech Matka Angelika.

Nic nenasvědčovalo tomu, že by se v životě mladé Rity chystala nějaká změna. Začala pracovat jako mažoretka ve školním orchestru a od roku 1941 pro reklamy firmy Timken. Neměla žádné přátele. Nadále žila hlavně rodinnými problémy. K tomu všemu se přidala nemoc žaludku, která znemožňovala Ritě normální život: nemohla pořádně jíst ani spát, ruce se jí

* Ovšem ani začátek čehokoli dobrého se neobejde bez potřebného působení Boží milosti – viz infobox „Poznáte pravdu...“ na str. 13 na konci tohoto článku.

Je to příběh pro každého, komu se zdá, že změna není možná.

Rita Rizzová na školní fotce

Pohybovaly se na úplném dně jak materiálně, tak psychicky a duchovně.

třásly a pohybovala se jen v ortopedickém korzetu, který jí poskytoval podporu žaludku.

Návštěva u stigmatizované mystičky

Návštěva u stigmatizované Rhode Wiseové měla vše změnit. (Pozn. redakce: Stigmata jsou krvácející Kristovy rány, které se nevysvětlitelným způsobem objevují na těle některých osob. Měl je svatý František z Assisi, svatý P. Pio z Pietrelciny a řada dalších – srov. např. článek *Tajemství stigmat* v *Milujte se!* č. 46/2018, str. 8–13; on-line zdarma v archivu všech dosud vydaných čísel časopisu *Milujte se!* na www.milujte.se.) Rhode Wiseová měla i dar uzdravovat. S tím počítala Mae Rizzová, která slyšela o zvláštních zásadách americké mystičky. Rita byla skeptičtější,

Foto: 2x EWTN Global Catholic Network

Foto: Visions of Jesus Christ.com

Rhode Wiseová s Ritou Rizzovou (pozdější Matkou Angelikou) vpravo

ale přece se podle rady Wiseové začala modlit nověnu ke sv. Terezii z Lisieux („nověna“ – z latinského „novem“, tj. „devět“ – je modlitba trvajícím po dobu devíti dní – pozn. redakce). V poslední den pobožnosti nejdříve pocítila, že náhle ustala bolest břicha, a nato uslyšela hlas, který jí říkal, aby vstala z lůžka a začala chodit bez korzetu. Tak to udělala. Její uzdravení se stalo skutečností!

„Moje nejdražší mami, vstoupila jsem do kláštera“

Dne 15. srpna 1944 otevřela Mae obálku, ve které byl dopis od její 21leté dcery. Když ho začala číst, málem jí vypadl

Matka Angelika v den posvěcení kláštera Panny Marie Andělské, 1962

Její vrstevníci, a dokonce i učitelé ji považovali za beznadějný případ.

z rukou. Dopis začínal slovy: „Moje nejdražší mami, až obdržíš tento dopis, budu v Clevelandu. Vstoupila jsem do kláštera Stálé adorace.“

Půldruhého roku od zázračného uzdravení se změnilo děvče k nepoznání! Od té doby věnovala čas individuální modlitbě, účastnila se pobožností křížové cesty, vykonávala skutky pokání, četla duchovní literaturu a rozlišovala své povolání! Nakonec se na radu duchovního vůdce rozhodla vstoupit do kontemplativního řádu sester klarisek Stálé adorace ▷

Foto: Flickr, seminarianvoitus (CC BY-NC-ND 2.0)

Kláster Panny Marie Andělské v Birminghamu (Alabama), v jehož areálu vznikla EWTN, první satelitní kabelová televizní stanice v USA, časem se rozvinulo i rozhlasové vysílání, internet...

Parabolické antény EWTN v Birminghamu

Terezie, dva zlatáky a Bůh

Ze života svaté Terezie z Ávily († 1582) se vypráví tento příběh:

Když přicházela do Sevilly, potkala před branou města nějakého známého. Zeptal se jí: „Terezie, proč sem přicházíš?“

„Chci zde založit nový klášter,“ odpověděla, jako by se jednalo o kdovíjak běžnou věc.

„A máš peníze?“

Terezie sáhla do kapsy svého řeholního hábitu a vytáhla dva zlatáky: „Trochu...“

Ten známý člověk se opravdu upřímně zasmál a namítl: „A to si myslíš, že dva zlatáky ti budou na klášter stačit?“

„Terezie a dva zlatáky, to opravdu není nic,“ odvětila klidně řeholnice. Pak se usmála zase ona a dodala: „Ale Terezie, dva zlatáky a Bůh – to je víc, než kolik je potřeba na několik klášterů!“

V následujících letech založila ve Španělsku celkem sedm klášterů reformovaných karmelitek. Papež svatý Pavel VI. jí v roce 1970 udělil titul „učitelka Církve“.

Připravil P. Pavel Zahradníček ■

v Clevelandu (The Poor Clares of Perpetual Adoration – PCPA), jehož posláním je adorace Nejsvětější svátosti jako zado-stiučnění za nevděčnost lidstva Bohu.

Bez loučení, jakoby do práce...

V den odjezdu do kláštera vyšla Rita z domu jakoby do práce, bez zvláštního rozloučení s matkou, protože věděla, že by jí nikdy nedovolila odejít a žít daleko od Cantonu.

V budoucnu se však osudy matky a dcery ještě setkají, ale podivným způsobem, a povedou k neočekávanému vztahu: Mae totiž vstoupí do řeholního společenství, které povede její dcera, a tam prožije závěr svého života.

V čele nově založeného kláštera

V roce 1961 měla Rita za sebou sedmáct let formace a života v klášterní klauzuře v Řádu chudých sester svaté Kláry (zkráceně se jim říká klarisky), kde přijala při vstupu řeholní jméno sestra Maria Angelika od Zvěstování. Tehdy stanula v čele čtyřčlenného společenství sester, které bylo posláno na jih Spojených států do Birminghamu – bylo potřeba vybudovat nový klášter.

Finanční problémy spojené se stavbou klášterní budovy vyřešila Matka Angelika se sobě vlastní nápaditostí a charismatem. Jednou viděla v nějakém odborném časopise reklamu na umělé rybářské návnady, což tehdy byla pro mnohé rybáře novinka,

Foto: Flickr, Iglesia en Valladolid (CC BY-SA 2.0)

Foto: EWTN Global Catholic Network

Foto: EWTN Global Catholic Network / WCC, ©molsyovnet (CC BY-SA 3.0)

Listopad 1982 – Matka Angelika předává papeži Janu Pavlu II. model první satelitní antény EWTN

„Pokud mne Pán inspiruje, abych něco vykonala, zkouším to udělat. Já začínám a věci se pak samy pohnou kupředu. Ale musím začít! A jestli to není Jeho vůle, buď se předsevzetí rozpadne, nebo je něco zadržší.“

Matka Angelika

a tak objednala jednu soupravu a pak spolu se sestrami připravila svůj vlastní „model“. Jeden známý otestoval jako první jeho účinnost. Byl nadšený. Sestry založily podnik Návnady svatého Petra. Díky němu získaly prostředky na nový klášter.

Musím začít!

Matka Angelika si po tomto úspěchu uvědomila, že za něj vděčí nejen vlastnímu nápadu a práci sester, ale především

tomu, že to chtěl Bůh a že o vše se stará Boží Prozřetelnost. Je třeba jen důvěřovat. Řekla: „Můj postoj je takový, že když mne Pán inspiruje k vykonání něčeho, zkouším to udělat. Já začínám a věci se pak samy pohnou kupředu. Ale musím začít! A jestli to není Jeho vůle, buď se předsevzetí rozpadne, nebo je něco zadržší.“

Proto se také nikdy nijak zvlášť netrápila, když se něco přes všechnu snahu nedařilo.

„Inženýrka“ budující na nejpevnějším základu

Při stavbě nového kláštera se Matka Angelika ukázala jako opravdový mistr v hábitu. Neobyčejná řeholnice vytvořila plán komplexu budov, dohlížela na stavbu, přijímala objednávky, vychytávala chyby, vedla obtížná jednání s dodavateli a hlídala rozpočet. Se sestrami pokládala kachlíky, brousila skříňky... Přitom ovšem nezapomínala na to, co je nejdůležitější! „Celý objekt byl naplánován tak, aby Nejsvětější svátost byla uprostřed. Ať každý bez ohledu na vyznání se cítí pozván, aby přišel a strávil několik minut nebo několik hodin s Bohem,“ vysvětlovala četným příchozím.

Po vysvěcení kláštera začaly sestry žít v klauzūře, v modlitbě a tichu.

Dluhy a další realizované nápady

Zakrátko daly o sobě vědět dluhy. Aby je mohla zaplatit, nechala se Matka Angelika inspirovat sousedkou, která se podobným způsobem živila nedaleko od kláštera: začala s výrobou a prodejem pražených oříšků. ▶

Proto se také nikdy nijak zvlášť netrápila, když se něco přes všechnu snahu nedařilo.

Foto: P.Mieczyslaw Piotrowski TCHR

Jedno z prvních televizních studií EWTN

Současně byla stále častěji zvána na evangelizační přednášky ve farnostech. Duchovní besedy řeholnice se těšily dobremu zájmu, a tak se rozhodla zpřístupnit je širšímu okruhu posluchačů. Jako teplé housky se prodávaly kazety s nahrávkami a také její knížky, což ji v roce 1976 inspirovalo k zakoupení tiskařských strojů, které denně tiskly až 25 tisíc exemplářů jejich bestsellerů. Nejenže se podařilo zaplatit všechny dluhy ze stavby kláštera, ale sestry mohly podporovat i další evangelizační díla. Když se zdálo, že Matka Angelika je na vrcholu svých možností, přišel březen 1978 a s ním pozvání do televizní stanice *Studio 38* v Chicagu. Tato návštěva měla změnit život nejen abatyše a jejích dvanácti sester, ale také milionů lidí na celém světě...

Televizní síť Věčného Slova

„Tome, kolik stojí něco takového?“ zeptala se svého spolupracovníka Matka Angelika, když si prohlížela televizní studio.

„Jen 950 tisíc dolarů,“ usmál se Tom.

„Jen tolik? Také bych chtěla mít takové!“

O několik měsíců později přistoupila sestra k uskutečnění svého záměru. Začala adaptovat klášterní garáž pro potřeby televizního studia a dávat dohromady všechno vybavení! Skeptikům, kteří viděli nakoupené osvětlovací reflektory a ptali se, co se stane, když se jí nepodaří dát stanici do provozu, Matka Angelika odpověděla: „Pak budu mít nejvíc osvětlenou garáž v Birminghamu!“

Konečně 15. srpna 1981 o Slavnosti Nanebevzetí Panny Marie zahájilo činnost největší dílo Matky Angeliky: *EWTN* (*Eternal Word Television Network*, česky Televizní síť Věčného Slova).

„Vidět Boha“ a předávat to dál

Je to pozoruhodná skutečnost, že tuto televizi dala dohromady klauzurní sestra. Matka Angelika to vysvětlila tímto způsobem:

„Duchovní růst musí být zakořeněn v kontemplativním životě (slovo „kontem-

plac“ můžeme do češtiny přeložit jako „nazírání“ ve významu pohlížení na Boží pravdy a skutečnosti – pozn. redakce). Myslím, že právě proto jsme byly vybrány. Je to věc nepředstavitelná pro řeholní kongregaci, ale Bůh rád dělá velké věci skrze to, co je malé.“

Zpočátku byl program čtyřhodinový a od roku 1987 se vysílalo 24 hodin denně. Oblíbeným pořadem bylo živě vysílané talk-show Matky Angeliky: *Mother Angelica live*. Charismatická abatyše v něm vedla rozhovory s televizními diváky a pozvanými hosty. K problémům skutečných lidí přidávala biblický komentář a duchovní rady. Dělal to nejen s moudrostí a láskou, ale také s humorem, a nejednou i s velkou důrazností.

Či je to dílo? Naše ne...

Lidé ji chválili a *EWTN* ochotně finančně podporovali. Matka Angelika ale nikdy nezapomínala, či toto dílo ve skutečnosti je: „Nikdy nevíme,“ vzpomíná, „odkud přijdou další peníze. Právě to se pokouším vtouct lidem do hlavy: že je to dílo Boha (...) Jsme svědectvím naprosté Prozřetelnosti Boží. On nás vedl, On nás udržoval, On nás chrání. Nikdo nemůže říct, že ty řeholnice, kterákoli z nás, toho mohly dosáhnout. Nemohly jsme! Vše se vyvíjelo a vyvíjí tak dlouho, jak dlouho se Ho držíme a budeme držet.“

Naším posláním je ukázat pravdu!

Matka Angelika od začátku dbala na to, aby obsah programů byl ve shodě s naukou Církve. Pečlivě vybírala hosty a nezvala do studia ty, kteří předkládali své vlastní vize odporující učení katolické církve.

Foto: EWTN Global Catholic Network

„Bůh rád dělá velké věci skrze to, co je malé.“

Matka Angelika

vysílání těchto slavností. Když však při křížové cestě připravené Američany sehrála úlohu Vykupitele žena, Matka Angelika vybuchla. Později dala ve svém komentáři najevo své pobouření nejen nad touto „genderovou pobožností“, ale také nad mnoha jinými zneužitími, která pozorovala v americké církvi: „Srdečně tě vítám, liberální církvi, v Americe!“ hřímala abatyše. (Záznam velmi rozhořčeného vystoupení jinak téměř vždy usměvavé Matky Angeliky je on-line na youtu.be/Trzr-BjVDz6s – pozn. redakce.)

Ten komentář byl zlomový nejen tím, že jí přinesl v krátkém čase další >

„Naším posláním je představit pravdu, prostě ukázat ji tak, jak ji katolická církev ukazuje všem, kteří ji chtějí vidět,“ vysvětlila. Ale Církev v USA v 90. letech 20. století vystavila její trpělivost nejedné zkoušce.

Je čas, říct to jasně...!

V roce 1993 se konaly v Denveru Světové dny mládeže se sv. Janem Pavlem II. Zakladatelka EWTN osobně zvala 32 milionů diváků své stanice ke sledování živého

Svatyně Nejsvětější svátosti při klášteře Panny Marie Andělské v Hanceville, asi hodinu cesty od EWTN. Pro podporu a realizaci rostoucího mediálního impéria založila Matka Angelika dvě činné řeholní kongregace: ženskou – Sester služebnic Věčného Slova – a mužskou – Františkánů misionářů Věčného Slova. Pro své klauzurní sestry (klarisky Stálé adorace) chtěla ale vybudovat nový klášter daleko od hluku EWTN. V Hanceville byla postavena Svatině Nejsvětější Svátosti (Shrine of the Most Blessed Sacrament), do které poslal monstrenci sv. Jan Pavel II. Byla vysvěčena společně s řeholním komplexem 19. srpna 1999. Zasvěcení svatyně nebylo vybráno náhodně. Eucharistický kult byl totiž základem jak řeholního povolání Matky Angeliky jako klarisky od Stálé adorace, tak jejího apoštolského poslání v EWTN. Když abatyše bojovala o katolické chápání tajemství mše svaté, říkala: „Zasvětila jsem svůj život Eucharistií a nemohu se zříkat Ježíše. Jsem připravena rezignovat na své místo v EWTN, vzdát se programu a žít jen kontemplativním životem... ale nemohu se zříct Ježíše.“

Foto: Wikimedia Commons, Fr. James Bradley (CC BY 2.0); Designed by Freepik / montáž: MSI

„Chceš něco udělat pro Pána? Udělej to! Cokoli cítíš, že musíš udělat, i když se třeseš strachem, jsi k smrti vyděšený, udělej první krok. Milost přichází s tím jedním krokem a budeš dostávat milost dále, jak budeš dělat další kroky.“

Matka Angelika

Foto: Unsplash, Patrick Schneider (CCO)

čtyři miliony diváků, ale také vyjasnil její úlohu: obrádkyně katolické víry a autority Svatého otce.

Vhod i nevhod...

V průběhu dalších deseti let si zneprátelila některé „církvní kruhy“, protože odvážně bojovala za správné chápání Eucharistie jako reálné přítomnosti Krista pod způsobou chleba a vína, kněžství jako svátosti rezervované mužům a také propagovala tradiční modlitby a pobožnosti. Nevyhýbala se obtížným tématům jako potrat, trest za hříchy nebo poslední soud. „Lidé se musí připravit a žít hluboce duchovně, aby se přichystali pro příští svět, a nejen pro tento svět,“ vysvětlovala.

Vystupovala také proti různým excesům v liturgii, přitom však respektovala autoritu, kterou v Církvi svěřil Pán Ježíš apoštolům a jejich nástupcům, tj. biskupům. Když v roce 1997 vystoupila proti reformě liturgie, kterou chtěl losangeleský arcibiskup kardinál Roger Mahoni

zavést používání obyčejného chleba místo hostií při slavení Eucharistie, aby se bohoslužba stala pro návštěvníky zajímavější, řekla, že arcibiskup si nezaslouží „vůbec žádnou poslušnost“, doslova „nulovou“ (anglicky: „I'm afraid my obedience in that diocese would be absolutely zero, and I hope everybody else's in that diocese is zero.“). Svěho výroku pak ale jako unáhleného litovala a za šest dní se za něj omluvila. Dál však vytrvale upozorňovala na to, když se Církev v Americe odchylovala od zdravé katolické nauky a praxe. A především tu zdravou trpělivě učila a vysvětlovala. A sama podle ní žila.

Činnost sestry a její neúnavné hlásání učení Církve obdivovali obyčejní lidé, ale i papežové. Svátý Jan Pavel II. během audience v roce 1996 o ní řekl: „Matka Angelika je silná, odvážná a charismatická žena. Tělesně slabá, ale na duchu silná.“ Benedikt XVI. v roce 2009 vyznamenal Matku Angeliku křížem papežské medaile *Pro*

Ecclesia et Pontifice a papež František jí při letu na Havaj v roce 2016, krátce před její smrtí, poslal zvláštní pozdrav z paluby letadla.

Vše pro Boha – a neboj se!

„Chceš něco udělat pro Pána? (...) Udělej to! Cokoli cítíš, že musíš udělat, i když se třeseš strachem, jsi k smrti vyděšený, udělej první krok. Milost přichází s tím jedním krokem a budeš dostávat milost dál, jak budeš dělat další kroky,“ řekla při jedné příležitosti Matka Angelika.

Dalším projektem charismatické sestry, jejímž úkolem bylo dostat se ke všem lidem a národům, se stalo krátkovlnné rádio *WEWN (Worldwide Eternal Word Network – Celosvětová síť Věčného Slova)*, založené v roce 1992. Ve vysílání bylo zpočátku čtení Písma svatého, katecheze a pobožnosti ve 26 jazycích a později také opakované přenosy *EWTN*. Vysílání zasahovalo nejen USA, ale i Blízký Východ, jihovýchodní Asii, Latinskou Ameriku, Afriku a Evropu.

Cesta na Kalvárii

V roce 1993 se život Matky Angeliky změnil. Kvůli prasklému obratli a poškozenému nervu pravé nohy musela opět začít chodit v ortopedickém korzetu s dlahami na nohou a pohybovat se o berlích. Dalšíh pět let s astmatem, cukrovkou a oslabením kostí se blížila krůček po krůčku k trpícímu Ježíši. Snoubenka Kristova ale

Vytrvale upozorňovala na to, když se Církev v Americe odchylovala od zdravé katolické nauky a praxe. A především tu zdravou trpělivě učila a vysvětlovala. A sama podle ní žila.

Dnes televizní síť EWTN založená Matkou Angelikou vysílá do milionů domácností ve 145 zemích světa.

kříž neodmítala. S diváky se dělila o tuto myšlenku: „Jedné z lekcí, které jsem se naučila, je to, že utrpení a stáří jsou velice cenné. Víte proč? Protože v tom okamžiku máme moc.“ Ta moc spočívala v tom, že když spojujeme své utrpení s utrpením Ježíše Krista (srov. Kol 1,24), můžeme mít účast na díle vykoupění: „Musíme trpět, abychom zadrželi duše před peklem. Lidé nechápou, co to znamená jít do pekla,“ rekla velmi smutně.

V roce 1998 Bůh přišel se svojí uzdravující mocí, a podobně jako kdysi, tak i teď sestru uzdravil. Zázračné uzdravení, nevysvětlitelné z pohledu lékařství, postavilo Matku Angeliku na nohy. Ale o tři roky později v důsledku nehody a prodělané mrtvice zakladatelka EWTN navždy zakončila období aktivní práce v televizi. Částečně ochrnutá a odkázaná na invalidní vozík se patnáct let odevzdávala modlitbě a oběti za duše. Zemřela v klášteře v Hanceville 27. března 2016 ve věku 92 let. Bylo to přesně v den Slavnosti Zmrtvýchvstání Páně!

Dílo postavené na pevném základu trvá dál

Dílo charismatické sestry přetrvalo. Dnes EWTN vysílá do milionů domácností ve 145 zemích světa. Po sloučení v roce 2014 se skupinou ACI vznikla největší síť náboženských sdělovacích prostředků na světě. Využívá také internet. Z nám nejbližších zemí působí v Německu, Polsku, Itálii, Holandsku, Belgii, Francii... Plní se touha Matky Angeliky, kterou prozradila sestře Mary Catherine: „(Matka) řekla, že „jestli celá ta síť za všechny ty peníze, která pohltila miliony dolarů, zachránila jednu duši, tak to stálo za to.“ Jejím hlavním cílem byla záchrana duší bez ohledu na to, zda to byla jedna duše nebo milion.“

Maria Zboralská (upraveno) ■

Foto: EWTN Global Catholic Network

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Existuje nadpřirozené Boží působení, které je současné se svobodnou činností lidské vůle.^[De fide]

Ke každému úkonu spásy je nezbytně třeba vnitřní nadpřirozené milosti.^[De fide]

K počátku víry a spásy je nadpřirozená milost absolutně nutná.^[De fide]

Bůh dává všem spravedlivým dostatečnou milost k zachování Božích příkazů.^[De fide]

Bůh dává všem věřícím hříšníkům dostatečnou milost k obrácení.^[Sent. comm.]

Bůh dává všem, kteří nevěří bez vlastní viny, dostatečnou milost k dosažení spásy.^[Sent. cert.]

Ospravedlněný si zasluhuje svými dobrými skutky rozmnožení posvěcující milosti, věčný život a rozmnožení nebeské slávy.^[De fide]

Srov. Ott, Ludwig. „Dogmatika“, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994.

Co říká katechismus Nutnost působení Boží milosti

Jak nás Duch Svatý posvěcuje milostí posvěcující?

Duch Svatý nás posvěcuje milostí posvěcující tak, že nás očisťuje od hříchu a činí nás svatými, Bohu zvláště milými a oprávněnými

k věčné blaženosti (věčnému štěstí – pozn. red.).

Kdy v nás Duch Svatý milost posvěcující rozmnožuje?

Duch Svatý v nás posvěcující milost rozmnožuje, když se modlíme, když se účastníme mše svaté, přijímáme svátosti a konáme dobré skutky.

Čím se ztrácí milost posvěcující?

Milost posvěcující se ztrácí těžkým hříchem.

Čím lze znovu získat milost posvěcující?

Milost posvěcující je možné znovu získat svátostí smíření (lidově: svatá zpověď), a mimořádně také dokonalou lítostí.

Milost pomáhající

Jak nám Duch Svatý pomáhá milostí pomáhající?

Duch svatý nám pomáhá milostí pomáhající tak, že nás osvěcuje, povzbuzuje a posiluje, abychom konali dobré a vyhybali se zlému.

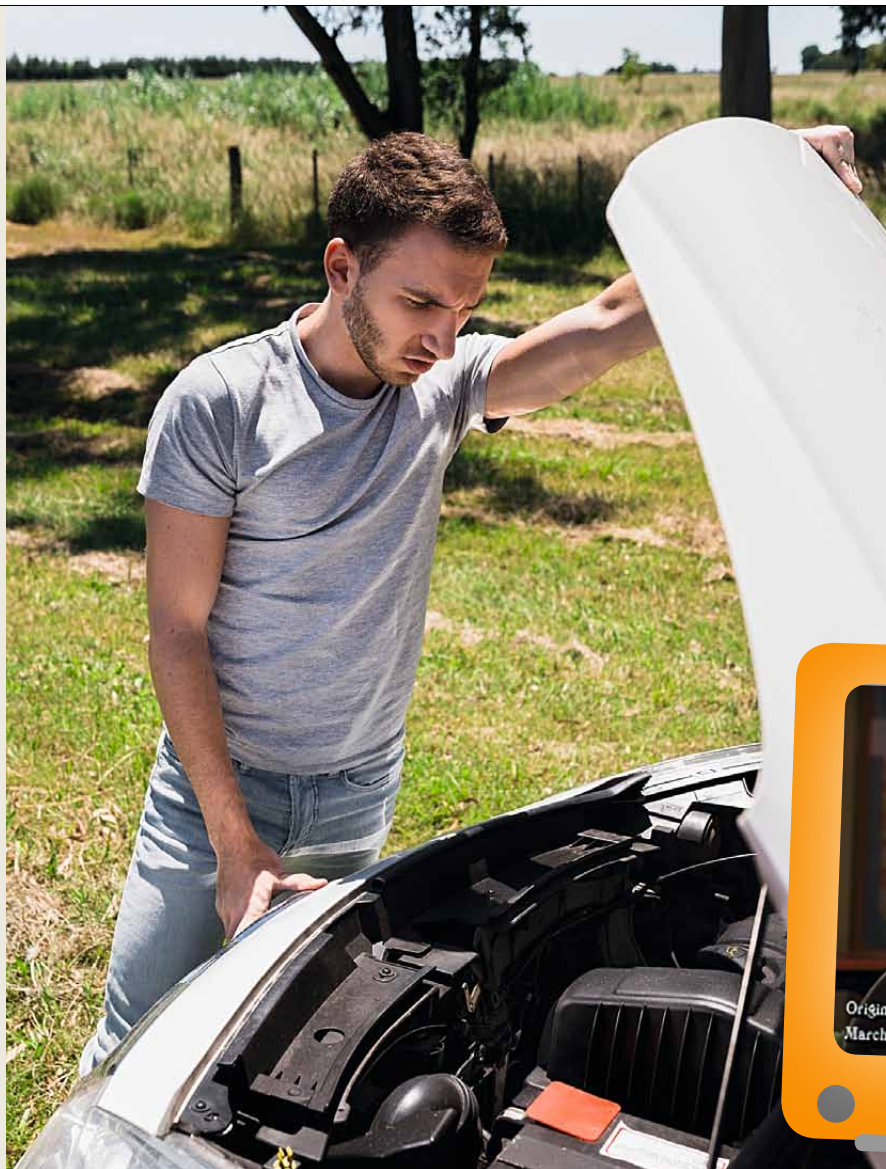
Komu pomůže milost pomáhající?

Milost pomáhající pomůže jen tomu, kdo ji ochotně přijímá a s ní věrně spolupůsobí.

Srov. Tomášek, František. „Katechismus“, Česká katolická charita, 1968 (7. přepracované vydání).

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedená dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecně rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry; **Sent. probabilis** – názor považovaný teology za pravděpodobný, ale nikoliv jistý.

DUŠE, VE KTERÉ JE VŠECHNO KROMĚ BOHA, PŘIPOMÍNÁ AUTOMOBIL S NÁDRŽÍ NAPLNĚNOU VODOU MÍSTO BENZÍNU. TAKOVÉ AUTO SE PROSTĚ NEHNE Z MÍSTA!

Foto: youtube, EWTN

Foto: Designed by Freepik

Matka Angelika o víře: **Bůh vás nepřestane pronásledovat**

Tato a následující tři rady jsou části odpovědí Matky Angeliky na některé otázky diváků EWTN, katolické televizní sítě, kterou založila (viz předcházející článek). Týkají se praktického křesťanského života.

Bůh vás nepřestane pronásledovat až do vašeho posledního dechu. Nezapomínejte, že si vás vyvolil, stejně jako si vyvolil mne. Když přijmeš dar Jeho lásky, začneš Ho zažívat ve svém životě. Již nikdy se nebudeš chtít od Něho vzdálit, protože

On vyplní prázdnotu ve tvém srdci. Ta se nedá zaplnit žádným jiným způsobem! Samozřejmě, že se můžeme pokoušet uniknout Bohu. Můžeš před Ním utíkat ke drogám, alkoholu, sexu, workoholismu nebo čemukoli jinému, čím znečištujeme naši duši. Ale vždy něco nebude v pořádku, vždy nám něco bude chybět! Duše, ve které je všechno kromě Boha, připomíná automobil s nádrží naplněnou vodou místo benzínu. Takové auto se prostě nehne z místa. Můžeme si namlouvat, že jsme šťastní, ale i tak vždy budeme mít pocit, že nám něco chybí!

Evangelium podle sv. Marka vypráví o člověku, který bojuje se svojí vírou

*Jestli jen budeš
prosit Boha
o pomoc ve víře,
její duchovní
průvodci – naděje
a láska – ti ukáží
úplně jiný svět.*

a obrací se k Pánu: „Věřím! Pomoz mé malé víře.“ (Mk 9,24) Jestli jen budeš prosit Boha o pomoc ve víře, její duchovní průvodci – naděje a láska – ti ukáží úplně jiný svět. Když se naladíme na vlnu Boží existence a lásky, začneme vidět svět tak jako On. A tehdy s Jeho požehnáním vykročíme na cestu ke svatosti. Bůh si tě vyvolil. Věř v Jeho lásku.

Matka Angelika ■

Matka Angelika o svatosti: Různé stezky, ale stejné ukazatele cest!

I CHOZENÍ KLIKATÝMI
CESTAMI MÁ SVOJI CENU.

Foto: youtube: EWTN

Někdy je třeba počkat, až nám Bůh zjeví svoji vůli, abychom zahlédli směr, kterým chce vést právě nás.

svoji vůli, abychom zahlédli směr, kterým chce vést právě nás. Jestli Mu budeme důvěřovat, připravme se i na to, že nám mnoho lidí bude namlouvat, že to, co zamýšlíme, je nepraktické, neuvážené a nemožné – dokonce že my toho máme nechat a že Bůh se o vše postará...

Každý z nás vyrůstá ve svatosti jiným způsobem, každý z nás má svoji neopakovatelnou stezku. Ale i když se ubíráme různými stezkami, všichni máme tytéž ukazatele cest: musíme ctít Boží zákony a dbát jich, musíme upřímně litovat svých hříchů a prosit Boha o odpuštění, musíme milovat tak, jak miluje Bůh, musíme vyzařovat Boží dobrotu.

Bůh chce, abychom tolik dosáhli, a tolik můžeme dosáhnout pro Něho. Když víme, že Bůh je přítomný v každém okamžiku našeho života, můžeme jít vpřed beze strachu, s odvahou svatých, abychom splnili to neopakovatelné poslání, ke kterému nás On předurčil.

Matka Angelika ■

Možná i vy se ptáte, podobně jako se Matky Angeliky často ptali její posluchači: „Jaké plány má se mnou Bůh?“

Když se ptáme, jaké plány má Bůh s námi, existuje jen jedna, krásná, byť pro některé překvapivá odpověď a ta zní:

„Bůh chce, abychom se stali svatými. Bůh nám dá vše, co potřebujeme, abychom byli svatí: sílu i slabosti, radosti i smutky, povahové slabosti a dovednosti k jejich překonávání.“

Někdy nás sjednocení naší vůle s vůlí Boží vede neočekávaným směrem. Ale i chození klikatými cestami má svoji cenu: někdy je třeba počkat, až nám Bůh zjeví

Všichni máme tytéž ukazatele cest: musíme ctít Boží zákony, upřímně litovat svých hříchů a prosit Boha o odpuštění, musíme milovat tak, jak miluje Bůh.

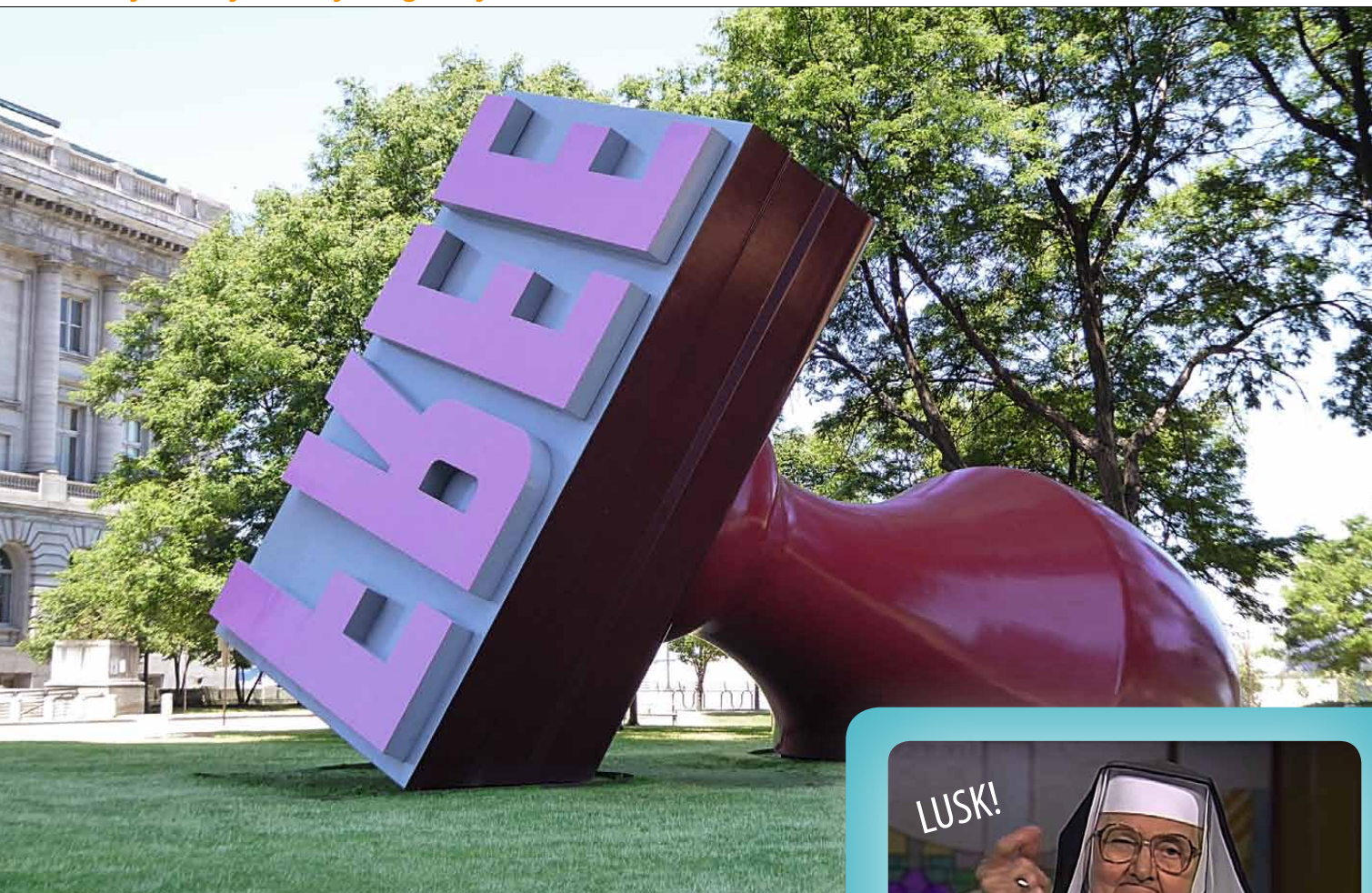

Foto: Flickr, sortiz_pic (CC BY-NC 2.0)

Matka Angelika o modlitbě: Bůh neodpovídá nikdy šablonovitě

Je třeba se smířit s tím, že ne vše, o co prosíme, je pro nás dobré a že Bůh odpovídá „ne“ vysloveně proto, že nám chce dát něco jiného a lepšího!

Bůh odpovídá na každou modlitbu. Pamatujme ale, že jeho odpověď často zní „ne“ (když pro nás chce něco lepšího, viz dále – pozn. red.), nebo „počkej“ (když ví, že ještě není pro nás ta nejlepší chvíle –

*Je třeba se smířit
s tím, že ne vše,
o co prosíme, je
pro nás dobré.*

pozn. red.). A jen tehdy, když naše prosby jsou shodné s Jeho vůlí, Pán odpoví „ano“. Když vezmeme v úvahu ty tři druhy odpovědi, musíme také pamatovat, že odpověď Boha je často celý proces. Na Jeho „ano“ můžeme čekat roky. Na Jeho „ne“ také můžeme čekat roky, a tedy je čist jako „počkej.“ Možností je mnoho, ale jedno je možné říct s naprostou jistotou: Boží odpovědi nikdy nejsou šablonovité.

Nedokážeme pochopit, proč se některé věci stanou právě tak a ne onak. Jsme jak děti, kterým milující rodiče musí občas říct „ne“. Je třeba se smířit s tím, že ne vše, o co prosíme, je pro nás dobré a že Bůh odpovídá „ne“ vysloveně proto, že nám chce dát něco jiného a lepšího. Je velice důležité, abychom se v každém okamžiku snažili trpělivě poznat jeho vůli. Představujme Bohu i ty nejobyčejnější, nejnudnější a nejbanálnější události v našem

**BŮH JE NA NAŠÍ
STRANĚ.
HOVOŘME K NĚMU
A POSLOUCHEJME
JEHO ODPOVĚDI.**

životě. Krása takové téměř neustálé modlitby spočívá v tom, že Boží přítomnost nás stále více posiluje. A nakonec, jestli dovolíme Bohu působit i v nejmenších záležitostech našeho života, budeme jím proměněni. (...) Bůh je na naší straně. Hovořme k Němu a poslouchejme Jeho odpovědi.

Matka Angelika ■

Matka Angelika o odpuštění: Odpuštění osvobozuje

ZPOVĚĎ, TO NENÍ JEN
SMAZÁNÍ TABULKY
NAŠEHO SVĚDOMÍ,
I KDYŽ TO TAKÉ
BŮH ZÁZRAČNÝM
ZPŮSOBEM KONÁ...!

Je třeba dvojí: odpouštět
a přijímat Boží odpuštění!

Odpuštět...

Když vkročíte na stezku odpuštění, osvobozujete se od touhy po pomstě a od zbytku negativních pocitů a nahrazujete je obtížnou prací lásky. Tak chráníte svoje srdce před zatvrzelostí a neupadáte do cynismu. Vaše cesta se stane cestou Ježíše a přestane být cestou vašich neupořádaných emocí. Když dosahujete pravdivého odpuštění, otvíráte své srdce k soucítění a vzájemnému porozumění!

Budete pocítovat pokušení připomínat si svoje příkoří, ale snažte se je přemoci a prostě Boha o sílu potřebnou k odpuštění. Obětujte Mu svoje utrpení a představte si, jak velice si cení té oběti

vycházející z poraněného srdce. Oběť vykonaná někým, kdo se v těžkých situacích pokouší následovat Boha, je tak krásná, že se radují andělé v nebi: neoddávejte se zoufalství! Bůh vám věří!

... a přijmout odpuštění.

Pro katolíky je odpuštění činem posvěceným a uskutečněným ve svátosti smíření. (...) Zpověď, to není jen smazání tabulky našeho svědomí, i když to také Bůh zázračným způsobem koná...! Když nám udílí svoje odpuštění, hned dává síly potřebné k účinnější obraně proti pokušením v budoucnosti. Je vyléčena rána na duši způsobená dřívějším pádem a je vyčištěná cesta ke svatosti.

Matka Angelika (4x podle: Matka Angelica, Christine Altison. „Matka Angelica odpowiada“, Krakow, 2008) ■

Foto: Flickr, hans s (CC BY-ND 2.0)

*Když nám udílí
svoje odpuštění,
hned dává
síly potřebné
k účinnější
obraně proti
pokušením
v budoucnosti.*

TémaBox

přehrávač duchovních přednášek, seminářů, audioknih, kázání...
<http://temabox.tv-mis.cz>

Cyklus čtyř seminářů P. Eliase Velly

Třebíč 2005:
Ježíš, lékař – uzdravující

První důvod, proč lidé přicházejí k Ježíši, je, že ho o něco prosí: „Dej mi, uzdrav...“ – a on dává...

1258 minut záznamu

www.tv-mis.cz/titul.php?id=176

Třebíč 2007: Ježíš – učitel

Ježíš z nás chce mít nejen své „pacienty“, ale své žáky – učedníky, kteří ho budou následovat...

976 minut záznamu

www.tv-mis.cz/titul.php?id=175

Třebíč 2010:
Ježíš, můj přítel...

... ale nejen žáky, i své přátele, kteří s ním žijí.

1184 minut záznamu

www.tv-mis.cz/titul.php?id=626

Třebíč 2012: Ježíš, můj Pán

Přijmout Ježíše bezvýhradně jako Pána svého života představuje vrchol. Proto tímto tématem cyklus seminářů končí.

964 minut záznamu

www.tv-mis.cz/titul.php?id=861

TémaBox <http://temabox.tv-mis.cz> nabízí velké množství různých přednášek, seminářů, duchovních obnov a kázání (kardinál Tomáš Špidlík, biskupové Karel Herbst, Josef Kajnek a Pavel Posád, P. Vojtěch Kodet, P. Joseph Bill, P. Angelo Scarano, P. Alois Pekárek, P. Pavel Dokládal, P. Pavel Havlát, P. Tomáš Halík, Kateřina Lachmanová, Věra Luxová a mnoho dalších – podívejte se sami!

<http://temabox.tv-mis.cz>

Obtížený poutník

Často máme představu, že něco dobrého budeme moci vykonat teprve tehdy, až budeme mít to či ono... Životy řeholníků a řeholnic, kteří se slibem chudoby vzdali veškerého osobního majetku, a přesto po nich zůstalo obrovské dílo – viz příběh Matky Angeliky, zakladatelky největší katolické televizní sítě na světě (str. 6–13) – nás vede k zamyšlení: Co z toho, co máme, nám opravdu prospívá? A co nás naopak jen zatěžuje?

Jeden muž namáhavě putoval až po krk ověšený břemeny. Na zádech měl pytel s pískem, kolem těla měl omotan velký měch s vodou, v pravé ruce svíral velký kámen, v levé v hrsti říční oblázky. Na krku se mu houpal na provaze mlýnský kámen, kolem kotníků měl rezavé řetězy a na nich za sebou vláčel závaží. Navíc se snažil stále udržet rovnováhu, aby mu z hlavy nespadla shnilá dýně. Poutník vzdychal a naříkal na svůj krutý osud. Tu ho potkal rolník. Podivil se a řekl:

„Ó, poutníku, proč držíš v hrsti ty oblázky?“

Poutník užasl: „Máš pravdu – je to jen hloupost.“ Odhodil je a protáhl si prsty ztuhlé křečí.

Za nějakou dobu ho potkal rolník znovu a zeptal se, proč nese na hlavě tu shnilou dýni, jestli mu k něčemu je, a proč vleče za sebou ta závaží? Poutník je odložil a cítil se lehčeji, ale opravdu lehce ne. Dál se táhl se zbytkem zátěže a naříkal.

Tu mu rolník řekl:

„Ó, proč neseš písek a vodu, vždyť kolem je písku dost a jdeš kolem řeky.“

„Děkuji ti, teď si uvědomuji, co vše jsem s sebou zbytečně nesl,“ řekl poutník a zbavil se písku a vody.

Bylo mu mnohem lehčeji, ale přece jen... Zůstal stát, pozoroval zapadající slunce a v tom se mu rozbřesklo. Pohlédl na sebe a uviděl těžký mlýnský kámen, který ho táhl k zemi. Odhodil kámen a putoval lehce dál.

Nevleču něco zbytečně? Nedržím něco křečovitě? Nenesu shnilou dýni – marnou světskou pýchu na něco atd.?

Jitka Krausová (perex redakce; text z knihy „Příběhy moudrosti.

Pomoc na cestě k sebepoznání a růstu“, A.M.I.M.S., Vranov

nad Dyjí, 2019 – viz upoutávka na str. 43 a objednávací kupon

na str. 23; knihu o 96 stranách

možno objednat jen za příspěvek na tisk 20 Kč a poštovné a také

na www.amims.net; elektronická verze ve formátu PDF je dostupná zdarma

na www.fatym.com) ■

*Nevleču
životem něco
zbytečně? Nedržím
něco křečovitě?*

„Uvaž, příteli, že Bůh tě stvořil k svému obrazu, že ti dal tělo a nesmrtelnou duši. A navíc tě ve křtu učinil svým dítětem. Miloval tě odjakživa a stále tě miluje jako něžný Otec. Stvořil tě jenom proto, abys ho miloval a sloužil mu na tomto světě, a tak sis zasloužil, abys s ním jednou mohl být šťastný v nebi. Nejsi tedy na světě proto, aby ses bavil, vydělával peníze, jedl a spal. Bůh ti dal svůj vlastní život, tvůj úděl je podivuhodný.“

svatý Jan Bosco

*Nenesu shnilou
dýni – marnou
světskou pýchu
na něco...?*

Tantum quantum

Ve starých latinských rčeních je vyjádřena hluboká duchovní moudrost a zkušenost mnoha staletí.

Pro každého z nás stále platí stará latinská zásada vyjádřená zkráceně slovy: *tantum quantum* (tolik kolik, nebo natolik nakolik). Formuloval ji svatý Ignác z Loyoly, který žil v 16. století:

Všech stvořených věcí máme využívat natolik, nakolik (*tantum – quantum*) nás přivádějí k našemu poslednímu cíli, a vzdát se jich natolik, nakolik (*tantum – quantum*) nám brání v dosažení toho, pro co jsme byli stvořeni.

Je to geniálně jednoduchý návod, jak se správně rozhodovat a jak zacházet s tím, co máme...

P. Pavel Zahradníček ■

Foto: Flickr, JEKruger (CC BY-SA 2.0)

Foto: Flickr, Kevin Keger (CC BY 2.0)

*Natolik se toho drž,
nakolik ti to prospívá...
– k dosažení tvého věčného cíle!*

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského
úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč jsme na zemi?

Na zemi jsme proto, abychom poznávali a milovali Boha, abychom podle jeho vůle konali dobro a abychom jednoho dne došli do nebe. Být člověkem znamená vyjít od Boha a směřovat k Bohu. Náš původ sahá dále než k našim rodičům. Pocházíme od Boha, ve kterém spočívá veškeré nebeské i pozemské štěstí, a jsme očekáváni v jeho věčné a bezmezní blaženosti. Mezitím žijeme na této zemi. Někdy si uvědomujeme blízkost svého Stvořitele, často ale necítíme vůbec nic. Abychom dokázali nalézt cestu k domovu, poslal nám Bůh svého Syna. Ten nás osvobodil od hříchu, zachránil od všeho zlého a neomylně nás vede ke skutečnému životu. On je cesta, pravda a život (Jan 14,6).

Srov. „YouCat: Katechismus katolické církve pro mladé“,
Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011.

SMS a kniha

Život kněze bývá někdy i dost „akční“. Nedávno jsem na první pátek, tak jako obvykle, navštěvoval nemocné ve své farnosti. Nejen na první, ale i na druhý pátek v měsíci vyrazím „na trasu“ vždy ve čtvrt na devět a pak mám takzvané kontrolní body: u koho mám být zhruba v devět, v deset, v jedenáct, ve dvanáct... Podle toho vidím, jestli stíhám, nebo jsem už zase ve skluzu, protože jsem se někde zdržel víc, než jsem měl, a pak nebudu zvládat ty další, kteří jsou někde ke konci. Jako obvykle jsem byl už v mírném skluzu, ale zatím nic kritického.

Zrovna když jsem držel hostii a říkal společně s jednou téměř devadesátiletou babičkou slova: „Pane, nezasloužím si, abys ke mně přišel...“, začal mi v kapse tiše vibrovat mobil. Po modlitbě po svatém přijímání se dívám, kdo to byl: „Aha, soused, který současně dělá jednoho ze správců fary,“ a tak mu volám zpět.

„Otče, je tu policie a potřebovali by vědět, či je pozemek před vjezdem do fary – jestli je farní.“

„Farní není, patří tomu, komu patří silnice, asi městu... Teď objíždím nemocné, je něco potřeba?“

„Zatím ne, já to tady vyřídím,“ povídá soused. A tak se raději na nic dalšího nevyptávám, nemusím být nutně u každého průšvihů. Soused, kromě toho, že je správcem fary, je také bývalý policista, zástupce náčelníka – určitě to zvládne, i když ještě nevím co...

Rozdal jsem již víc jak tisícovku výtisků.

Dál pokračuji v návštěvách nemocných. Po hodině postupně dotahuji zpoždění a vtom esemeska: „Otče, nestalo se vám něco? Jel jsem před chvílí kolem fary, viděl jsem policii a hasiče. Jste v pořádku?“ Tak to už mi nedalo – přerušuji svůj okruh po nemocných a jedu tam!

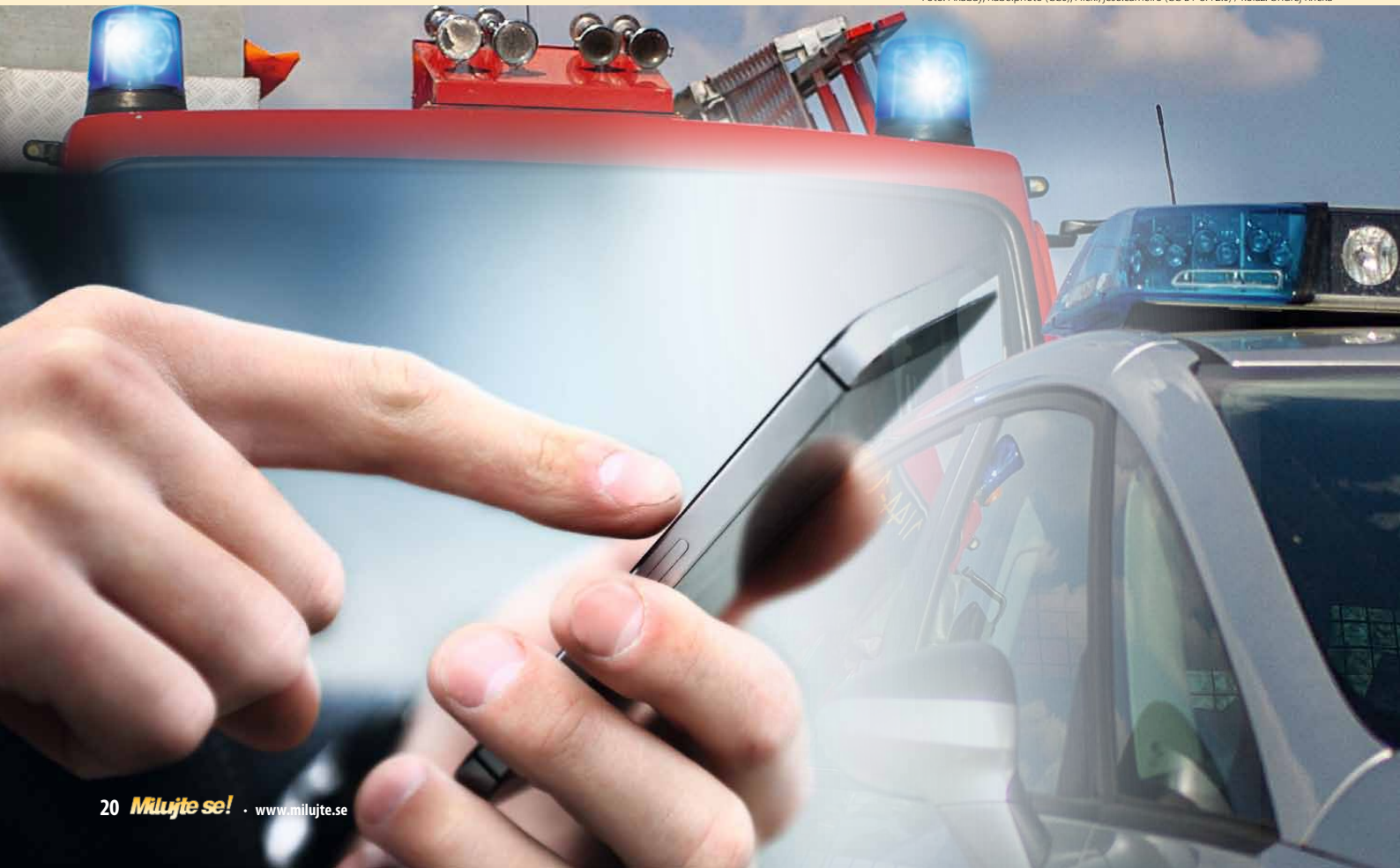
Hasiči už u fary nebyli, dopravní policie ještě ano – a navíc plynová poruchová služba. Zrovna bylo potřeba podepsat záznam o dopravní nehodě. Jedním z účastníků byla farnost, protože jí patří trubka se špuntem, která trčí ze země

u vjezdu do fary. Malému traktúru se žacím bubnem se ji podařilo naseknout – a začal unikat plyn. Řidič sekačky zrovna platil dvě stovky pokutu za způsobenou „dopravní nehodu“ (proto policisté potřebovali vědět, zda je to ještě farní pozemek, nebo už veřejná komunikace, a je to tedy dopravní nehoda...). Podepsal jsem papíry pro policii a pojišťovnu, poděkoval řidiči sekačky za to, že se tak pečlivě stará i o nájezd k faře, a chtěl jsem mu dát dvě stovky na pokutu. Nechtěl o tom ani slyšet, ale neodmítl jako formu spoluúčasti nabídnutou láhev červeného slováckého vína, které jsem si zrovna vzal jako dárek od jednoho z nemocných.

A pak jsem začal přemýšlet, od koho vlastně byla ta esemeska, co mi přišla. Byla od člověka, vojáka z povolání, který do kostela nechodí a se kterým jsem se do té doby osobně setkal jen asi dvakrát v životě! Dal jsem mu kdysi knihu – *Mozaika duchovní moudrosti* s nejrůznějšími citáty. Dárek si stále pamatuje, občas mi napíše mail nebo esemesku.

S tou knihou mám i řadu dalších velmi kladných zkušeností. Například jiný muž, kterému jsem ji při setkání dal (za pět let

Foto: Pixabay, habelphoto (CC0); Flickr, jeso.carneiro (CC BY-SA 2.0) / koláž: Ondřej Kříčka

jsem rozdal už víc jak tisícovku výtisků), mi pak další den v e-mailu napsal: „Moc děkuji. Nyní vidím, jak jsem až doposud žil ve velkém omylu!“ Zřejmě měl na mysli citáty nositelů Nobelových cen o vědě, víře a Bohu. Kniha jich obsahuje velmi působivou sbírku – malý výběr je na následujících dvou stranách.

Druhé vydání knihy *Mozaika duchovní moudrosti* je přílohou tohoto čísla časopisu a můžete si ji doobjednat v potřebném množství pomocí kuponu na str. 24 nebo na www.amims.net. Máloterá kniha se hodí k preevangelizaci (k prvnímu kontaktu s vírou, k odbourání předsudků...) tak dobře jako tahle!

P. Pavel Zahradníček ■

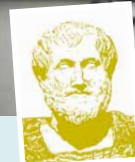
**Za ještě
výhodnějších
podmínek!**

Nabízíme pro preevangelizaci!

Knihu *Mozaika duchovní moudrosti* vydáváme již podruhé ve vysokém nákladu (dohromady je to již 100 000 výtisků), aby mohla sloužit duchovnímu vzdělání a především preevangelizaci. Co tento trochu nezvyklý výraz znamená? Označuje přípravu, která předchází další evangelizaci – třeba tím, že odbourává předsudky, vzbuzuje zájem... Díky podporovatelům tiskového apoštolátu A.M.I.M.S. můžeme nyní tuto oblíbenou publikaci nabídnout pro preevangelizační účely za zvlášť výhodných podmínek: příspěvek na tisk 10 Kč za kus při odběru 500 a více výtisků: třeba pro rozdávání při tříkrálové sbírce, jako dárek pro vánoční návštěvníky kostela a betléma, při preevangelizačních akcích farností, skupin i jednotlivců... Kdyby i 10 Kč za knihu s 96 stranami bylo pro daný účel moc a nemohli jste si to dovolit, je možné domluvit ještě jakkoliv lepší podmínky (třeba i zdarma) tak, aby se váš záměr dal realizovat. O knihu ve velkém množství za těchto zvýhodněných podmínek si můžete napsat na mail pavel@fatym.com.

Velké postavy vědy o Tom, který je převyšuje

Znovu vydaná kniha „*Mozaika duchovní moudrosti*“ nabízí velké množství citátů významných osob třeba o radosti, výchově, sebevýchově..., ale třeba i o víře, naději a lásce. A také o vztahu víry a vědy. Rozsáhlá sbírka svědectví mnoha zakladatelů vědních oborů a nositelů Nobelových cen je mimořádně působivá. Posuďte sami. I po přečtení jen několika z nich vás napadne: Jak je možné, že si tolik lidí dodnes myslí, že věda a víra jsou v rozporu?

„Přesto, že je Bůh pro všechny smrtelníky neviditelný, mohou ho vypozařovat z jeho děl.“
Aristoteles, filozof, 4. století před Kristem

„Nejupřímnějším důkazem pro soulad náboženství s přírodními vědami i při hluboce kritickém posuzování je historická skutečnost, že právě největší přírodovědci všech dob, muži jako Kepler, Newton, Leibniz, byli proniknuti hlubokou zbožností. Na počátku naší kulturní epochy byli dokonce pěstitelé přírodních věd a strážci náboženské víry jedny a tytéž osoby.“

Max Planck, fyzik, zakladatel kvantové teorie, nositel Nobelovy ceny za fyziku

„Kdo uznává ve stvoření plán, cíl a účelnost, ten uznává i existenci Boha Stvořitele.“

Jakob von Uexküll, biolog, zakladatel ekologie

„Lidé, kteří se málo vyznají v přírodních vědách, a lidé, kteří se málo vyznají v náboženství, se mohou mezi sebou hádat a jejich pozorovatelé si mohou myslet, že se to hádá věda s vírou. Ve skutečnosti však zde narazily na sebe jen dva druhy nevědomosti.“
Robert A. Millikan, nositel Nobelovy ceny za fyziku

„Přiznám se, že ve své experimentální práci mám často pocit, že vedu dialog, přičemž mi můj protějšek připadá daleko moudřejší, než jsem já. Před touto ohromující skutečností pocituje badatel znovu a znovu hluboký a uctivý úžas.“

Hans Spemann, nositel Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu

„Každý hluboký přírodovědec musí mít určitý náboženský cit, protože si nedovede představit, že by ony neobyčejně jemné souvislosti, které odhaluje, promýšlel poprvé sám. V nepochopitelném vesmíru se projevuje nesmírný převažující rozum.“

Albert Einstein, nositel Nobelovy ceny za fyziku

„Ani střízlivý učenec, který „odčaroval“ kousek tajemství života, nemusí pochybovat o existenci Boha. V nevědeckých kruzích se udržuje mylná domněnka, že učenec, který je o bytí více informován než ostatní, musí být nevěrcem. Právě naopak, naše práce nás přibližuje k Bohu.“

Ernest Rutherford, nositel Nobelovy ceny za chemii

„Ve vědě přicházíme k hranici, kde končí přírodovědecký výzkum a musí se uplatnit víra každého z nás. Toto poznání, že život je zázrak, by nás mělo vést k tomu, že si budeme života více vážit.“

Hermann Staudinger, nositel Nobelovy ceny za chemii

„Modlit se není větší hanbou než pít a dýchat. Člověk potřebuje Boha jako potřebuje vodu a kyslík.“

Alexis Carrel, nositel Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jak lze poznat Boha pouhým světlem rozumu?

Když člověk uvažuje o stvoření, to je o světě a lidské osobě, může pouhým rozumem s jistotou poznat Boha jako původce a cíl vesmíru a jako svrchované dobro, pravdu a nekonečnou krásu.

Stačí pouhé světlo rozumu k poznání tajemství Boha?

Člověk při poznávání Boha pouhým světlem rozumu naráží na mnoho obtíží. Kromě toho nemůže sám poznat skrytá Boží tajemství. Proto Bůh chtěl osvitit člověka svým zjevením nejen v tom, co převyšuje lidské chápání, ale i v náboženských a mravních pravdách, které samy o sobě jsou dostupné rozumu, aby je všichni lidé mohli poznávat bez potíží, s pevnou jistotou a bez přimíšení omylů.

Srov. „Kompendium Katechismu katolické církve“; Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006.

Z nauky Církve

Bůh může být s jistotou poznán ze stvořených věcí přirozeným světlem rozumu.^[De fide]

Boží bytí není pouze předmětem přirozeného rozumového poznání, nýbrž také předmětem nadpřirozené víry.^[De fide]

Blažení v nebi mají bezprostřední, intuitivní poznání Boží podstaty.^[De fide]

Srov. Ott, Ludwig. „Dogmatika“; Olomouc: Maticе cyrilometodějská, 1994.

Z knihy: P. Dominik Josef Doubrava, O.Praem., P. Marek Dunda: „Mozaika duchovní moudrosti“ (viz upoutávka na této straně) ■

Mozaika duchovní moudrosti

Dva kněží – P. Dominik Josef Doubrava, O.Praem., a P. Marek Dunda – sbírali velkou část svého života citáty známých i méně známých osobností. Kniha nabízí výběr toho nejzajímavějšího z jejich sbírek k tématům: Radost, Přátelství, Vůle, Sebevýchova a výchova, Modlitba, Pravda a vzdělání, Vědci o svém Tvůrci, Věda a víra, Ateismus, Život z víry, Láska a poznání, Život bez lásky, Naděje, Odpuštění, Pokání... Kniha o 96 stranách je šířena jen za příspěvek na tisk 20 Kč + obyčejné poštovné České pošty. Objednávky na www.amims.net a www.fatym.com (zde je také zdarma kompletní text e-knihy ve formátu PDF) a nebo pomocí kuponu na str. 24. Pro (pre)evangelizaci ji nabízíme za zvýhodněných podmínek – viz infobox na str. 21.

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: Příběhy moudrosti (formát A5, 96 stran, 20 Kč) NOVÉ	
Jozef Luscoň: Do akce jde Titus! (A5, 128 stran, 25 Kč) Napínavý příběh nového blahoslaveného kněze, saleziána. Nejen pro mládež...	NOVÉ
Jana Zehnalová: Nebraňte dětem přicházet (formát A5, 88 stran, 20 Kč) Katecheze pro děti	
Josef Janšta: Eliška a Víta (A5, 76 stran, 15 Kč) Čtivý příběh pro děti staršího školního věku od známého autora příběhů pro děti a mládež	
Josef Janšta: O výchově (A5, 40 stran, 10 Kč) Několik užitečných poznámek a doporučení k nelehkému úkolu, jakým je výchova	
Josef Janšta: Od šikany ke spolu I. + II. (A5, 80 + 68 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti školního věku (ve dvou svazcích)	
Josef Janšta: Prázdniny bez tabletu I. + II. (A5, 76 + 84 stran, celkem 40 Kč) Napínavý příběh pro děti mladšího školního věku (2 svazky) NOVÉ	
Omalovánky od ATER: Šebestián Kubínek (A5, 21 stran, 5 Kč) Zajímavý život muže, který pro Pána Ježíše všechno opustil...	
P. Marek Dunda a kol.: Hesla pro skvělý život (A5, 104 stran, 20 Kč) Zveršovaný katechismus v heslech (pracovní verze k YOUCAT)	
Pojď si hrát: Stvoření světa (A5, 32 stran, 8 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Pojď si hrát: Sv. Zdislava (A5, 20 stran, 4 Kč) Domalovánky, luštěnky, křížovky, spojovačky	
Sestry dominikánky: Vaříme se sestrou Flavii (A5, 76 stran, 20 Kč) Recepty řeholní sestry, která vařila v litoměřickém semináři bohoslovcům	
P. Josef Soukop: Velký náčelník dává Základní kurz křesťanské nauky (A5, 60 stran, 15 Kč) Velmi srozumitelně a přitom do hloubky (a ještě k tomu velmi poutavě s použitím velkého množství příkladů)	
P. Martin Sedloň, OMI: Doprovázení (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Řada myšlenek a impulsů – kniha, kterou můžete kdekoliv otevřít a hned se do ní začtete. Stručné, jasné, čtivé – výborná dárková kniha	
P. Martin Sedloň, OMI: Poutníkem naděje (12 x 21 cm, 44 stran, 10 Kč) Kniha o tom, co tak mnoho lidí potřebuje, ale přitom to postrádá: o naději. Kniha na četbu již trochu náročnější než ta předchozí	
P. Marek Dunda (ed.): Tak kázal Vianney (A5, 72 str., 15 Kč) Tiskový apoštolát A.M.I.M.S. postupně publikuje kázání svatého faráře arského. V této a následujících čtyřech publikacích najdete již více než polovinu z celkem osmdesáti dochovaných kázání sv. Jana Marie Vianneye.	
P. Marek Dunda (ed.): Jak kázal Vianney o svaté zповědi (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): I tak kázal Vianney (A5, 68 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Promluvy sv. Jana Marie Vianneye (A5, 60 stran, 15 Kč)	
P. Marek Dunda (ed.): Z myšlenek sv. Jana Marie Vianneye (A5, 36 stran, 10 Kč)	
P. Jan Richter (ed.): Zajed' na hlubinu (formát A5, 56 stran, 15 Kč) Mozaika z myšlenek svatého papeže Jana Pavla II.	
P. Marek Dunda (ed.): Řekli svatí a to platí I., II. a III. (A5, 80–84 stran, 3 x 20 Kč) Rozsáhlá sbírka stovek citátů svatých a blahoslavených	I. II. III.
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 1–15 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání, ve kterých jeden z nejvýznamnějších kazatelů starověké Církve probírá takzvaný „Prolog“, tj. prvních osmnáct veršů Janova evangelia. Editorem celé série je P. Marek Dunda.	
sv. Jan Zlatoústý: Kázání na Janovo evangelium, kázání 62–75 (A5, 84 stran, 20 Kč) Kázání na 11.–14. kapitolu Janova evangelia, tedy o událostech předcházejících Ježíšovu utrpení a o části poslední večeře	
P. Ladislav Simajchl: Stáří (A5, 48 stran, 10 Kč) Jak prožívat stáří tak, abyste se na něj mohli téměř těšit...	
P. Ladislav Simajchl: Rodiče a školáci (A5, 76 stran, 15 Kč) Čítanka o výchově dětí od školáčků po studenty. Pro rodiče dětí školního věku (od 1. třídy až po pubertu včetně)	

Jak používat knihy z A.M.I.M.S. nejen pro sebe, ale i pro druhé?

Publikace, které v tiskovém apoštolátu A.M.I.M.S. vydáváme, většinou osloví i lidi vzdálené od víry. Kniha si můžete objednat alespoň deset od každého vybraného titulu. Na objednávkovém kuponu je na této a následující straně jen část naší nabídky – více najdete na www.amims.net. Sami byste si měli nejdříve knihy přečíst (to je možné i bez toho, že byste si knihu objednali – kompletní texty většiny publikací z A.M.I.M.S. najdete na internetových adresách www.fatym.com a www.amims.net). Potom byste měli uvážit, koho z vašich známých, přátel, sousedů, příbuzných (zejména těch, kteří jsou nevěřící či víře odcizení, kteří již dlouho neudělali nic pro své náboženské vzdělání, kteří jsou nemocní, osamělí...) by kniha mohla oslovit, zaujmout, komu by byla prospěšná. Knihy pak můžete rozdávat, půjčovat, nabízet za příspěvek na tisk...

P. Marek Dunda

ROZMLOUVEJ
S BOHEM

PŘÍPRAVA
PRVNÍ SVATÉ PŘÍJÍMÁNÍ
Ladislav Simajchl

Název publikace, popis a doporučený příspěvek na tisk	kusů
Jitka Krausová: Manželství – cesta ke svatosti (A5, 322 stran, 40 Kč) Příběhy svatých manželů 20. století – a dokonce začátku 21. století	NOVÉ
Nálepky s hesly (dva archy A4, 24 Kč oba archy dohromady, viz str. 58n)	NOVÉ
Joseph Fadelle: Cena, kterou zaplatíš (A5, 160 stran, 30 Kč) Muslim z Iráku napínavě vypráví o svém obrácení, křtu, útěku...	
P. Marek Dunda, P. Pavel Zahradníček (ed.): Dotyky nebe a země (formát A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) 7 událostí a předmětů v dějinách křesťanství, které zvou k zamyšlení	2.VYD.
P. Pavel Zahradníček: Dějiny, jak je možná neznáte (A5, 128 stran, plnobarevná obálka, 30 Kč) 10 mýtů o křesťanství ve světle historických faktů	
P. Josef Doubrava, P. Marek Dunda: Mozaika duchovní moudrosti (A5, 96 str., plnobarevná obálka, 20 Kč) Výběr citátů známých osobností	2.VYD.
Jaroslav V. Polc: Jan Hus v představách šesti staletí a ve skutečnosti (A5, 128 str., plnobarevná obálka, 30 Kč) Kým byl Jan Hus ve skutečnosti – ve světle faktů, jeho klady i zápory...	
Thomas E. Woods, Jr.: Jak katolická církev budovala západní civilizaci (A5, 208 stran + 16 stran barevných příloh, 180 Kč)	
P. Marek Dunda: Krokodýl aneb můžeš růst (A5, 64 stran, plnobarevná obálka, 15 Kč) 36 impulsů pro růst lásky k Bohu i k bližnímu	
Ze života pro život (A5, 96 stran, plnobar. obálka, 20 Kč) Výběr z nejzajímavějších svědectví, která vyšla v prvních dvaceti číslech časopisu <i>Milujte se!</i>	
sestra Cecílie: Útěk sestry Cecílie (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Napínavé, ale i humorné vyprávění řeholnice, která v 50. letech ukrývala kněze před StB a pak před ní sama utíkala	
sv. Alfons M. Liguori: Návod na dobrý život (A5, 96 stran, plnobarevná obálka, 20 Kč) Stručně a jasně o základech duchovního života – dobrého a radostného	
P. Jan Kabeláč: Základy křesťanské víry (A6, 44 stran, 5 Kč) Stručně a srozumitelně nás toto dílko uvádí do křesťanských postojů. Je to jedna z nejžádanějších brožurek A.M.I.M.S. – vytištěno již přes 40 000 kusů.	
P. Marek Dunda: To promodlím (A6, 42 stran, 5 Kč) Další z evangelizačních publikací s modlitbami – také s těmi nejzákladnějšími	
P. Josef Havelka: Rozmlouvej s Bohem (A6, 24 stran, 5 Kč) Nejen modlitby, ale také stručný úvod do modlitby – publikace hlavně pro mládež	
P. Petr Šabaka: Pane Bože, co mám dělat? (A5, 44 stran, 12 Kč) Aneb manuál pro člověka, který si v kostele připadá jako Alenka v říši divů	
P. Marek Dunda a kol.: Příprava na svátost smíření dnes (vydala MCM, A6, 48 stran, doporučený příspěvek na tisk při objednání naším prostřednictvím je 25 Kč) Publikace nabízí víc než jen zpovědní zrcadlo...	
P. Leo Zerhau: Vyřďte sijónské dceři. Kázání pro nemocné (A5, 24 stran, 7 Kč)	

Níže můžete dopsat objednané tituly podle www.amims.net

Nezapomeňte prosím uvést své jméno, adresu a PSČ:

Jméno: .....

Adresa: ..... PSČ: .....

Vyplněný kupon zašlete na adresu A.M.I.M.S., Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí. Knihy vám přijdou jako obyčejná poštovní zásilka České pošty s vloženou složenkou na úhradu příspěvku na tisk a poštovné (možno uhradit i bezhotovostně). Možno objednávat i na apostolat@fatym.com.

„Někdy potřebuje člověk k modlitbě nějakou předlohu. Nejsme pokaždé natolik tvůrci, abychom se modlili vlastními slovy – přímo od srdce. Určitou předlohu bychom měli mít po ruce pro chvíle, kdy jsme na dně s myšlenkami, nebo vůbec...“ říká P. Josef Havelka, kněz který se mnoho let věnoval mládeži a připravil sbírku modliteb pro různé chvíle dne – i života.

Rozmlouvej s Bohem

Ráno

Pane, děkuji ti za tento nový den.
Jen ty sám víš, co přinese.
Přijímám ho z tvých rukou,
hodinu za hodinou.
Dej mi trpělivost,
smysl pro skutečnost,
odvahu k malým krokům!

Dej, ať je pro mě tento den jako pole,
které mám rozorát pluhem.
Do brázd chci zasít lásku.

V noci

Prosím tě za všechny,
kteří den zakončili hádkou.

Ukaž nám všem
cestu k pokoji na této zemi.

Prosím tě za všechny,
kteří teď pracují,

za všechny, kteří jsou na silnicích,
za všechny, kteří bdí v nemocnicích.

Prosím tě za všechny,
kteří nemohou usnout,
za nemocné a sklíčené,
za opuštěné a uvězněné.

Bože, ty bdíš s bdícími.
Ty jsi spánek spících
a život umírajících.

Když ztrácím trpělivost

Pane, vždyť jsem řekl:
Nakládej se mnou podle své vůle!
Ale vzal jsem své slovo
vždycky zase zpátky.
Nadšeně jsem ti řekl celou větu.
Teď vidím,
že ji musím den co den znovu slabikovat.

Dej mi trpělivost,
abych vydržel toto napětí
mezi tebou a sebou,
stejně jako napětí mezi tím,
čím bych podle tvých plánů měl být,
a tím, čím ve skutečnosti jsem.

Vytrhni mě z nebezpečného hloubání.
Nechci odkrývat tvá tajemství
a pro rozpory, které mě souží,
nechci hledat vysvětlení.
Sám nemohu nic.
Pomoz mi!

*Pro chvíle,
kdy jsme na dně
s myšlenkami,
nebo vůbec...*

Ve dne

Zůstaň s námi, Pane,
neboť den se sklání a nastává večer.
Zůstaň s námi a se všemi lidmi!
Zůstaň s námi na sklonku dne,
na sklonku života, na sklonku světa!

Zůstaň s námi
se svou milostí a dobrotou,
se svým slovem a svátostmi,
se svou útěchou a požehnáním.

Zůstaň s námi,
až na nás přijde noc tísně a strachu,
noc pochybností a pokušení,
noc hořké smrti!

Zůstaň s námi
a se všemi svými dětmi
teď i navždycky!

V neděli

Pane, ať je tato neděle dnem naděje,
radosti a díků.
Dej mi pevnou víru,
že od Velikonoc se všechno změnilo.

Dej radost smutným,
útěchu sklíčeným,
jistotu zbloudilým.
Tvé slovo je světlo.
Mluv k nám!

Děkuji ti,
že jsi svého Syna vzkřísil z mrtvých.
Za budoucnost, kterou jsi mi daroval.

Děkuji za drahého člověka,
který při mně stojí,
pomáhá mi nést má břemena,
sdílí mé myšlenky,
který mě utěšuje
a je se mnou šťastný.

Dej, ať poděkuji tím,
že lásku tvého Syna předám dál.

Josef Havelka (z knihy „Rozmlouvej s Bohem“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí, 2015; formát A6, 36 stran, příspěvek na tisk 5 Kč – viz objednávací kupon na str. 24 nebo www.amims.net a www.fatym.com, kde najdete i kompletní text on-line zdarma) ■

Cesta po území kmenů Manases, Gad a Ruben

Foto: Flickr, mayanais (CC BY 2.0)

Hora Nebo v dnešním Jordánsku (přibližné místo Mojžíšova úmrtí). Měděný had na kůlu připomíná událost z průběhu putování Izraelitů pouští (srov. 4 Mojž 21)

Byl pozdní večer – první máj – večerní máj – byl lásky čas... – a ve mně se ten den opět probudila stará láska ke Svaté zemi. Když jsem se ráno 1. května 2019 probudil, ještě jsem vůbec netušil, že v průběhu následujících patnácti hodin se podaří bleskově zorganizovat pětidenní pouť do Svaté země – do té části, která leží na území dnešního Jordánska. Po sérii desítek telefonátů jsem večer mohl rozeslat čtyřem dalším účastníkům pouti mail: „Letenky se podařilo koupit tak, jak jsme se dnes dohodli. Cena 1550 korun – dohromady tam i zpět.“ A následující den jsem rozesílal další mail: „Máme už i ubytování (cca 1000 Kč/os.) a auto (800 Kč/os.) – k vyzvednutí přímo na Letišti královny Alie v Ammánu.“

Blesková akce pro chlapy do nepohody

Kněží sice na prvního máje úplně volno nemají, ale protože odpadla hodina náboženství, byl přece jen takový trochu oddechovější den. Program na večerní první májovou pobožnost jsem měl již připravený, a tak jsem se šel na chvíli věnovat svému koníčku – prohlížení nabídek levných letenek. Už jsme se vypravili vícekrát s menšími pěti- až patnáctičlennými skupinkami poutníků z Dubňan, kde jsem farářem, do Říma a také do Svaté země. Kromě uvedených dvou destinací mě lákaly ještě Atény – kdyby se tak našlo pár levných letenek, mohli bychom se

zkusit vydat po stopách svatého apoštola Pavla do Řecka... Místo toho mně však padla do oka nabídka: Krakov – Ammán, 1550 Kč, odlet červenec (to tam bývají největší vedra). Takovou nabídku jsem do té doby nikdy neviděl. Za tuto cenu bylo možné koupit maximálně pět zpátečních letenek, další by již byly výrazně dražší. Přesně tolik letenek, aby se obsadilo jedno auto! Pokud je v následujících hodinách koupí někdo jiný, budou pryč... Bylo potřeba jednat rychle. V Jordánsku jsem předtím nikdy nebyl, takže jsem přesně nevěděl, co nás tam bude čekat. Začal jsem tedy okamžitě obvolávat ty, kteří se mnou ve Svaté zemi – v Izra-

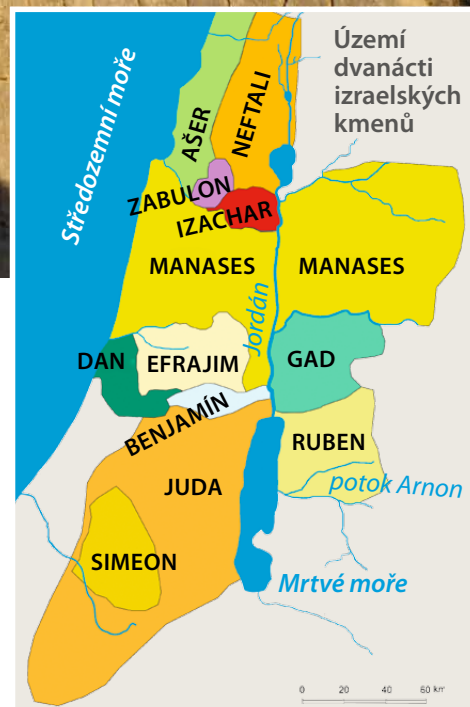

Foto: Wikimedia Commons: Faigiladibav (CC BY-SA 3.0) / MSJ

Rozdělení zaslíbené země mezi 12 kmenů Izraele (Ruben, Gad a část kmene Manases jsou v Zajordání). Třináctý kmen Levi neměl přiděleno území, byl vyčleněn pro bohoslužbu – jeho „údělem“ byl Hospodin.

eli – už někdy byli a osvědčili se jako velmi odolní poutníci... Někdo nemohl, někdo možná neměl odvalu, jiný neměl dovolenou, někdo „byl pro“ okamžitě a jiný si vzal hodinu na rozmyšlenou. Víc jsem mu dát nemohl, šlo o čas... Za pár hodin byla skupinka kompletní – pro tentokrát raději samí chlapi: bývalý vojenský policista, jeden postgraduální student, jeden majitel elektromontážní firmy a jeden státní zástupce. Lidé, se kterými bych se, když něco „neklapne“, nebál přespat v případě nouze ani pod mostem – i když v poušti nemusí člověk najít ani ten.

„Svatá země“ leží zčásti i na území Jordánska. A právě tam jsme se tentokrát vypravili...

Svatá země není jen Izrael

Většina poutí „do Svaté země“ má za cíl Stát Izrael a území Palestinské autonomie, která jsou jeho součástí. Leží tu velká část posvátných míst, o kterých čteme v Bibli, mimo jiné i ta neznámější: Betlém, kde se Pán Ježíš narodil; Nazaret, kde vyrůstal; Kafarnaum u Genezaretského jezera – bydlíště svatého Petra, městečko, v jehož okolí Pán Ježíš nejčastěji kázal během svého veřejného působení; Jeruzalém, kde byl ukřižován a třetího dne vstal z mrtvých... Ale Svatá země není jen území dnešního Izraele! Když Mojžíš kolem roku 1200 před Kristem přitáhl s Izraelity po čtyřicetiletém putování z Egypta k zaslíbené zemi (viz schéma na této straně), rozdělil ji Mojžíšův nástupce Jozue mezi dvanáct izraelských kmenů (viz mapka na protější straně). Území kmene Manases (zčásti) a kmenů Gad a Ruben (celá) se nachá-

Satelitní snímek s vyznačením trasy Izraelitů putujících z Egypta přes Sinajský poloostrov k zaslíbené zemi (do Kádeš Barnea) a potom čtyřicetileté putování pouští přes tzv. Moabské pláne (dnešní Jordánsko), horu Nebo, řeku Jordán k Jerichu.

zela v takzvaném Zajordání, tedy za řekou Jordán – na jejím východním břehu. Tato místa leží na území dnešního Jordánska. A právě tam jsme se tentokrát vypravili...

Zaplat' vízum!

Přistáli jsme na Letišti královny Alie u hlavního města Jordánska – u Ammánu. Jordánsko je království a většina institucí a významných staveb se jmenuje buď podle jordánského pana krále, nebo podle paní královny, ať již současných, nebo jako v tomto případě těch dřívějších.

Na rozdíl od Izraele nemáme s Jordánskem bezvízový styk, ale na letišti

v Ammánu není problém si vízum koupit. Je to vlastně takový poplatek, který zaplatíte při pasové kontrole: určitý druh „vstupného do země“. Vízum úplně levné není, stálo 40 jordánských dinárů, tj. asi 1300 korun. Zaplatili jsme za něj skoro tolik, co nás stála letenka tam i zpět! Navíc toto vše platí jen při přeletu letadlem, na pozemní hranici by byla situace výrazně komplikovanější a bylo by – ve většině případů – potřeba si vízum vyřídit předem na ambasádě ve Vídni! Kromě toho se na pozemní hranici platí při odjezdu ještě i takzvaná „výjezdní daň“. Připadalo mi to jako vtip. Když jsem >

Citadela na návrší nad centrem Ammánu s byzantským kostelem, umajjovským palácem a cisternou a s Herkulovým chrámem (vlevo nahoře) a se zbytky obřích sochy bájného Herkula – dochované tři prsty dávají tušit původní velikost sochy (vlevo dole)

Dnešní Ammán byl hlavním městem Amonitů...

... v Bibli je nazýván „město Amonových synů“.

Přes Zajordání putovali Izraelité...

... a tady
na hoře Nebo
zemřel Mojžíš.

Foto: Wikimedia Commons, David Bjorgen (CC BY-SA 3.0)

Podobný pohled z hory Nebo na Svatou zemi, jaký se naskytl Mojžíšovi před smrtí: údolí Jordánu (částečně zastíněné oblačností), za ním na úbočí Judského pohoří je vidět Jericho. Vlevo za stromy se modrá hladina Mrtvého moře. V popředí deska s vyznačenými směry: Hebron, Mrtvé moře (Dead Sea), pevnost Herodium, Betlém...

V základech kostela na hoře Nebo jsou kameny z původního chrámu, nejstarší zmínka o něm je ve spisu poutnice Etherie z roku 394 po Kristu.

to četl na webu ambasády, vzpomněl jsem si na: „Ševče, zaplat daně...“ z pohádky *O pyšné princezně*.

Ale návštěva území Zajordání za to rozhodně stojí.

Tudy vešli Izraelité do Svaté země

Ve 13. století před Kristem se Izraelité přiblížili ke Svaté zemi – „Zemi zaslíbené“ – nejdříve od jihu, od Egypta a hory Sinaj. Z Kádeš Barnea v poušti vyslali zvědy, aby zemi prohlédli. Byla krásná, oplývající mlékem a medem... (srov. Nm 13,27) Ale Izraelité dostali strach z obyvatel, kteří

zemi obývali. Zdáli se jim velmi početní, silní, hotoví obři! Protože Izraelité Bohu nedůvěřovali, museli se vrátit zpět do pouště a čtyřicet let po ní dále putovali. Teprve jejich děti, o generaci později, směli do země vejít. Tentokrát ze strany tzv. Moabských plání, tedy přes území na východ od Mrtvého moře a přes Zajordání – tedy přes dnešní Jordánsko. A v Jordánsku se nachází i hora Nebo, ze které mohl Mojžíš alespoň z dálky přehlédnout Svatou zemi. Hora je jen pár desítek kilometrů od mezinárodního letiště, a tak se stala prvním místem, na které jsme se v Jordánsku vypravili. Někde tam také Mojžíš zemřel a na dodnes neznámém místě byl pochován. Přesné místo jeho pohřbu neznali ani Izraelité – od počátku bylo drženo v tajnosti, pravděpodobně proto, aby si lidé Mojžíše nezbožštili. Další den jsme se vydali k Jordánu, na místo, které leží naproti Jerichu. Zde někde Izraelité kolem roku 1200 před Kristem, již pod vedením Mojžíšova nástupce Jozua, překročili dost mimořádným způsobem Jordán, který v tu chvíli přestal téct, a slavili Velikonoce na Jerišských pláních – poprvé v „Zemi zaslíbené“. Tehdy přestala padat mana, která je záračným způsobem živila po dobu čtyřicetiletého putování pouští.

Místa spojená s působením Jana Křtitele

Přibližně na stejném místě, kde Izraelité překročili Jordán, bude za 12 století křtít Jan Křtitel, předchůdce Pána Ježíše, poslední prorok Starého zákona. Ostatní proroci ukazovali na mesiáše, který měl přijít, jakoby přes propast staletí. Jan Křtitel na něj mohl ukázat bezprostředně: „Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! To je ten, o kterém jsem řekl: „Po mně přijde ten, který má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.“ Ani já jsem ho neznal, ale proto jsem přišel křtít vodou, aby byl zjeven izraelskému národu.“ (Jan 1,29–31)

Archeologové přednedávnem objevili místo, kde se to s největší pravděpodobností událo: biblickou Betánii za Jordánem (je o ní řeč v Janově evangeliu – viz Jan 1,28; později se místo ve starověku nazývalo zkomoleně Bethabara, dnes má arabské jméno Al-Maghtas, což znamená arabsky „ponoření“ nebo „křest“; od roku 2015 je tato lokalita zapsána jako památka UNESCO, viz foto na str. 31). Je to i místo Ježíšova křtu – události, kterou začíná jeho téměř tříleté veřejné působení.

A v Zajordání na východním pobřeží Mrtvého moře leží také místo, kde byl Jan Křtitel uvězněn a nakonec i popraven. Evangelia zaznamenala velmi barvitě

Foto: Wikimedia Commons, duimdog (CC BY-SA 4.0)

Mozaiková mapa v kostele sv. Jiří v Madabě

Foto: Wikimedia Commons, Jean Housen (CC BY-SA 3.0)

Nejstarší známá mapa Svaté země a okolí na fragmentu mozaikové podlahy v kostele sv. Jiří v jordánské Madabě zobrazuje asi 150 měst a vesnic s popisky a realistickým vyobrazením nejvýznamnějších staveb. Nahoře: ústí Jordánu do Mrtvého moře; místo, kde v Betánii za Jordánem křtil Jan Křtitel, je na mapě označeno jako Bethabara (ΒΕΘΑΒΑΡΑ, více viz str. 31 v tomto čísle časopisu) a město Jericho (ΙΕΡΙΧΩ)

V kostele svatého Jiří v Madabě se na podlaze dochovala nejstarší mapa Svaté země.

okolnosti Janovy smrti: jak napomínal krále Heroda, že není dovoleno, aby žil s Herodiadou, manželkou svého bratra Filipa, a jak si Herodiadina dcera (Salome), po tom, co se králi zalíbil její tanec, vyžádala jako odměnu hlavu Jana Křtitele na míse... Ale ani jedno z evangelíí neuvádí, kde přesně se tyto události staly. Název místa Janova uvěznění a popravy nám však zachoval židovský historik Josephus Flavius: šlo o pevnost Machaerus – dnešní Mukawir nedaleko východního břehu Mrtvého moře, tedy také v Jordánsku!

Zajímavé je, jak se zprávy z evangelíí doplňují s tím, co se dozvídáme od tohoto slavného židovského historika, který nebyl křesťan, ale o událostech měl velmi dobré informace – Josephus Flavius se totiž narodil v roce 37 po Kristu, tedy asi 10 let po tom, co byl Jan Křtitel popraven (srov. článek *Poprava Jana Křtitele a svědectví historika, který nebyl křesťan!* na str. 30–32).

Tudy procházejí dějiny křesťanství

Zajordáním procházely i dějiny raného křesťanství. Předtím, než v roce 70 po Kris-

ty vyobrazení Jeruzaléma umožňuje přesnou dataci mapy, zachycuje totiž nový kostel Bohorodičky, posvěcený 20. listopadu 542, a naopak na mapě chybí budovy postavené po roce 570. Jeruzalému na mapě dominuje Chrám Božího hrobu (uprostřed se zlatou kupolí – z našeho pohledu vzhůru nohama) a tzv. římské Cardo – hlavní ulice se sloupopádím protínající celé město od severu k jihu (z našeho pohledu zprava doleva). Vpravo rekonstrukce vzhledu římského Cardo (malba nacházející se v Jeruzalémě v místě, kde archeologové odkryli jeho zbytky)

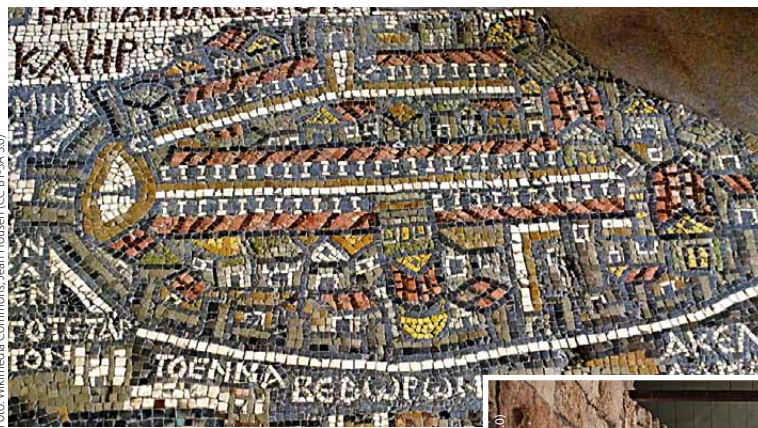

Foto: Wikimedia Commons, Jean Housen (CC BY-SA 3.0)

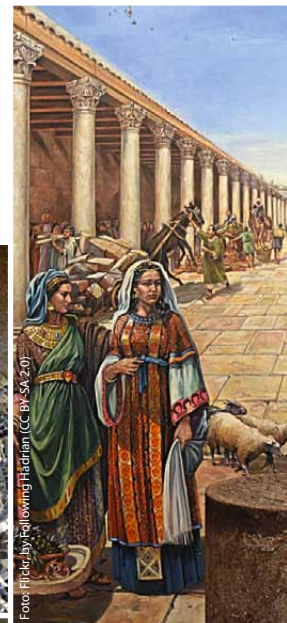

Foto: Flickr, by Following Hadrian (CC BY-SA 2.0)

tu Římané oblehli a pak zcela zničili Jeruzalém, utekli všichni křesťané z města i okolí tak, jak jim to Pán Ježíš přikázal. Poslechli ho a zachránili se v Zajordání ve městě Pella, jak o tom píše starověcí křesťanští autoři Epifanius a Eusebius z Cézareje. O tom, že zde ve starověku a ještě i na začátku středověku křesťanství mimořádně vzkvétalo, svědčí velmi mnoho kostelů a klášterů z té doby. V jednom z nich, v kostele svatého Jiří v Madabě (město nedaleko hory Nebo) se na podlaze ve formě mozaiky dochovala nejstarší mapa Svaté země.

Podle posledních dostupných údajů tvořili ještě nedávno křesťané 6 procent obyvatel Jordánska. Jak se tento poměr

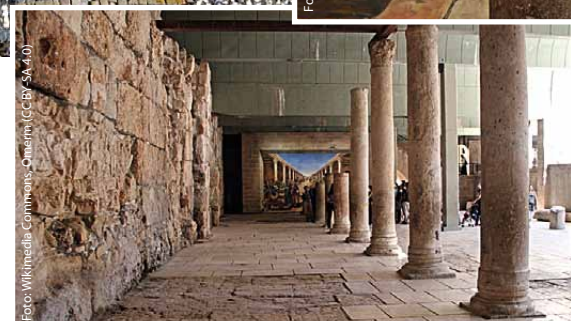

Foto: Wikimedia Commons, Ombro (CC BY-SA 4.0)

Vykopávky římského Cardo v Jeruzalémě: to, co zobrazuje mapa v Madabě ze 6. století, archeologové ve 20. století skutečně našli!

po příchodu velkého množství uprchlíků ze Sýrie v posledních letech změnil, není přesně známo.

P. Pavel Zahradníček ■

Poprava Jana Křtitele a svědectví historika, který nebyl křesťan!

Když jsme vyšplhali mezi rozvaliny pevnosti Machaerus (dnešní arabský název je Mukawir), udělali jsme totéž, co na jiných místech, která jsme navštívili: podívali jsme se, co o událostech, ke kterým tu došlo, vypráví Bible. Stáli jsme na místě, kde byl uvězněn a popraven Jan Křtitel! A pak jsme si přečetli ještě něco zcela zvláštního: jak stejnou událost zachytil tehdejší historik – ne ledajaký, ale nejvýznamnější starověký židovský historik Josephus Flavius, který nebyl křesťan! Evangelia neznal, ale aniž by to tušil, potvrzuje jejich historickou spolehlivost a přidává další detaily o této historické události.

Foto: Flickr, Hiking in Jordan (CC BY-SA 2.0); Flickr, Martijn A C Snels (CC BY-NC 2.0) / montáž: MS!

Pevnost Machaerus byla vybudovaná v roce 90 před Kristem ve výšce 1100 m nad Mrtvým mořem (jeho hladina je vidět v pozadí). V roce 30 před Kristem byla pevnost obnovena králem Herodem Velikým (za jeho panování se v Betlémě narodil Ježíš) a v letech 4 až 39 po Kristu patřila jeho synovi – Herodu Antipovi. Známe ho nejen z příběhu Jana Křtitele, ale i z pašijových událostí – Pílát k němu poslal spoutaného Ježíše...

Plánovaná druhá svatba a rozvod...

Ve vyprávění Josepha Flavia o událostech, které souvisí s životem a smrtí Jana Křtitele, ale i v samotných evangeliích nás nesmí zmást to, že jméno Herodes neslo několik synů a vnuků Heroda Velikého (to byl ten, v jehož době se Ježíš narodil a který nechal v Betlémě povraždit chlapce do dvou let věku). V našem příběhu vystupují hned dva jeho synové s tímto jménem. Herodes Antipas – to je ten, který se oženil s Herodiadou, manželkou svého bratra Filipa. Druhým je právě tento Filip I. Herodes, původní manžel Herodiady, kterému ji Herodes Antipas „přebral“.

Josephus Flavius píše:

V té době měli Aretas, král Petry (ano – správně vám připomíná neznámější turistický cíl na území Jordánska: skalní město Petru – pozn. red.), a Herodes spor z následujícího důvodu: tetrarcha Herodes se oženil s Aretovou dcerou a žil s ní dlouhou dobu. Ale když byl v Římě, bydlel u Heroda, který byl jeho bratr – ale neměli stejnou matku (tento Herodes se narodil dceři velekněze Šimona). Zde se zamiloval do jeho manželky Herodiady. (...) Když souhlasila, udělali dohodu, že ona změní bydlení a přijde za ním, jakmile se on vrátí z Říma. Kvůli tomuto sňatku se měl také rozvést s Aretovou dcerou.

(Židovské starožitnosti XVIII 5,1,109n)

Právě tento sňatek s Herodiadou, manželkou bratra, vytykal Jan Křtitel Herodovi Antipovi podle toho, co víme z textu evangelií:

Starověký komplex skalního města Petra v Jordánsku. Zmiňuje ji jak text Starého zákona, tak i židovský historik Josephus Flavius. Znovuobjevena byla v roce 1812.

Herodes totiž dal Jana zatknout, spoutat a zavřít do vězení kvůli Herodiadě, manželce svého bratra Filipa, protože si ji vzal za ženu. Jan říkal Herodovi: „Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra!“ Herodias proto na něj zanevřela a nejráději by ho připravila o život, ale nemohla. Herodes totiž měl před Janem strach. Znal ho jako spravedlivého a svatého člověka a chránil ho. Když ho slyšel, byl celý nespůj, přesto však si ho rád poslechl.

(Markovo evangelium – Mk 6,17–20)

Z evangelií!

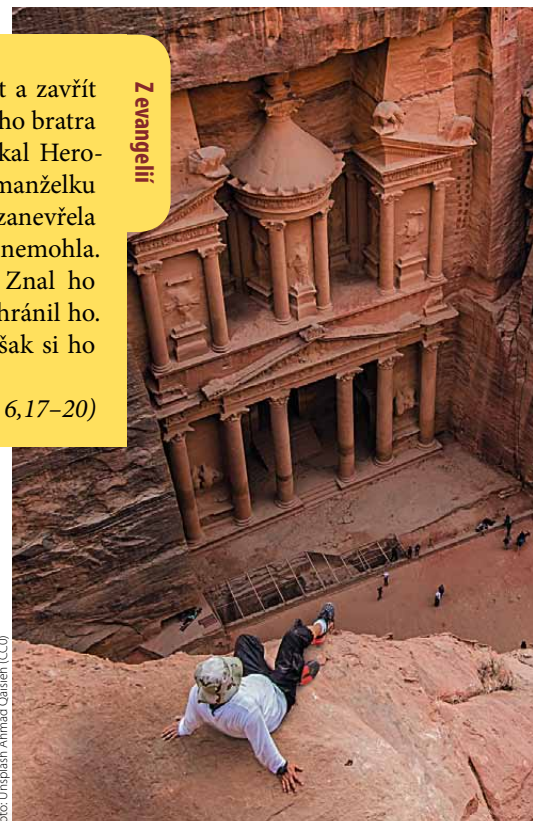

Foto: Unsplash Ahmad Qasbeh (CCO)

Foto: Flickr, NASA Johnson (CC BY-NC 2.0)

Foto: Wikimedia Commons, Jean Housen (CC BY-SA 3.0)

Záminka k válce

Novinka, že si Herodes Antipas přivezl z Říma Herodiadu, se brzy donesla k jeho „staré“ a nyní již pomalu bývalé manželce, která byla dcera krále Areyty z Petry. A ta si to nenechala jen tak líbit! Kvůli celé věci dokonce vypukla válka. Nebo přesněji, podle líčení Josepha Flavia se událost stala záminkou pro válku:

Ze židovských starožitností

Ale jeho manželka (manželka Heroda Antipy – pozn. redakce) se dověděla o této dohodě dříve, než jí o ní sám řekl. Požádala ho, aby ji poslal na Machaerus (to je ta pevnost na východním pobřeží Mrtvého moře v dnešním Jordánsku – pozn. redakce), která je na hranici mezi územím Herodovým a Aretovým. Neprozradila mu, co má v úmyslu. A tak ji tam Herodes poslal. Netušil, že se jeho manželka něco dověděla.

Ona už předtím poslala zprávu na Machaerus. Generál vojska Areyty (jejího otce, krále Petry – pozn. red.) pro ni připravil všechny věci potřebné na cestu. Brzy potom dorazila do Arábie. Doprovázelo ji několik generálů, kteří si ji postupně předávali. Setkala se s otcem a řekla mu o Herodových úmyslech. Aretas z toho udělal hlavní důvod nepřátelství mezi sebou a Herodem – měl s ním ale rovněž spory o hranice poblíž Gamaly.

A tak obě strany postavily armády připravené k válce a poslaly své generály, aby bojovali. Když se dali do boje, Herodova armáda byla úplně zničena kvůli zradě některých dezertérů, kteří se připojili k Aretově armádě, ačkoliv byli z tetarchie Filipovy, který byl Herodovým spojencem.

(*Židovské starožitnosti XVIII 5,1,111nn*)

Bethabara (arabsky Al-Maghtas): základy kostela z let 491–518 (pod přístřeškem nahoře) a schodiště do řeky na místě, kde podle starověké tradice křtil Jan Křtitel. Dnes leží 100 metrů od řeky, protože její tok se za dva tisíce let změnil! Evangelium (viz Jan 1,28) o něm mluví jako o „Betánii na druhé straně Jordánu“ (z pohledu z Jeruzaléma, tedy na východním, jordánském břehu Jordánu). Místo leží v hraničním pásmu mezi Izraelem a Jordánskem a bylo od tzv. Šestidenní války v roce 1967 nepřístupné. Po uzavření mírové dohody v roce 1994 navštívili společně s jordánským princem Ghazim františkánští archeologové tuto lokalitu, objevili zbytky starověkých staveb a přesvědčili prince o potřebě místo odminovat a prozkoumat. Bethabaru navštívil v roce 2000 sv. Jan Pavel II. a od roku 2015 je památkou UNESCO.

Židé to považovali za trest

Josephus Flavius cituje mínění lidu, který prohru považoval za Boží odplatu – za to, jak se Herodes zachoval k Janovi:

Někteří Židé si mysleli, že zkáza Herodovy armády přišla od Boha, a to velmi spravedlivě, jako trest za to, co udělal Janovi, který byl nazýván Křtitel. Protože Herodes ho zabil. Byl to dobrý člověk, který přikazoval Židům ctnostné jednání: jak spravedlnost mezi sebou navzájem, tak zbožnost vůči Bohu, a tak aby přišli nechat se pokřtít. Neboť jen tak, dle Janova mínění, bude křest, který uděloval, pro Boha přijatelný. Zejména pokud ho nebudou používat jako prostředek k prominutí hříchů, ale spíše k očistění svých těl. Předpokládal totiž, že jejich duše byly už předtím očistěny spravedlností.

Mnozí další k němu přicházeli v zástupech, protože byli silně pohnuti, když slyšeli jeho slova. Herodes se bál, aby Jan svůj velký vliv, který na lidi měl, nepoužil k tomu, aby je ovládl a vyvolal nějakou rebelii. Zdálo se totiž, že jsou připraveni udělat vše, co by jim poradil. Myslel si, že je lepší ho zabít. Tímto způsobem chtěl předejít zneužití Janovy moci. Herodes si nechtěl způsobit problémy tím, že by ušetřil muže, který by mohl udělat něco, čeho by pak on příliš pozdě litoval.

Proto byl Jan kvůli Herodově podezřívavé povaze poslán jako vězeň do pevnosti Machaerus, o které jsem již hovořil, a byl zabit. Židé se domnívali, že zničení jeho armády byl trest pro Heroda a znamení Boží nelibosti.

(*Židovské starožitnosti XVIII 5,1,116nn*).

Nezávislý svědek historičnosti evangelií

Nejen o Janu Křtiteli, ale i o samotném Ježíši Kristu a dalších postavách, o kterých se zmiňují evangelia, vypráví nejvýznamnější židovský historik starověku Josephus Flavius ve svém řecky psaném díle *Židovské starožitnosti*. Narodil se v Jeruzalémě v roce 37 jako Josef ben Matitjahu. Ve dvaceti letech se přidal k farizejům (k nim patřil před svým obrácením i apoštol svatý Pavel). V roce 66 vypuklo v Jeruzalémě povstání Židů proti Římanům – takzvaná židovská válka (66–73 po Kr.). Josef byl pověřen velmi důležitým úkolem: měl vést obranu Galileje proti Římanům, a byla to zřejmě i jeho vina, že se obrana nezdařila... Vzdal se Římanům a předpověděl veliteli římských legií Vespasiánovi, že se stane císařem. Díky tomu nejenže zůstal naživu, ale když se jeho předpověď splnila, dostal od císaře Vespasiána vilu v Římě a veškeré zaopatření. Z „vděčnosti“ přijal jméno císařské rodiny Flaviů. Nic nenaznačuje, že by Josephus Flavius znal evangelia nebo některou z knih Nového zákona. A žádný z evangelistů nemohl znát jeho knihu *Židovské starožitnosti* – byla sepsána v Římě v letech 93 a 94, tedy až po napsání evangelií. Přesto se evangelia a Josephovy *Židovské starožitnosti* velmi zajímavým způsobem vzájemně doplňují a nezávisle potvrzují...

Ze židovských starožitností

Evangelista doplňuje detaily

Historika zajímají války a mocenské hrátky, naopak o bližších okolnostech smrti Jana Křtitele – jak si Herodiada prostřednictvím své dcery vyžádala Janovu hlavu na míse – se dozvídáme z evangelií:

Z evangelií

Naskytla se vhodná chvíle, když Herodes na své narozeniny vystrojil hostinu svým hodnostářům, důstojníkům a významným lidem z Galileje. Vstoupila tam i dcera té Herodiady a tančila. Herodovi i hostům se tak zalíbila, že král řekl dívce: „Požádej mě, oč chceš, a dám ti to!“ A pod přísahou jí mnoho slíbil: „O cokoli požádáš, dám ti to, i kdyby to byla polovina mého království!“ Ona vyšla ven a zeptala se matky: „Co bych si měla žádat?“ Ta odpověděla: „Hlavu Jana Křtitele.“ Hned se tedy rychle vrátila ke králi a žádala si: „Chci, abys mi dal ihned na míse hlavu Jana Křtitele.“ Král se zarmoutil, ale pro přísahu a kvůli hostům ji nechtěl odmítnout. Hned tedy poslal král kata s rozkazem, aby přinesl jeho hlavu. Ten odešel a stál ho ve vězení, přinesl jeho hlavu na míse a dal ji dívce a dívka ji dala své matce. Když o tom uslyšeli Janovi učedníci, přišli, vzali jeho tělo a pochovali ho do hrobu..

(Markovo evangelium – Mk 6,21–29)

A z evangelií se také dozvídáme podrobnosti o Janově kázání a působení u Jordánu. I v tomto případě se texty evangelistů a historický spis Židovské starožitnosti velmi zajímavým způsobem vzájemně doplňují – a potvrzují. Jsou jako dílky puzzle, které do sebe zapadají!

P. Pavel Zahradníček ■

Prameny k dalšímu studiu:

Flavius Josephus. *Antiquitates Judaicae* (Židovské starožitnosti); v řečtině a anglickém překladu na: www.perseus.tufts.edu
<http://www.josephus.org/JohnTBaptist.htm>

Stáli jsme na místě,
kde byl uvězněn
a popraven Jan Křtitel!

Foto: David Leslie Kennedy (CC BY-SA-ND 2.0)

Foto: Flickr, Hiking in Jordan (CC BY-SA 2.0)

Letecký pohled na pevnost Machaerus (nahore) a ruiny paláce v pevnosti (dole) – kulisy událostí závěru života Jana Křtitele. Zde tančila pro krále Heroda Antipu krásná Salome. Z evangelií bychom její jméno neznali, mluví se tam o ní jen jako o „dceři Herodiady“. Její jméno nám ale zachoval Josephus Flavius ve svém díle *Židovské starožitnosti*. A její portrét se nám dochoval na rubu mincí z 1. stol.; na líci (vlevo) je její manžel Aristobulos z Chalkidy (vyobrazení, jak ho přináší projekt *Jewish Virtual Library*).

Evangelia a spis „Židovské starožitnosti“ sepsaný Josefem Flaviem († 100 po Kr.) se vzájemně doplňují – a potvrzují.

Napomenout jako Jan?

Správně napomenout je velké, ale potřebné umění.

Někdo raději mlčí. Ke všemu. I ke zlu. Jan Křtitel nemlčel. Dokázal napomenout i krále, když to bylo potřeba: „Není dovoleno, abys měl za ženu manželku svého bratra!“ (Mk 6,18)

Ale v celém příběhu v podání evangelisty sv. Marka je jeden pozoruhodný detail – Herodes totiž, „když ho slyšel, byl celý nespokojen, přesto však si ho rád poslechl“ (Mk 6,20). Tomu, že byl celý nespokojen, se nedivím, když mu Jan vytykal dost

nepěkné věci... Ale jak je možné, že si ho přesto rád poslechl? Jejich rozhovory jsem neslyšel, ale myslím si, že to tuším: Jan mu nenadával. Mluvil s Herodem jako ten, kdo ho má rád a záleží mu na jeho dobru.

Když jsem si tohoto detailu všiml, napadlo mě: A jak napomínám já? Nena-pomenout a jen přihlížet je špatně! Ale napomínat se „musí umět“!

P. Pavel Zahradníček ■

Umíš to? Učíš se to?

Foto: Designed by cooika_studio / Freepik

Zázrak stíhal zázrak, snadno se na to zvyká

Vstup do Wadi Numeira – ústí do Mrtvého moře v blízkosti silnice č. 65 asi 15 km jižně od odbočky na Kerak. Po dně kaňonu, někde jen dva metry širokého a desítky metrů hlubokého, proudí voda, proto bývá toto vádí někdy označováno jako „vodní Petra“.

Cesta do Jordánska byla nezapomenutelná, neboť zážitek stíhal zážitek a zázrak stíhal zázrak. Snadno se na to zvyká...

Po přeletu se nám podařilo projít hraniční kontrolou a najít autopůjčovnu. Využili jsme polohy letiště a zamířili k hoře Nebo. Kromě chrámu a odkazů na praotce Mojžíše je tam i malá archeologická expozice z vykopávek v těsném okolí místa, zahrnující osídlení doby železné přes římskou obchodní cestu až po raně křesťanské kláštery.

Příjezd „do vily“

Již první den došlo i na zázraky, poté co jsme našli rezervované „ubytování ve vile“. Když jsem i na místní pouštní poměry zpustlou ruinu na pusté periferii hlavního města uviděl, poslal jsem rychle domů datovou zprávou fotku a pozici, ať ví, kde mě případně hledat. Jakmile jsme se vzpamatovali z toho, co jsme viděli uvnitř „vily“,

nepochybně intenzivní niterné modlitby podpořené vnějším výrazem našich obličejů zapříčinily, že si hostitel najednou vzpomněl na možnost alternativního ubytování u svého bratrance v pěkném bytě v městské zástavbě (do „vily“ stejně čekal ještě jednu další skupinu zájemců).

Salome tančí, my šplháme

Další zázraky následovaly – návštěva místa působení Jana Křtitele u řeky Jordánu (o rok dříve jsme se dívali z druhé strany opevněné hranice a neměli jsme tušení, že se sem jednou, a to dokonce tak brzy dostaneme); pohledy na poušť, na první pohled pustou, ale při delším pozorování krásnou, jednotvárnou, a přece se stále měnící. Vyšplhali jsme na zříceninu kdysi skvostné pevnosti Machaerus (arabsky Mukawir) se zachovalou dlažbou, na které ještě Herodovi tančila Salome, až tam pro ni Jan Křitel o hlavu přišel, a s impozantním výhledem na Mrtvé moře. V jeho teplé vodě jsme se za chvíli vyžili. Procházka vádím Numeira – místy

Foto: 2x autor

jen dva metry úzkým kaňonem potoka s desítkami metrů vysokými skalními stěnami – byla spojená s modlitbou růžence, se zkouškou mužské ješitnosti („Společně to přelezeme!“) i pokory, když pozorujete, co dokáže proudící voda za desítky tisíc let vytvořit ve skále, která jí zdánlivě určuje cestu. Přímo proti vstupu do vádí stojí památník jedné z moderních arabsko-izraelských válek o kus území (pouště), který ještě před sto lety příliš mnoho lidí nezajímal (dodnes nedoceňovaný P. Alois Musil – moravský katolický kněz, diplomat, cestovatel a objevitel – byl tehdy výjimkou). ▷

Foto: Wikipedia Commons, NASA/Chris Hadfield

Foto: Zx autor

Wadi Mujib (nahore) je současný arabský název pro kaňon a vodní tok nazývaný v Bibli „potok Arnon“. Byl považován za jižní hranici izraelského kmene Ruben a tím i jižní hranici Zaslíbené země v Zajordání. Vodní tok plní přehradní nádrž na dně rozlehlého údolí. U silnice na vyhlídce jsme navštívili Samiho kavárnu.

Také počasí nám zázračně vyšlo. Teplota je dnes jen 42 stupňů, podle původní předpovědi mělo být až 46!

Wadi Mujib: biblický hraniční „potok“ Arnon

Přenocovali jsme v Keraku – městě se zbytky křížáckého hradu – a pokračovali k Wadi Mujib, kterým protéká biblický potok Arnon. Před třemi tisíci lety ho v Zajordání považovali za jižní hranici země dané Izraelitům – měl oddělovat území izraelských kmenů Ruben a Gad od Moabska (srov. 5 Mojž 3,12–16 – pozn. red.). Nejedná se vlastně o potok, neboť vodní tok plní mohutnou přehradní nádrž v údolí, a nejde o obyčejné vádí, protože jeho zdolání z jedné strany na druhou by si v minulosti vyžádalo celý den putování (pro všechny tehdejší imigranty tam, emigranty ven, a pašeráky tam i ven hranice stěží přehlédnutelná!). Autem bychom to zvládli mnoha serpentinami dolů a zase nahoru za 20 minut.

Udělalí jsme si ale pauzu, abychom se posílili kávou od starého arabského prodáváče v kavárně na hraně srázu. Dal nám ji nakonec zadarmo. Byli jsme mu nějak sympatičtí a zejména oceňoval

Wadi Mujib, známé z Bible jako potok Arnon, tvořil v Zajordání jižní hranici mezi územím izraelských kmenů a moabským královstvím.

U Tel Dibanu, na místě vykopávek Dibonu, hlavního města moabského krále Měši. Plot je jen symbolický, končí 20 metrů od brány a návrší telu je volně přístupné.

Foto: Zx autor

Méšova stéla a Dibon – sídlo moabského krále Méši

Asi 20 kilometrů východně od jordánského břehu Mrtvého moře, na místě, kde stál Dibon, hlavní město moabského krále Méši, byla v roce 1868 nalezena čedičová stéla s nápisem (nahore: originál uložený v pařížském Louvre). Text v moabštině z 9. stol. před Kristem líčí boje Moábců s Izraelity. Jde o události, o kterých se píše i ve Starém zákoně (srov. 2 Král 3), tentokrát jsou ale vyliční z pohledu Moábců! Nápis pořizený moabským králem Méšou tak zcela nezávisle potvrzuje historičnost líčení Starého zákona! Dole: práce na vykopávkách na Tel Dibanu, na návrší, které ukrývá trosky starého moabského města Dibonu.

Foto: Wikipedia Commons, Wbrt 2012 (CC BY 3.0)

Foto: Flickr, Scott Ableman (CC BY-NC-ND 2.0)

genderovou homogennost naší výpravy (prostě se mu jakožto muslimovi líbilo, že na rozdíl od ostatních turistů a poutníků netaháme s sebou žádné ženské, ale máme akci výhradně pro chlapy) a sděloval, že příští měsíc letí na prohlídku Krakova (to byla ještě doba pre-covidová...). Před odjezdem považoval za nutné nám sdělit (a doložit dost drastickou fotodokumentací ve svém mobilu), že právě včera zde při sjezdu serpentinami zahynuli němečtí účastníci automobilového provozu, z čehož plyne poučení, že nejde jen o to dojet, ale dobře dojet!

Jsmo srdcem Evropy, ale ne pupkem světa

Při našem putování jsme samozřejmě navštívili spoustu biblických míst, což se dalo očekávat, pokud máte ve výpravě biblistu, otce Pavla Zahradníčka. Nutno uznat, že pokud například stojíte na hromadě kamení (doslova) a posloucháte zasvěcený výklad, že jde o zbytky Dibonu, hlavního města biblického Moabska, přestáváte vidět hromadu kamení a živě vidíte město (z toho kamení). Poučení, že biblická země není jen Izrael, že jsme srdcem Evropy, ale ne pupkem světa (tisíciletý střet a střídání civilizací je možné pozorovat např. na budovách ammánské Citadely), jsme nakonec skutečně dobře dorazili. I díky tomu, že šofér Staňa řídil jak jinak než zázračně. A tak jedinou ztrátou byl cestovní příbor jednoho z nás: nuž neprošel letištní kontrolou při cestě tam a vidlička zase kontrolou zpátky.

Jiří Foral, účastník výpravy (více o této pouti v článku na str. 26–29) ■

Stojíte na hromadě kamení (doslova), posloucháte výklad a živě vidíte hlavní město moabského krále Meši, se kterým válčili Izraelité v 9. století před Kristem.

Foto: Flickr, Dibon Excavation and Development Project (CC BY 2.0)

RAFAEL

= „Bůh uzdravuje“

Foto: Designed by cookie_studio / Freepik

Jeho jméno je tvořeno spojením dvou hebrejských slov: „rapha“ znamená „uzdravuje, léčí“ a „el“ znamená „Bůh“.

Tinnitus a nesplnitelná touha po tichu

Můj příběh s archandělem Rafaelem začal lidskou tragedií s názvem rozvod. Vlivem této i dalších událostí podlehl moje tělo dvěma dost netypickým nemocem. U obou lékaři konstatovali jako příčinu nadměrný stres. První se ale dala odstranit chirurgicky a po vyléčení jsem

ji dál neřešila. Neviditelný zabiják stres a úzkost však s tímto neduhem nezmižely. Druhá nemoc nazývaná *tinnitus* (laicky řečeno: neustále slyšíte v uchu

Můj příběh s archandělem Rafaelem začal lidskou tragedií s názvem rozvod.

monotónní zvuk) se však ukázala mnohem horší. V nemocnici jsem se dověděla, že tento „zvuk“ není reálný, ale vytváří ho mozek. Nedá se tudíž ztišit, vypnout a dokonce nepřestává, ani když spíte. Lékařka mi řekla, že to pravděpodobně bude trvat až do smrti a že *tinnitus* se nedá vyléčit. A také mne upozornila, že možná budu muset opustit svou práci. Bohužel, neustálé „naslouchání“ těmto zvukům vás také velmi unavuje, protože mozek nepřestává tyto zvuky zpracovávat, a navíc se s velkým úsilím snažíte uslyšet, co vám ostatní říkají. To způsobuje, že ve dne netoužíte po ničem

jiném než po tichu, které ale nemůžete mít. V noci, když potřebujete nabrat sílu, nemůžete kvůli těmto zvukům zase spát. A tak pořád dokola. Tato neúnosná situace už trvala tři měsíce a bohužel se nelepšila. Jak mizela naděje na uzdravení, tak mi přišlo na mysl, že z toho buď zešílím, nebo umřu.

Prosby a díky

Je to už víc než rok, takže si už přesně nepamatuji, proč a co jsem tehdy hledala na internetu. Byl to ale jistě Duch Svatý, který mne přes ty nejnemožnější stránky přeměroval na e-shop přívěsků – zaujaly mě ty s anděly. Narazila jsem tam na archanděla Rafaela, jehož úkolem je zprostředkovat lidem uzdravení od Boha. Začala jsem googlit informace a naprosto se nechala vtáhnout do četby o tomto blízkém spolupracovníku Božím a zároveň blízkém příteli člověka. Zvláštní je, že na anděly a podobné bytosti jsem

nikdy předtím moc nebyla. Něco mě ale popohánělo dál hledat nové informace a číst. Měla jsem pocit, jako bych se nořila do jeho léčivé náruče. Nakonec jsem celou svou nemoc i rozvrácený život světila Bohu a upřímně prosila Rafaela o přímluvu za uzdravení a pomoc v bezvýchodné situaci. Pocítila jsem jeho přítomnost a jakousi klidnou, nevysvětlitelnou jistotu, že mi pomůže.

Hned se nestalo nic, ale já si řekla, že místo proseb budu děkovat Rafaelovi a samozřejmě i Bohu. Nevyslyšené modlitby přece neexistují. Navíc mi archanděl Rafael vyprosil do duše klid, který by mi v mé situaci nikdo nemohl dát. Ale dál se nic neměnilo. Až jednou...

Ticho alespoň na chvíli

Seděla jsem po práci v pokoji a zrovna ho v duchu krátce oslovila. Přitom jsem nějak pohnula hlavou na bok a najednou jsem si uvědomila, že neslyším NIC.

Hurá. NIC! Jen nádherné a převzácné TICHO. Zůstala jsem strnule s hlavou divně nakloněnou a užívala si chvíli sladkého klidu v uších. Za chvíli, bohužel, vše začalo nanovo a již nepomáhala žádná poloha. Bylo to ale ujištění archanděla a klíč, kterým mi otevřel dveře k uzdravení. Bůh mi ukázal, že i přes vyjádření lékařů, výsledky rentgenů (páteř tam byla naprosto v pořádku) a mnoho testů je vyléčení možné. Rafael mě vedl dál a přivedl mě do rukou paní, která mi řekla, že už se jí podařilo dvěma lidem hloubkovou masáží od *tinnitu* pomoci. Napravila mi (údajně zdravou) krční páteř. I ona byla opravdovým andělem.

„Bez přestání se modlete...“ (1 Sol 5,17)

Ale přesto se pořád nic nelepšilo. Zvuky v uchu pokračovaly. Jen já nabyla ničím nepodložené jistoty, že jdu správným směrem. Nepřestávala jsem Rafaelovi ▷

Foto: Pexels, José Luis Photographer (CC0)

„Stále se radujte. Bez přestání se modlete. Ve všech životních podmínkách děkujte (Bohu). Tak to Bůh pro vás chce v Kristu Ježíši.“

apoštol svatý Pavel (1 Sol 5,16–18)

děkovat a modlit se k Bohu. Další den zvuky na chvilku ustaly a třetí den zmizely nadobro. A zavlálo TICHŮ.

Bohu a archandělu Rafaelovi díky! Dostala jsem znovu převzácný dar, který si člověk běžně vůbec neuvědomuje. Já už jeho cenu znám. A kolik dalších takových darů máme, které považujeme za samozřejmost, dokud je neztratíme... Teď už vím, že stejnou cenu jako dar má i jeho ztráta, která tu cenu teprve ukáže.

Marie ■

Poznámka redakce: Tradice Církve zná tři archanděly: Michaela (ten je jako jediný z těchto tří nejen v tradici Církve, ale i v samotném Písmu svatém označován jako „archanděl“), Gabriela a Rafaela. Jsou to jediní tři andělé, kteří jsou v Písmu svatém nazváni svými jmény. O andělech se dočtete více v článku na následující straně. Souhrnný přehled toho, co nám Bůh dává o andělech poznat a co o nich Církev věří, najdete v infoboxu „Poznáte pravdu...“ na této straně. Není toho mnoho, co o nich s jistotou víme – co nám dal o nich Bůh

Gabriel s lilii, Michael s mečem a Rafael s Tobiášem na obraze Jaceka Malczewského (po 1900)

poznat –, ale to podstatné to je. (Pozor: Pravdy označené v přehledu jako „Sent. comm.“, tj. *Sententia communis* – společné mínění teologů –, nejsou články víry, ale jde o skutečnosti, o kterých

je většina teologů pevně přesvědčena. S naprostou jistotou je však neznáme. Naopak to, co je označeno „De fide“, tj. „Z víry“, jsou články víry, tak jak nám je Bůh dal poznat a jak je Církev jakožto

Rafael a kniha Tobiáš

V Bibli se setkáváme s postavou Rafaela ve starozákonní knize Tobiáš. Představuje se zde jako jeden ze sedmi andělů, kteří jsou stále připraveni předstoupit před Boha (srov. Tob 12,15). Kniha má podobu krátkého čtivého příběhu a vyzdvihuje hodnotu modlitby (i s působivými příklady modliteb), postu a almužny. Kniha dále nabízí tematiku přímluvy andělů, úcty k rodičům, k zemřelým a téma čistoty manželství. Doporučujeme k přečtení! V protestantských vydáních Bible však knihu Tobiáš nenajdete – jde o jednu ze sedmi tzv. „deuterokanonických knih“ Starého zákona, které Martin Luther v 16. století vyloučil z kánonu Písma svatého. Je však součástí katolických (a také pravoslavných) vydání Bible a je obsažena také ve sbírce knih Starého zákona přeložených do řečtiny (v tzv. Septuagintě), kterou používali křesťané již v prvních letech a desetiletích existence Církve. Kompletní katolická vydání Písma svatého Starého zákona a Nového zákona včetně vysvětlivek najdete zdarma na webu <http://librinostri.catholica.cz> – doporučujeme zejména Hejčlovo a Sýkorovo.

Jan Steen: *Svatební noc Tobiáše a Sárý* (malba, cca 1660)

Dostala jsem znovu převzácný dar, který si člověk normálně vůbec neuvědomuje. Já už jeho cenu znám.

A kolik dalších takových darů máme, které považujeme za samozřejmost, dokud je neztratíme...

Foto: FreeGreatPicture (CC0)

Bohem zjevené neomylně vyhlásila. Věty označené jako „Sent. cert.“, tj. *Sententia certa* – „pravda teologicky jistá“ – je

skutečnost, která vyplývá z pravd Bohem zjevených a pravd přirozeně poznatelných jako jejich logický důsledek.

Detail miniatury z *Božské komedie*: Dante a Beatrice před Nebeskou Růží, symbolicky znázorňující Nejsv. Trojici a devět hierarchických stupňů andělů – andělských kůrů (1444–1450)

Foto: Europeana

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Křesťanská angeologie

Bůh stvořil na počátku času z ničeho duchové bytosti – anděly.^[De fide]

Přirozenost andělů je duchová (tj. nejsou hmotní – pozn. red.).^[De fide]

Andělé jsou svou přirozeností nesmrtelní.^[Sent. cert.]

Zlí duchové byli Bohem stvořeni jako dobří; zlímy se stali svojí vlastní vinou.^[De fide]

Padlí andělé (nynější zlí duchové, ďáblové – pozn. red.) byli podrobeni mravní zkoušce.^[Sent. cert.]

Také dobří andělé byli podrobeni mravní zkoušce.^[Sent. comm.]

Bůh určil andělům nadpřirozený cíl – patření na Boha – a dal jim k tomu posvěcující milost.^[Sent. cert.]

Primární úloha dobrých andělů je oslava Boží a služba Bohu.^[Sent. cert.]

Druhotná úloha dobrých andělů je ochrana lidí a starost o jejich spásu.^[De fide]

Každý pokřtěný má od doby křtu svého strážného anděla.^[Sent. cert.]

Ďábel má z důvodu Adamova hříchu jistou moc nad lidmi.^[De fide]

Srov. Ott, Ludwig. „Dogmatika“, Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1994.

Foto: Pexels, Lisa Fotios (CCO)

Nebe a nebeská stvoření

Ve Vyznání víry se modlíme: „Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, všeho viditelného i neviditelného...“

Co je to nebe?

Nebe je „Boží prostředí“, příbytek andělů a svatých a cíl stvoření. Slovy „nebe a země“ označujeme veškeré stvoření.

Nebe není místo kdesi ve vesmíru. Je to stav věčnosti. Nebe je tam, kde se děje Boží vůle bez nejmenšího odporu. Nebe je i tehdy, když život dosáhne nejvyšší intenzity a blaženosti (nejvyššího štěstí) – takový život ale nenajdeme na zemi. Jest-

liže se s Boží pomocí jednou dostaneme do nebe, čeká nás to, „co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují“ – jak je to vyjádřeno v Písmu svatém v 1. listě sv. apoštola Pavla Korintánům (1 Kor 2,9).

Co je to peklo?

Naše víra nazývá „peklem“ stav definitivního odloučení od Boha. Je to absolutní NE lásce.

Ježíš, který zná peklo, hovoří o něm jako o nejhlubší „temnotě“ (srov. Mt 8,12). Vyjádřeno našimi pojmy je peklo spíš chladné než žhavé. V mrazivé skutečnosti vytušíme stav naprosté strnulosti a bez-

nadějného odloučení od čehokoliv, co by v životě mohlo přinášet pomoc, úlevu, radost a útěchu.

Kdo jsou andělé?

Andělé jsou zcela duchovní Boží stvoření (tedy duchovní bytosti stvořené Bohem). Jsou obdařené rozumem a vůlí. Jsou netělesní, nesmrtelní a obvykle neviditelní. Žijí neustále v Boží přítomnosti a zprostředkovávají lidem Boží vůli a ochranu.

Anděl, jak napsal kardinál Joseph Ratzinger (pozdější papež Benedikt XVI.), „je jakoby osobní myšlenkou, kterou mě oslovuje Bůh“. Avšak i andělé se zcela obracejí ke svému Stvořiteli. Planou láskou k němu a ve dne v noci mu slouží. Jejich

„Na samém konci budou stát před Bohem už jen dvě skupiny lidí (a podobně i andělů – pozn. redakce) – ti, kteří Bohu řeknou: ‚Bud' vůle tvá,‘ a potom ti, kterým Bůh řekne: ‚Bud' vůle tvá.‘ Všichni, kteří jsou v pekle, se pro peklo sami rozhodli.“

Clive Staples Lewis, anglický spisovatel, autor „Letopisů Narnie“

Nebe je „Boží prostředí“, přibyték andělů a svatých a cíl stvoření.

chvalozpěv nikdy neumlká.

Andělé, kteří od Boha odpadli, se v Písmu svatém nazývají ďáblové nebo démoni.

Lze s anděly navázat vztah?

Ovšem. Anděly lze prosit o pomoc a přimluvu u Boha.

Každý člověk dostává od Boha anděla strážce. Je dobré a smysluplné modlit se k andělu strážci za sebe i za ostatní. Andělé mohou dát o sobě vědět v životě křesťanů například jako poslové nějaké zprávy nebo jako pomáhající průvodci. S falešnými anděly ezoteriky nemá víra nic společného.

Kdo všechno s námi slaví každou liturgii (bohoslužbu)?

Liturgie je „oficiální bohoslužba Církve“. A je to sám Pán Ježíš, kdo ve všech pozemských liturgiích slaví liturgii nebeskou, která zahrnuje anděly i lidi, živé i zemřelé,

Foto: Pixabay, Stine86Engel (CC0)

Nebe není místo kdesi ve vesmíru. Je to stav věčnosti.

minulost, přítomnost i budoucnost, nebe i zemi. Kněží a věřící se na této Kristově bohoslužbě podílejí každý svým vlastním, rozdílným způsobem.

Slavíme-li bohoslužbu, musíme se vnitřně připravit na podstatnou skutečnost: Ježíš Kristus je přítomen tady a teď, a s ním i celé nebe. Všichni nebes- ▷

„Ježíš přišel, aby nám všem řekl, že nás všechny chce mít v ráji a že peklo, o kterém se dnes jen málo hovoří, existuje a že je věčné pro všechny, kdo uzavírají svá srdce jeho lásce.“

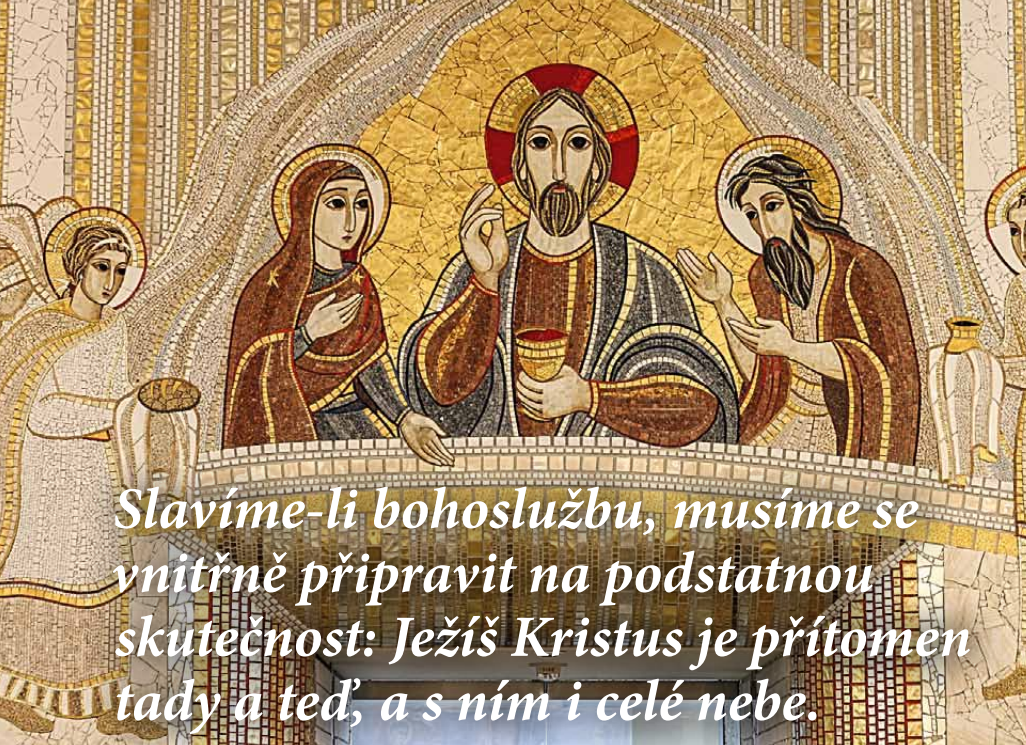
papež Benedikt XVI.

Knihy z Portálu

<http://obchod.portal.cz>

The screenshot shows the website 'portal.cz' with a navigation bar including 'NAKLADATELSTVÍ', 'ČASOPISY', 'SEMINÁŘE', and 'E-SHOP'. A prominent banner advertises a '20% SLEVA' (20% discount) on books. Below the banner, there are three book covers: 'Nový domek pro myšku' by Horáček Petr, 'Vánoční rozjímání' by Grise Anselm, and 'Masáže dětí a kojenců' by Hájíková Jana. The left sidebar lists categories like 'AUDIOKNIHY', 'BELETRIE', 'ČASOPISY', 'DĚTSKÁ LITERATURA', and 'E-KNIHY'.

Portál byl založen v roce 1990 Salesiánskou provincií Dona Boska s cílem pomáhat při výchově dětí a mládeže. Od začátku se proto zaměřil především na publikace z oborů pedagogika, psychologie a sociální práce, a to na odborné i populární úrovni. Později přibýly knihy pro rodiče i děti, jak z oblasti beletrie, tak rozvíjející tvořivost. Nedílnou součástí knižní produkce jsou rozhovory, spirituální tituly, beletrie a non-fiction. Veškerou produkci nakladatelství Portál (včetně akčních slev) najdete na webu obchod.portal.cz.

Slavíme-li bohoslužbu, musíme se vnitřně připravit na podstatnou skutečnost: Ježíš Kristus je přítomen tady a teď, a s ním i celé nebe.

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

řané jsou naplněni nevýslovnou radostí a zároveň láskyplnou péčí o nás. Poslední kniha Písma svatého, Zjevení svatého Jana, v tajuplných obrazech popisuje tuto nebeskou liturgii, k níž se přidáváme i my tady na zemi.

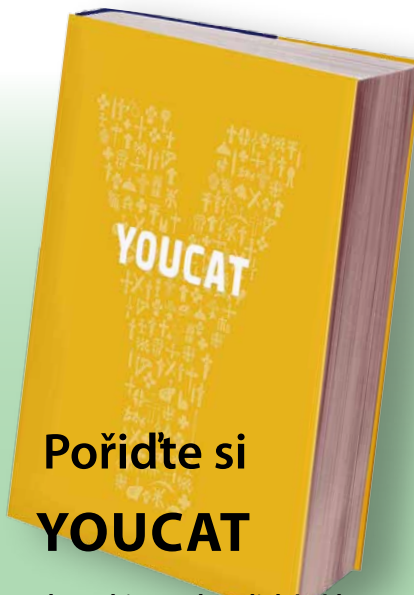
Podle YOUCAT (redakčně upraveno) ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus
Proč liturgie zaujímá první místo v životě Církve i jednotlivého křesťana?
Liturgie je vrchol, k němuž směřuje činnost Církve, a zároveň zdroj, z něhož vyvěrá veškerá její síla.

Srov. „YouCat: Katechismus katolické církve pro mladé“, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011.

Pořídte si YOUCAT

katechismus katolické církve pro mladé

Možnost objednávek na www.ikarmel.cz

Cena 261 Kč

karmelitánské knihkupectví

230 233 591 | zasl@kma.cz | [Vyhledání](#) | [Registrace](#)

Napište třeba název knihy nebo autora **HLEDAT** Váš košík je prázdný

Komiksová bible
Iva Hothová, Andre Le Blanc
DO KOŠÍKU Běžná cena: 650 Kč Naše cena: 585 Kč **NOVÉ VYDÁNÍ OBLIBENÉ BIBLE!**

Vybíráme z posledního katalogu

Titul	Cena
Kalendář 2021 - Dědictví otců	62 Kč
Neobyčejný román o Ježíšovi	179 Kč
Longinovo kopí	359 Kč
Závislosti srdce (2. vydání)	341 Kč
Amoris laetitia	179 Kč
Domácí násilí	116 Kč

Tisíce titulů katolické duchovní literatury
Objednávky on-line na www.ikarmel.cz

V této internetové prodejně si můžete objednat publikace Karmelitánského nakladatelství a mnoha dalších nakladatelství. Většina titulů je přehledně provázána s tituly souvisejícími.

Foto: Flickr, FotoMediamatic (CC BY-NC 2.0)

Dlouhé lžíce

Jeden zbožný muž chtěl od proroka Eliáše vědět, jak to vypadá v ráji a v pekle. Eliáš ho vzal do velké místnosti, kde voněla vynikající polévka. V sále bylo mnoho lidí a každý měl lžici s velmi dlouhou rukojetí. Marně se tlačili u kotle a nabírali, nedokázali se tou lžící najíst. S velmi dlouhou lžicí si nedokázali dosáhnout do úst. Hádali se a rvali.

V druhém sále bylo vše stejné – polévka i lžíce. Každý tu ale krmil dlouhou lžicí souseda proti sobě, a tak se všichni dobře najedli.

Eliáš řekl: „To první bylo peklo, toto je ráj...“

*Zárodky pekla i ráje
nosíme v sobě už zde.*

Foto: Flickr, Richard Alaway (CC BY 2.0)

Velblouda uvaž!

(arabský příběh)

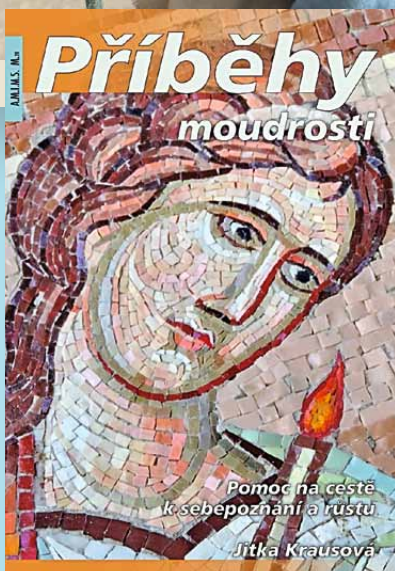
Zbožný muž navštívil poutní místo, kde se pohroužil do modlitby a naslouchal kázání vyhlášeného duchovního mistra. Když odcházel, zjistil, že jeho velbloud, na kterém přijel, je pryč.

Vrátil se s nářkem a stížnostmi za mistrem: „Vždyť jsem se tolik modlil, jak se to mohlo stát? Svěřil jsem dokonce andělům, aby mého velblouda hlídali.“

„Hm,“ řekl Mistr, „a uvázal jsi ho pořádně? Modli se, ale velblouda uvaž!“

2x Jitka Krausová („Příběhy moudrosti“ – viz upoutávka na knihu na této straně) ■

*Nepřeskakuj „oklikou přes Boha“
to, co je tvá povinnost, co máš
udělat jako člověk! Říká se tomu
moderně „duchovní bypass“.*

Příběhy moudrosti

Jitka Krausová

Kniha má podtitul *Pomoc na cestě k sebepoznání a růstu* a obsahuje 100 krátkých příběhů pro zamyšlení. Sesbírala je MUDr. Jitka Krausová, OV, lékařka psychiatrická, pastorační asistentka Arcibiskupství olomouckého, zasvěcená panna olomoucké arcidiecéze. Příběhy používá při duchovním doprovázení, duchovních obnovách, ale i ve své lékařské praxi. Zaujmu věřící i nevěřící – a pomohou k zamyšlení nad podstatnými věcmi v našem životě. Knihu o 96 stranách vydal A.M.I.M.S. Doporučujeme ji i pro další šíření ve vašem okolí (příspěvek na tisk 20 Kč, můžete si ji objednat pomocí kuponu na str. 23 nebo na www.amims.net). K dispozici je také e-kniha zdarma ke stažení ve formátu PDF na www.fatym.com.

Pane, pošli prosím „dělníky“...

Sestra Edita je v noviciátu. Mladé dívky (ale také mladí muži), kteří chtějí zasvětit svůj život službě Bohu a lidem v nějakém řeholním společenství (řádu, kongregaci...) vstoupí nejprve do takzvané kandidatury, kdy mají možnost blíže se seznámit se životem řeholní komunity. Následuje přijetí do tzv. noviciátu, který trvá obvykle jeden až dva roky. Po jeho absolvování skládají řeholní sliby. Nejdříve „na dobu určitou“ (tzv. časné sliby) a pak na celý život (věčné sliby).

bylo centrum uzavřené a namísto něho bylo otevřeno stanové městečko Střelák. Na Střeláku pomáhám s vydáváním jídla a oblečení, s úklidem, dezinfekcí... To, o čem bych chtěla napsat, je úplně prosté, ale přesto se o to s vámi podělím.

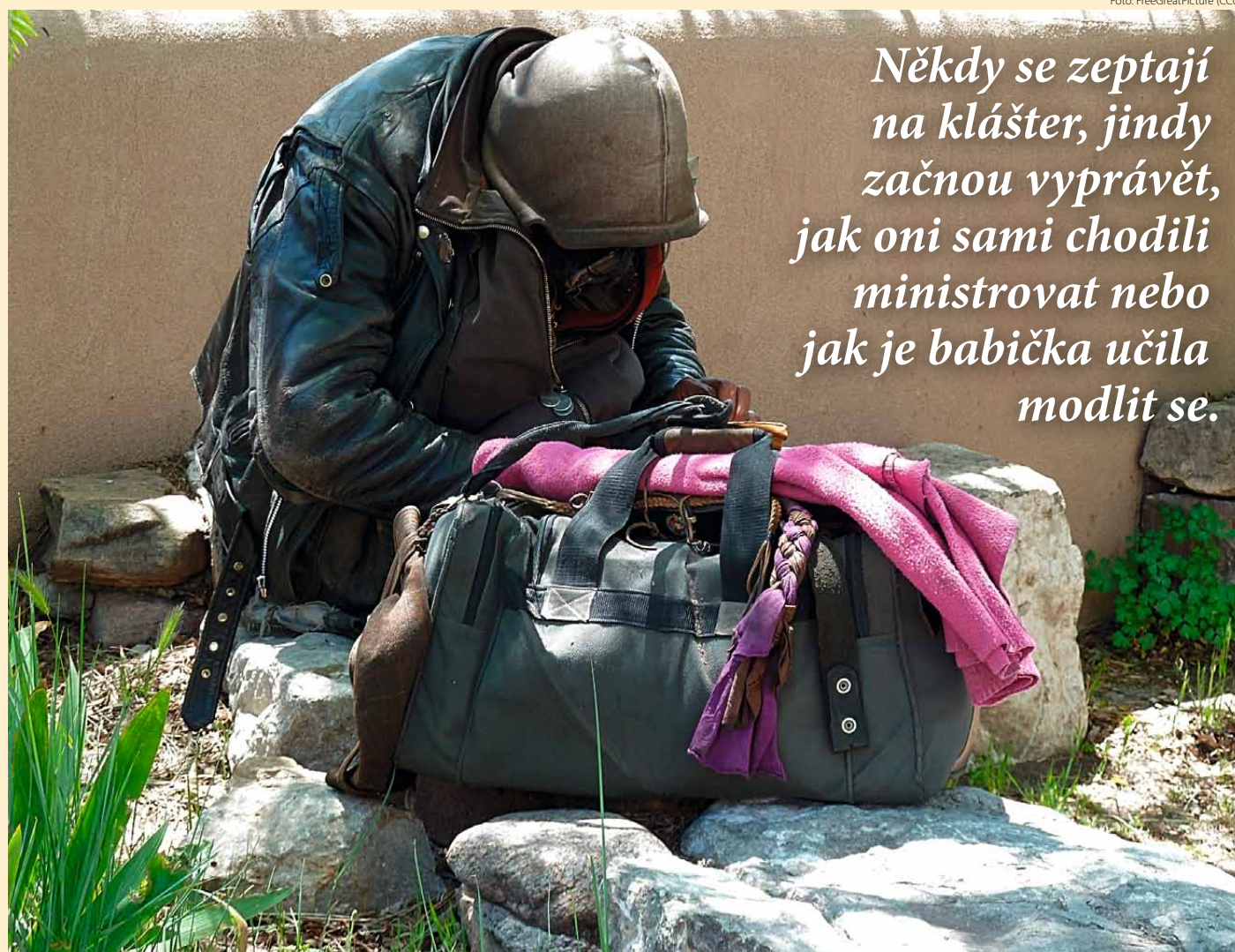
Touha a zájem i přes zatrpklost a zklamání

Jak u lidí bez domova, tak u nejrůznějších pracovníků (zdravotníků, zaměstnanců komunálních služeb...) cítím veliký zájem bavit se a dozvědět se něco o Pánu Bohu. Někdy se zeptají na klášter, jindy začnou vyprávět, jak oni sami chodili ministrovat

Chtěla bych se s vámi podělit o zkušenost s lidmi bez domova. Jsem v prvním roce noviciátu, kdy si můžu vyzkoušet různé formy pomoci lidem. Nejvíce mě srdce táhne k lidem bez domova a ke starým

lidem. Jedna z prvních služeb, do kterých jsem se mohla v rámci přípravy na řeholní život zapojit, byla pomoc v brněnské Charitě, v denním centru pro lidi bez domova. V době pandemie koronaviru

Foto: FreeGreatPicture (CC0)

*Někdy se zeptají
na klášter, jindy
začnou vyprávět,
jak oni sami chodili
ministrovat nebo
jak je babička učila
modlit se.*

*Kolikrát si říkám,
kdyby Pán Bůh
dal a bylo nás
více, mladí, starší,
kdokoli, kteří
bychom mohli
skrze naši službu,
naslouchání
a rozhovory
pomoci těmto
duším poznat
Ježíše...*

Foto: Flickr, DavidDennisPhotos.com (CC BY-SA 2.0)

nebo jak je babička učila modlit se. Jiný zase, aniž bych cokoli řekla, mi poví: „Já jsem úplně nevěřící, já bývalý hospodský, já z rodiny komunistů,“ jiný v sobě má hněv na Církev kvůli špatné zkušenosti s námi věřícími, ale cítím z nich tak velkou potřebu toto někomu říci. Kolikrát si říkám, kdyby Pán Bůh dal a bylo nás zde více, mladí, starší, kdokoli, kteří bychom mohli skrze naši službu, naslouchání a rozhovory pomoci těmto duším poznat Ježíše jako toho, který hledá všechny své ovečky a obětoval sebe samého, abychom s Ním mohli žít napořád v nebi nekonečně šťastní.

Dát poznat i jinou radost

Ano, většina z těch, kteří zde žijí, jsou nešťastní, závislí na alkoholu, jejich skoro jediné radosti. A já se jim nedivím, když nepoznali Ježíše, když zde není duchovní zázemí, fyzická práce, něco, čím by mohli smysluplně prožít den. Jednou nějakí pracovníci potřebovali přenést skříně. Poprosili dva nebo tři muže z lidí bez domova. Jak jim svítily oči, jak se usmívali, jak je to krásné, když se člověk cítí užitečný...

Sen a prosba: Pošli, Pane, dělníky na svou žeň...

Zřízení stanového městečka byla humanitární akce v počátku šíření nemoci, tedy se zde ani neplánuje vytvoření něčeho, kde by se mohli zapojit do práce, kde by se celkově řešily problémy chudých lidí. Ano, jsou zde sociální pracovníci, které nabí-

... poznat ho jako toho, který hledá všechny své ovečky a obětoval sebe samého, abychom s Ním mohli žít napořád v nebi nekonečně šťastní.

zejí pomoc s hledáním ubytování, práce, dobrovolníci, kteří mohou vymyslet volnočasové aktivity atd. Ale připadá mně, že tito lidé jsou často bez síly se vzchopit, bez motivace... V srdci nosím krásný sen, že by existovalo městečko pro ty, kteří byli z různých důvodů společností odmítnuti, ale mají touhu nějak začít znovu... Kde by bylo zajištěné bydlení, smysluplná práce, nastaven určitý režim, ale hlavně by to

bylo městečko, kde by byl naším pastýřem Pán Ježíš, Panna Maria Maminkou, no a svatí našimi důležitými pomocníky. Tak Tě, Pane Ježíši, z celého srdce prosím, pošli dělníky, pošli hodně dělníků, kteří by žízňivým zjevovali Tvou milosrdnou tvář, tvář dobrého Otce všech svých dětí. Amen.

sestra Edita ■

Brožurky a knížky pro evangelizaci

nabízí tiskový apoštolát A.M.I.M.S. jen za minimální příspěvek na tisk.

Viz www.amims.net
a kupon na str. 23.

Foto: Pexels, Matěj Čerkez (CC0)

Dobrodružná cesta k Pánu Ježíši aneb Křest můj, dětí i manžela

Jsou to již tři roky, co mi Pán dal dar víry. Táhnul mě k sobě hodně dlouho, ale jelikož jsem se dlouho bránila (člověk má svobodnou vůli...), tak mi odpověď na Jeho dar víry trvala opravdu mnoho let.

Dali jsme pokřtít i naše dvě děti, ale ani tehdy jsem si ještě nedovedla představit, jaké opravdové dobrodružství s Pánem nás čeká. A to doslova.

Prožili a prožíváme toho s Pánem mnoho, není možné zde všechno obsáhnout a papír ani vše nepobere. Ale ráda se s vámi podělím alespoň o nějaké střípky z našeho života, kterými nám Pán Ježíš dává najevo – pokud to tedy chceme vidět a vnímat –, že On je s námi.

Třetí dítě

Již od početí našeho třetího dítěte provázelo těhotenství mnoho obav o jeho život. Díky vytrvalým modlitbám dvou kněží i jejich kněžskému požehnání jsme mohli zakusit a stále zakoušíme, jak je Bůh i v tom všem, co prožíváme, milosrdný. I díky všem, kteří na nás pamatují v modlitbě...

Dcera se narodila před rokem, přišla na svět stejně jako starší dvě děti císař-

ským řezem. Den před plánovaným chirurgickým zákrokem jsem našeho kněze požádala o požehnání do následujícího dne. Odpověděl mi, že na nás pamatuje v modlitbě, žehná nám a obětuje za nás mši svatou, která ten den bývá ve farním kostele pravidelně v 7:30 hodin. Porod operace proběhla bez komplikací, ale bylo mi na sále velice slabo, že bych málem duši vypustila. Po celou dobu jsem miminko i sebe stále odevzdávala Pánu Ježíši. Díky nepřetržité modlitbě odevzdání jsem se nebála, ale bylo to krušné. Dcera měla po porodu problémy, museli ji resuscitovat. Narodila se právě v čase, kdy byla slavena mše svatá.

Byla jsem na dně, a tak jsem prosila...

Když nám třetí den po porodu bylo již oběma lépe a dcera začala konečně přijímat trochu mléka, čekala mě další den velká rána. Přišla jsem na oddělení a dcera byla napojena na EKG kvůli poklesu srdečního tepu pod standardní mez. Stále to tam svítilo a houkalo. Ten den jsem se málem sesypala, psychicky mi bylo na nic. Byl právě den Panny Marie, Matky jednoty křesťanů. Byla jsem na dně, prosila jsem Pána i Pannu Marii za dcerku. Byl to vlastně i den výročí mého křtu.

Ani nevím, jak mě to napadlo, ale když jsem si ještě před odjezdem do porodnice balila věci, dala jsem si do malé lahvičky trochu svěcené vody, aniž bych nad tím nějak přemýšlela. V těchto momentech jsem si ale na tu vodu ani nevzpomněla. Kolem poledne jsem mluvila po telefonu s kamarádkou a ona mi říká: „Kdybys měla třeba svěcenou vodu a mohla jí požehnat...“ A v tom jsem si na vodu vzpomněla. A hned jak jsem za dcerkou šla, dala jsem si do kapsy u županu lahvičku se svěcenou vodou a dceři požehnala pokaždé, když jsem za ní šla. Byl pátek, když měla pokles srdečního tepu. I našemu knězi ve farnosti jsem psala, moc jsem se o dceru bála. Přislíbil nám modlitbu, a abychom se nebáli. Noc z pátku na sobotu pro mě byla těžká, nemohla jsem spát, bylo mi psy-

chicky i fyzicky zle. Celý den měla dcera stále kolísavý a nízký tep. Další noc sloužila na oddělení velice laskavá sestra, která byla ochotná mi dcerku donést na ženské oddělení, kde jsem stále byla na pokoji bez dcery. Byla moc hodná, pomohla mi ji nakrmit a řekla mi, že dnes v noci poprvé neměla nízký tep! Za dva dny šla dcera na vyšetření srdce, aby se vědělo proč ten pokles tepu. Vyšetření neodhalilo žádnou srdeční vadu a pokles tepu již nenastal. Já

jsem to vnímala jako zázrak, lékaři nedovedli vysvětlit, jak došlo k tak náhlému zlepšení. Konečně jsme mohly obě domů.

Znovu v nemocnici

Za týden jsme ale byli v nemocnici znovu: dcera dostala chřipkový virus od staršího sourozence a jeli jsme na pohotovost – dceru si nechali na JIP. Byla jsem tam s ní. A byla jsem znovu na dně... Ten virus jí hodně zkomplikoval dýchání a prodě- >

Foto: Unsplash, Felipe Salgado (CCO)

Pán Ježíš dává najevo – pokud to tedy chceme vidět a vnímat –, že On je s námi.

lala zánět průdušek. První tři dny byly zlé. Náš kněz o tom věděl a sloužil za dceru mši svatou a její zdravotní stav se v noci a druhý den začal zlepšovat. Dokonce natolik, že paní primářka byla překvapená, jak brzy mohli dceři snížit přísun kyslíku a nakonec jí zkušeli další den kyslík odebrat úplně. V těch dnech bezmoci jsem uvažovala o nouzovém křtu dcery (více o tzv. křtu v nouzi v článku na této straně –

pozn. redakce). Měli jsme o ni s manželem velký strach. S Boží pomocí jsme za několik dní šly domů.

Společná modlitba

V necelém půl roce života jsme podstoupili základní genetické vyšetření. Byl právě začátek května. Měsíc Panny Marie. Vděčím mnoho Pánu Bohu za kamarádku Aničku, která mi každý večer zavolala

a modlila se se mnou desátek růžence za dcerku. Jsme od sebe vzdáleny přes více než půl republiky, ale v modlitbě často zažívám, a to nejen s ní, že jsme si všichni blízko. Někdy jsem se zasekla, že se s ní modlit po telefonu nebudu, že ne a ne. Taková tvrdá hlava. A ona na to: „Tak víš co? Já se budu modlit sama a ty můžeš poslouchat...“ To víte, že v duchu jsem se k ní přidala. Byla mi velkou pomocí

Foto: Flickr, Marcy Leigh (CC BY-NC-ND 2.0)

Křest v nouzi

Nekoná se v kostele, nepředchází mu příprava, není při něm kmostr, křtít může kdokoli... Co ale při něm být musí, aby byl platný?
A kdy se smí konat?

Nouzový křest je křest udělený v nebezpečí smrti a pro jeho platnost stačí pouze tři věci:

1. Ten, kdo křtí – může to být kdokoli, dokonce i nevěřící člověk –, musí mít úmysl „konat to, co při křtu koná Církev“.
2. Ke křtu musí použít vodu – v tomto případě nemusí být posvěcená –, ale vždy přírodní (tj. vodovodní, studniční, pramenitá, dešťová... – pro-

Je to křest udělený v nebezpečí smrti.

stě to, co se běžně označuje slovem „voda“; není možné křtít např. čajem, polévkou ani nějakou jinou tekutinou).

3. V okamžiku polévání hlavy vodou křtitel pronese předepsanou formuli: „(Jméno), já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“

Je-li v nebezpečí smrti dospělý, pak by měl nějakým způsobem projevit touhu po křtu. V případě dětí ohrožených smrtí lze křtít i bez svolení rodičů.

Ten, kdo křtí, má dále povinnost vše nahlásit příslušnému knězi (v místě byd-

liště křtěnce nebo jakémukoli knězi, ten by už zařídil vše potřebné pro zapsání do příslušné farní matriky). Pokud je to možné, je dobré (ale ne nutné), aby u křtu byl přítomen ještě nějaký svědek, který by dosvědčil jeho uskutečnění a platný průběh.

Podle www.cirkev.cz
(srov. www.vira.cz/texty/otazky-a-odpovedi/nouzovy-krest) ■

K jeho platnosti jsou nutné jen tři věci...

při překonávání tohoto období nejistoty a čekání.

Manželovo rozhodnutí

V naší farnosti se dva dny na to, kdy dcera podstoupila odběry krve, konala pěší pouť do nově vysvěcené kaple k Panně Marii Karmelské. Manžel vyrazil na pouť s ostatními – říkal, že to chce obětovat za dceru...

Ráno manžel vstal a říká: „Slíbil jsem Panně Marii, že když ty výsledky budou negativní, tak zajdu za knězem a chtěl bych začít chodit od podzimu na přípravu na křest...“ – „A co když ty výsledky nebudou negativní?“ namítla jsem. „Tak se uvidí...“ odpověděl. On totiž už dlouhou dobu o svém křtu přemýšlel, ale tohle bral jako jakýsi poslední krok...

Smajlík

Na sdělení výsledků jsme jeli všichni. Lékařka je ještě neměla a šla tedy zavolat na genetiku. Ta chvíle byla nekonečná. Pak přišla s papírem v ruce a na něm

byl nakreslený propiskou veliký smajlík! Nemohli jsme to najednou ani pobrat, že je to negativní! Když jsme jeli z nemocnice, stavili jsme se ve farním kostele poděkovat, ale dveře byly zamčené. Šli jsme tedy na faru požádat našeho kněze, který přijel chvílku před námi, aby nám otevřel kostel. Milerád to udělal a ještě s námi poděkoval Pánu Bohu a dal nám všem požehnání. Pak ho manžel požádal, že by na podzim rád začal chodit na přípravu ke křtu... Ten den jsem pocítila, že Pán nás opravdu provázel na všech krocích.

On může... – a když, tak prosím o sílu

Prošli jsme mnohými vyšetřeními. Cvičili jsme s dcerou „Vojtovu metodu“. Ve všech těch nesnázích, kterými jsme si prošli, mi je velkou pomocí manžel, se kterým se večer společně s dětmi modlíme. Moc bych si přála, aby dcera byla zdravá, ale vnímám, že její vývoj je jiný než u našich dvou starších dětí. Stále se snažím odpovídat si na to, že u Pána není nic nemož-

ného. Když On bude chtít, může se dcera uzdravit. Když ne, prosím o sílu, abychom přijali vše tak, jak chce On. Ale i skrze to bolestné, čím si nyní procházíme, když podstupujeme různá vyšetření, manžel, dcera i já, zažíváme všichni velké Boží milosti.

Lída ■

Když On bude chtít, může se dcera uzdravit. Když ne, prosím o sílu, abychom přijali vše tak, jak chce On.

Foto: Pixabay, timkraajvanger (CCO)

Prožívání týdne podle tradice Církve

Podle církevní tradice je každý den v týdnu možné zvlášť prožívat určité tajemství naší víry. V minulých dvou číslech byla řeč o pondělcích, kdy si připomínáme Ducha Svatého, útercích a andělech strážných, středách a svatém Josefovi, čtvrtcích, kdy si připomínáme, že Pán Ježíš při Poslední večeři ustanovil Eucharistii, a o pátku – dni, kdy náš Pán zemřel pro naše hříchy na kříži. A nyní bude podrobnější řeč o tom, co je na jedné straně poměrně známé, ale co by nám rozhodně nemělo zevšednět, protože je to i určitým bohatstvím nás křesťanů a katolíků: že Panna Maria dává zvláštní ráz našim sobotám a že každá neděle je připomínkou a oslavou zmrtvýchvstání Pána Ježíše.

Rozčlenění týdne podle staré církevní tradice, kdy je každý den věnován nějaké důležité skutečnosti, má význam pro každého. Ale mimořádný význam může pro nás mít zvlášť tehdy, když na delší dobu onemocníme, budeme upoutaní na lůžko a nebudeme se moci účastnit pravidelného liturgického života Církve... Takto může každý člověk určitým způsobem „žít s Církví“.

*Takové prožívání
týdne má význam
pro každého,
ale mimořádný
význam pro nás
může získat
zvlášť tehdy, když
na delší dobu
onemocníme.*

Sobota: Panna Maria

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do hor do města Judova. Vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžbětu. Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle. Byla naplněna Duchem Svatým a zvolala velikým hlasem: „Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla. Jak to, že ke mně přichází matka mého Pána? Hle, jakmile se zvuk tvého pozdravu dotkl mých uší, pohnulo se radostí dítě v mém těle. A blahoslavená, která uvěřila, že se splní to, co jí bylo řečeno od Pána.“ (Lk 1,39–45)

Den Panny Marie a původní den odpočinku

Maria dává zvláštní ráz našim sobotám. Kněz může v sobotu sloužit mši svatou ke cti Panny Marie. Mnohá soukromá zjevení a různé pobožnosti se odvolávají právě na sobotu jako na zvláštní mariánský den (srov. *O „prvních sobotách“ jsem se dozvěděla až v jednatřiceti* a další články v *Milujte se!* č. 53, str. 30–37 – zdarma v on-line v archivu všech dosud vyda-

ných čísel na www.milujte.se). V sobotě také zůstává něco ze starého dne odpočinku, ve kterém Bůh přehlížel s láskou své dokončené dílo stvoření. Dnes sice slavíme jako den odpočinku neděli, ale přesto v sobě sobota, starý židovský šabat, stále skrývá něco z této své dávné funkce.

Matka Církve – matka všech

Můžeme tedy prožívat sobotu s Marií. Vidíme ji, jak spěchá na pomoc Alžbětě.

I když je „plná milostí“, nijak si na této milosti nezakládá, ale běží posloužit své příbuzné. I my můžeme nyní doufat, že nám přispěchá na pomoc. V Marii cítíme jakousi laskavou oporu, která se při vsí své slávě neváhá sklonit ke každému člověku. Ona je Matka Církve, a protože k Církvi nějak náležejí, alespoň Božím povoláním, všichni lidé, Maria je matkou všech.

Ta, která rozumí naší bolesti

Maria je žena, která rozumí bolesti. Trpěla už od chvíle, kdy poprvé vědomě poznala své vyvolení. Trapná situace s nečekaným těhotenstvím, nedůstojné podmínky pro narození a první roky dítěte, duševní vzdálenost od syna, který měl v životě jiné úkoly než běžní izraelští muži, jeho smrt, to vše ji učinilo neuvěřitelně blízkou nám všem, kdo procházíme „tímto slzavým údolím“. Trpěla spíše duševně než tělesně, ale právě proto nám rozumí. Vždyť oč horší je často v nemoci pocit bezmocnosti a strachu než samotná bolest. Maria k nám hovoří a dává nám naději. I to, co vidíme ztracené, je v Božích rukách. Marii

Struktura modlitby růžence

Úvod:

- Znamení kříže • Věřím v Boha
  - Otče náš • 3x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš postupně prosíme o tři Božské ctnosti: 1. v kterého věříme, 2. v kterého doufáme, 3. kterého nade všechno milujeme) • Sláva Otci

Pět desátků:

- Otče náš • 10x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš se přidávají růžencová tajemství) • Sláva Otci

I. Tajemství radostná (pondělí, sobota):

1. kterého jsi z Ducha Svatého počala
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila
3. kterého jsi v Betlémě porodila
4. kterého jsi v chrámě obětovala
5. kterého jsi v chrámě našla

II. Tajemství světla (čtvrtek):

1. který byl pokřtěn v Jordánu
2. který zjevil v Káně svou božskou moc
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu
5. který ustanovil Eucharistii

III. Tajemství bolestná (úterý, pátek):

1. který se pro nás krví potil
2. který byl pro nás bičován
3. který byl pro nás trním korunován
4. který pro nás nesl těžký kříž
5. který byl pro nás ukřižován

IV. Tajemství slavná (středa, neděle):

1. který z mrtvých vstal
2. který na nebe vstoupil
3. který Ducha Svatého seslal
4. který tě, Panno, do nebe vzal
5. který tě v nebi korunoval

Po každém desátku:

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchráň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

Závěr:

• Zdrávas Královno • Oroduj za nás, Královno posvátného růžence, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních. • Modleme se: Bože, tvůj jednorozenný Syn nám svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním získal věčnou spásu. Dej nám, prosíme, když v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie o těchto tajemstvích rozjímáme, ať také podle nich žijeme a dosáhneme toho, co slibují. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Je vhodné ještě připojit modlitbu na úmysl Svatého otce.

Jan Gossaert: *Madona a dítě* (1527, malba)

Foto: Wikimedia Commons

ležel na klíně mrtvý syn a třetího dne vstal z mrtvých!

„Milostiplná“

Maria je milostiplná, a právě proto se k ní utíkáme. Její přímluva je velmi mocná

a její láska silná. Můžeme říct, že mnohé ženy trpěly více než ona, ale nesmíme zapomenout na to, že nevíme, jak člověk, který je bez hříchu, prožívá řádění zla. Láska činí člověka zranitelným, a tak Maria, plná milosti, jistě velmi těžce ▷

prožívala situace, v nichž se lidé stavějí proti Boží vůli a odmítají jeho lásku. Ona tedy rozumí i našim trápením a dodává nám v nich odvahu, kterou z blízkosti Bohu vždy čerpala.

Růženec: vnáší rytmus do chaosu života

Kolik lidí zná důvěrně modlitbu růžence! V ní se Mariin život jakoby proplétá s naším, v něm nacházíme odvahu pro své

životní osudy a situace. Maria nám přináší Ježíše, na kterého tak často zapomínáme. I v modlitbě růžence je jakýmsi rytmickým středem našich zdrávasů jméno Ježíš. Vůbec je rytmus čímsi podstatným, co přináší růženec do našeho života. Chaos našeho života zasaženého hříchem a bolestí je třeba proměnit v harmonii. Nemocní asi nemají často trpělivost a sílu modlit se celý růženec, ale alespoň jeho části nebo krátká zvolání „Ježíš“ a „Maria“ mohou uvést do chodu síly, které náš život z hloubky ovlivní.

Maria, uzdravení nemocných, pomoz nám, ať svou nemoc (a celý svůj život) prožíváme tak, že povede nakonec k naší radosti a větší slávě Boží! Amen.

Chaos našeho života zasaženého hříchem a bolestí je třeba proměnit v harmonii.

Nádherný den – a zvláště pro nemocného

Neděle je den odpočinku a vzkříšení. Jak má ale odpočívat ten, kdo je nemocný, ten který nemá tělo ve své moci? Jak se má radovat ze vzkříšení ten, na němž spíše „pracuje smrt“? Ke křesťanské víře patří, že se radujeme i z věcí, které dosud nevidíme. V takové situaci vzkříšení i odpočinek jsou věci, na které se můžeme těšit v budoucnu. Patří k naší naději. Navíc je tato naděje už zčásti přítomná. První člověk byl vzkříšen už téměř před dvěma tisíci roky. Je to Ježíš, stále duchovně přítomný mezi námi. A jeho milost, jeho radost, jeho pokoj nám dávají zakusit něco ze slávy vzkříšení, která nás čeká.

První člověk byl vzkříšen už téměř před dvěma tisíci roky. Je to Ježíš.

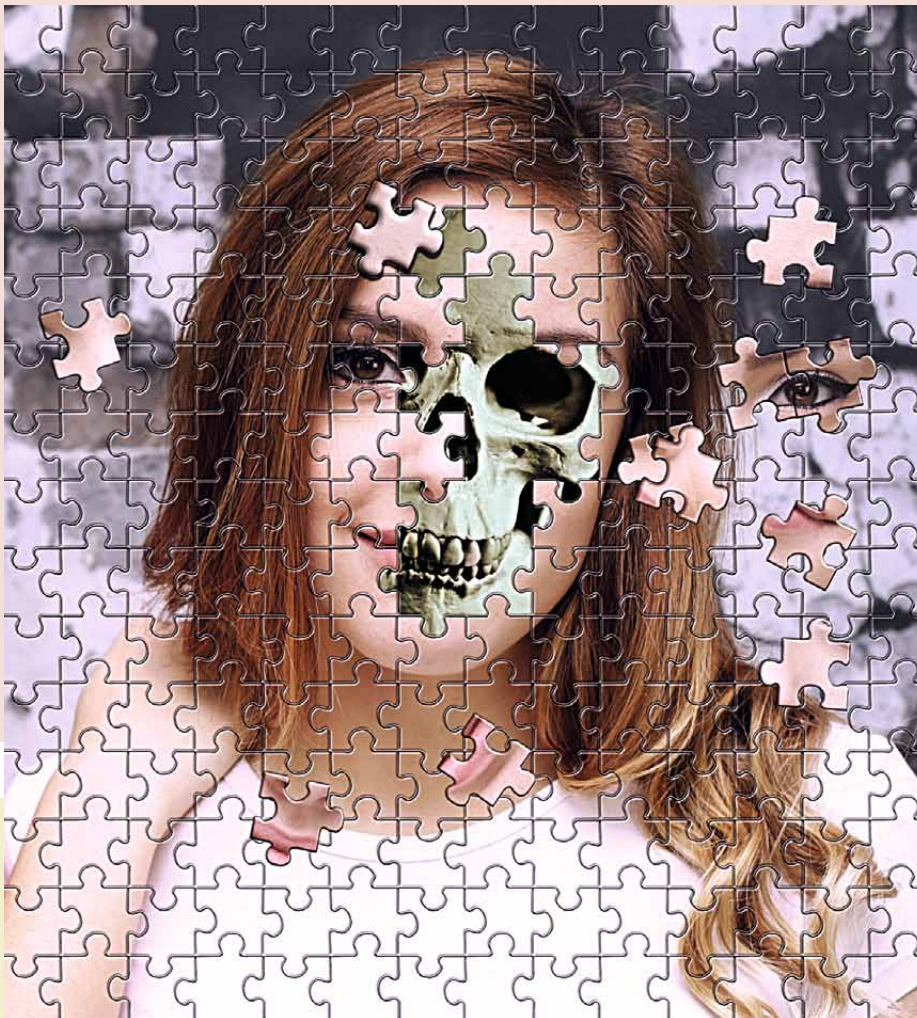

Foto: Pexels, Mario MB PHOTOgraphie (CCO)

Neděle: Vzkříšení

Když uplynula sobota, Marie z Magdaly, Marie, matka Jakubova, a Salome nakoupily vonné masti, aby ho šly pomazat. Brzy ráno prvního dne po sobotě, sotva vyšlo slunce, šly k hrobu. Říkaly si mezi sebou: „Kdo nám odvalí kámen od vchodu do hrobu?“ Ale když vzhledly, viděly, že kámen je odvalen. A byl velmi veliký. Vstoupily do hrobu a uviděly mládence, který seděl po pravé straně a měl na sobě bílé roucho. I zděsily se. Řekl jim: „Neděste se! Hledáte Ježíše, toho Nazaretského, který byl ukřižován. Byl vzkříšen, není zde. Hle, místo, kam ho položili. Ale jděte, řekněte jeho učedníkům, zvláště Petrovi: Jde před vámi do Galileje. Tam ho spatříte, jak vám řekl.“ Ženy vyšly a utíkaly od hrobu, protože na ně padla hrůza a úžas. A nikomu nic neřekly, neboť se bály. (Mk 16,1–8)

Naše nemohoucí údy, naše trpící tělo, náš unavený a ztrápený duch se mají dočkat proměny, která je naplní slávou a Boží přítomností. Můžeme se už nyní těšit na to, že totéž tělo, které nám nyní vypovídá službu, nám bude zdrojem radosti a překypující síly. Budeme oslavovat svým tělem Pána, a to ne už tak, že mu budeme obětovat svá utrpení, ale že před ním roztančíme své tělo proniknuté Duchem Svatým.

Naděje pro nás i pro celý svět

Ježíšovo vzkříšení dává naději celému světu. Tento svět, trápený pohromami, válkami, lidským chaosem a sobectvím, má být proniknut jemným světlem proudícím z Ježíšova vzkříšeného těla. Nebesa už znají toto oslavení těla a hmoty, vždyť v nich vládne vzkříšený Ježíš po pravici Otcově. Jeho tělo je v nebi příbytkem duší, které dosud na své tělo čekají.

A Maria, nová Eva, začátek a první plod obrozeného lidstva, zde vládne se svým tělem vzatým do nebe. Nebe tedy není ráj duchů, vždyť ti, kteří v něm vládou, jsou lidé.

Pozdvihni celý svět k sobě do své slávy!

Volejme tedy spolu s celým tvorstvem, trápeným bezohledností našeho světa, k Pánu dějin, aby uspil příchod proměny vesmíru. Přijď, Pane Ježíši! Naše nemoci, které jsi na sebe vzal, už došly v tvém těle oslavení. Nenech bez povšimnutí také trápení a nemoci svého mystického těla, nás, tvých bratří a sester. Sestup k nám a uzdrav nás, jako jsi se skláněl k chudým a nemocným za svého pozemského života.

... je ve mně semínko života, které nepřemůže ani smrt.

Foto: Flickr, Felipe Pilotto ART Photography (CC BY 2.0)

Svou láskou zahoj naše rány a pozdvihni celý svět k sobě do své slávy.

Nechme ji zazářit

Ježíšovo vzkříšení je zpráva, která se má šířit. Nemá to být jen lék, kterým utěšujeme sami sebe, ale poselství, které předáváme i lidem kolem sebe. Jestliže zachytíme něco z této velikonoční radosti, nechme ji zazářit i na své tváři. Ať skrze naši bolest, únavu a znechucení projde i paprsek této pozoruhodné naděje. Jsem trápený nemocí, ale je ve mně semínko života, které nepřemůže

Jestliže zachytíme něco z této velikonoční radosti, nechme ji zazářit i na své tváři.

ani smrt. Tato naděje má různou podobu. Někdy z ní nezbude nic jiného než trpělivost. Ale i ta stojí za to.

Celý cyklus „Prožívání týdne“

najdete v knize P. Leo Zerhau: „Vyřidte sijónské dceři. Kázání pro nemocné“, Vranov nad Dyjí: A.M.I.M.S., 2010, možno objednat pomocí kuponu na str. 24, příspěvek na tisk 7 Kč.

Je k dispozici také v elektronické podobě on-line zdarma na www.fatym.com.

P. Leo Zerhau (dokončení z předcházejících čísel, upraveno podle knihy „Vyřidte sijónské dceři. Kázání pro nemocné“, Vranov nad Dyjí: A.M.I.M.S., 2010; možno objednat pomocí kuponu na str. 24, příspěvek na tisk 7 Kč, celá kniha je k dispozici také v elektronické podobě on-line zdarma na www.fatym.com) ■

Foto: Flickr, Lone Shaull (CC BY-SA 2.0)

Proč je důležité „znát pravidla“

Liturgie není hra, je to doslova drama. Jde o drama dějin spásy, které se před námi odehrává: při slavení každé mše svaté se zpřítomňuje – zde a nyní – tajemství spásy: tedy to, co Bůh kdysi pro nás a naši spásu (záchranu!) vykonal. Po proměňování, jednom z vrcholů mše svaté, po výzvě kněze: „Tajemství víry,“ voláme: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste.“

Dalším vrcholem slavení mše svaté je pak přijímání Eucharistie – Svatého přijímání. Možnost nejtěsnějšího spojení s Bohem, jaké je zde na zemi vůbec možné...

Někdo může říct: má-li liturgie cosi společného s hrou, pak při hře – třebaš při fotbale nebo hokeji – také nehrají všichni. Hráčů je jen několik a ostatní jsou diváci. U fotbalu to tak je, ale Boží hra má ve svých pravidlech právě to, že „hrají“ všichni.

Mons. Ladislav Simajchl

Kdo se v kostele nudí

Povídá tuhle sedmnáctiletý mladý muž tátovi, když se ráno chystali do kostela: „Mně se do kostela nechce. Ještě tak přes kázání to jde, ale pak už je to stále stejné – hotová nuda.“

Táta nato: „Na fotbale to trvá dvakrát tak dlouho – a tam se nenudíš?“

„Kdepak, tam se nikdo nenudí. Tam tleskají, volají, zpívají, tam to každý prožívá!“

„A proč to tam prožívají...?“ postrkuje táta.

Syn se na chvíli zamyslel – a pak jako by uvažoval nahlas povídá: „Tam člověk ví, že o něco jde..., ví o co jde... – Tam lidé znají pravidla hry, a proto ji mohou spolu-prožívat a sledovat!“

Rozumět pravidlům a pochopit, o co jde

Správně to pochopil – ten mládenec. Mše svatá je vzácný poklad, velké drama před Bohem i lidmi. Ale kdo o ní nic neví, ten se pochopitelně nudí a čeká jen na konec. Proto bychom si u každého dění v kostele měli položit otázku: Proč to tak je, co se mně tím říká, jak se mohu zúčastnit? A hledat na tyto otázky postupně odpovědi.

O mši svaté je třeba přemýšlet. Snad vám k tomu pomůže i následující článek o významu chvil ticha při liturgii. Zdánlivě se nic neděje. Někdo by řekl: Je pauza. I každá taková „pauza“ je však při liturgii velmi důležitá!

Mons. Ladislav Simajchl (upraveno podle knihy „Naše role při nedělní bohoslužbě“, A.M.I.M.S., Vranov nad Dyjí, 2006 – možno objednat pomocí kuponu na str. 24 nebo na www.amims.net a www.fatym.com, kde je také on-line text zdarma; titulky a perex redakce) ■

... znají pravidla hry, a proto ji mohou spoluprožívat a sledovat!

Ticho...

... a jaký má význam v „architektuře mše svaté“

Kaple Svatého Kříže, postavená v roce 1956 na tzv. „zvonových skalách“ nad silnicí přes vyprahlou arizonskou poušť

Foto: PxHere (CC0)

Tak jako stavba každého kostela má své architektonické prvky, které do sebe zapadají, vzájemně se doplňují a společně mají tvořit vyvážený celek, tak také „stavba“ mše svaté se skládá z mnoha různých prvků. Každý prvek má v liturgii Církve svou důležitost, svůj význam, smysl. Jedním ze stavebních kamenů – možná dost nenápadným a pro mnohé i neznámým – je ticho. A nebo, ještě lépe než ke stavebnímu kamenu, bych ticho přirovnal k prostoru uvnitř stavby. V gotickém chrámu je ho mnohem více než v románské pevnosti. Navíc prostor může být naplněn kadidlem, stejně jako ticho může být naplněno přítomností Boží, kterou vnímáme.

Během liturgického slavení mše svaté zaznívá ticho několikrát.

Víte kdy a jaký má význam?

Při čtení si můžete současně prohlédnout galerii velmi zajímavých kostelů z celého světa. Také to vnější – tedy i architektura budovy, v níž se mše svatá koná –, má přivádět a doslova povznášet k setkání s Bohem – s Tím, jehož oslava je středem a cílem veškeré liturgie Církve. A má napomáhat i posvěcování a spásu (záchraně) člověka a celého světa, což je dalším cílem každé bohoslužby.

Ticho a setkání s Bohem

V Písmu svatém Starého zákona – tedy v té části Bible, která byla sepsána ještě před tím, než se Bůh stal člověkem, než se narodil jako malé dítě, které dostalo jméno Ježíš... – čteme o setkání proroka Eliáše s Bohem uprostřed pouště na posvátné hoře Choréb (to je jiný název pro horu Sinaj, kde se již několik století předtím za rachotu hromu setkal s Bohem Mojžíš, když dostal od Boha desky s příkázáními Desatera).

Stalo se to v 9. století před Kristem:

Tam vešel do jeskyně a v ní přenocoval. Tu k němu zaznělo slovo Hospodino. Bůh mu řekl: „Co tu chceš, Elijáši?“ Odpověděl: „Velice jsem horlil pro Hospodina, Boha zástupů, protože Izraelci opustili tvou smlouvu, tvé oltáře zbožili a tvé proroky povraždili mečem. Zbývám už jen sám, avšak i mně ukládají o život, jak by mě o něj připravili.“ Hospodin řekl: ▷

Hallgrímskirkja – monumentální kostel v Reykjavíku je jednou z nejvyšších staveb na Islandu (projektován 1937, dokončen 1986). Kostelíky na tamních rašeliništích jsou mnohem intimnější

„Vyjdi a postav se na hoře před Hospodinem.“ A hle, Hospodin se tudy ubírá. Před Hospodinem veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný. Jakmile jej Eliáš uslyšel, zavinul si tvář pláštěm, vyšel a postavil se u vchodu do jeskyně. Tu mu hlas pravil: „Co tu chceš, Elijáši?“ (1 Král 19,11–13)

Bůh se s Eliášem nesetkává tak jako kdysi s Mojžíšem za hromů a blesků – tam se, jak zdůrazňuje text, nyní nenachází. Setkává se s ním uprostřed ticha. Jeho hlas je tichý a jemný...

Hlasitá slova, ale ticho

Mše svatá má dvě hlavní části: bohoslužbu slova a bohoslužbu oběti. V té první nasloucháme „Božímú slovu“ – Bůh k nám skrze slova Písma svatého promlouvá. Učíme se ho důvěrně znát, aby pak pro nás setkání s ním ve svátosti Eucharistie o to víc znamenalo (toto druhé setkání v Eucharistii se děje při bohoslužbě oběti – nejprve se při proměňování stává z chleba a vína Tělo a Krev Ježíše Krista, Boha, který se stal člověkem a za nás a za naše hříchy se obětoval na kříži, a pak ho přijímáme ve Svatém přijímání).

Toto rozčlenění na dvě části i jejich pořadí má svou logiku: nejdřív ho poznáváme skrze Boží slovo, pak se s ním setkáváme v Eucharistii. Jde o to, aby to druhé setkání bylo již s někým známým, dokonce dobře známým a nám blízkým. Setkání s někým známým, a dokonce blízkým má totiž úplně jinou váhu než setkání s někým cizím, nebo s někým, koho známe jen zběžně. Jen se zkuste zamyslet, s kolika lidmi se během dne setkáte. Mohou jich být stovky, dokonce tisíce – na pracovišti, v obchodech, na ulicích... Většina těch setkání pro nás vůbec nic neznamená. Pak ale člověk potká někoho blízkého a toto setkání pro něj má větší hodnotu než třeba tisíce setkání s cizími a neznámými...

Proto je při mši svaté nejdřív prostor, abychom Mu mohli naslouchat. Ale stejně důležité je také ticho – nejen pro naslouchání, ale také pro rozhovor s Ním.

Posvátné mlčení při bohoslužbě

V úvodu misálu, což je „tlustá“ liturgická kniha, kterou kněz používá při mši svaté, se říká: „Jako součást bohoslužby je třeba také zachovávat ve stanoveném čase

I s prorokem Eliášem se Bůh kdysi setkal uprostřed ticha. Jeho hlas je tichý a jemný...

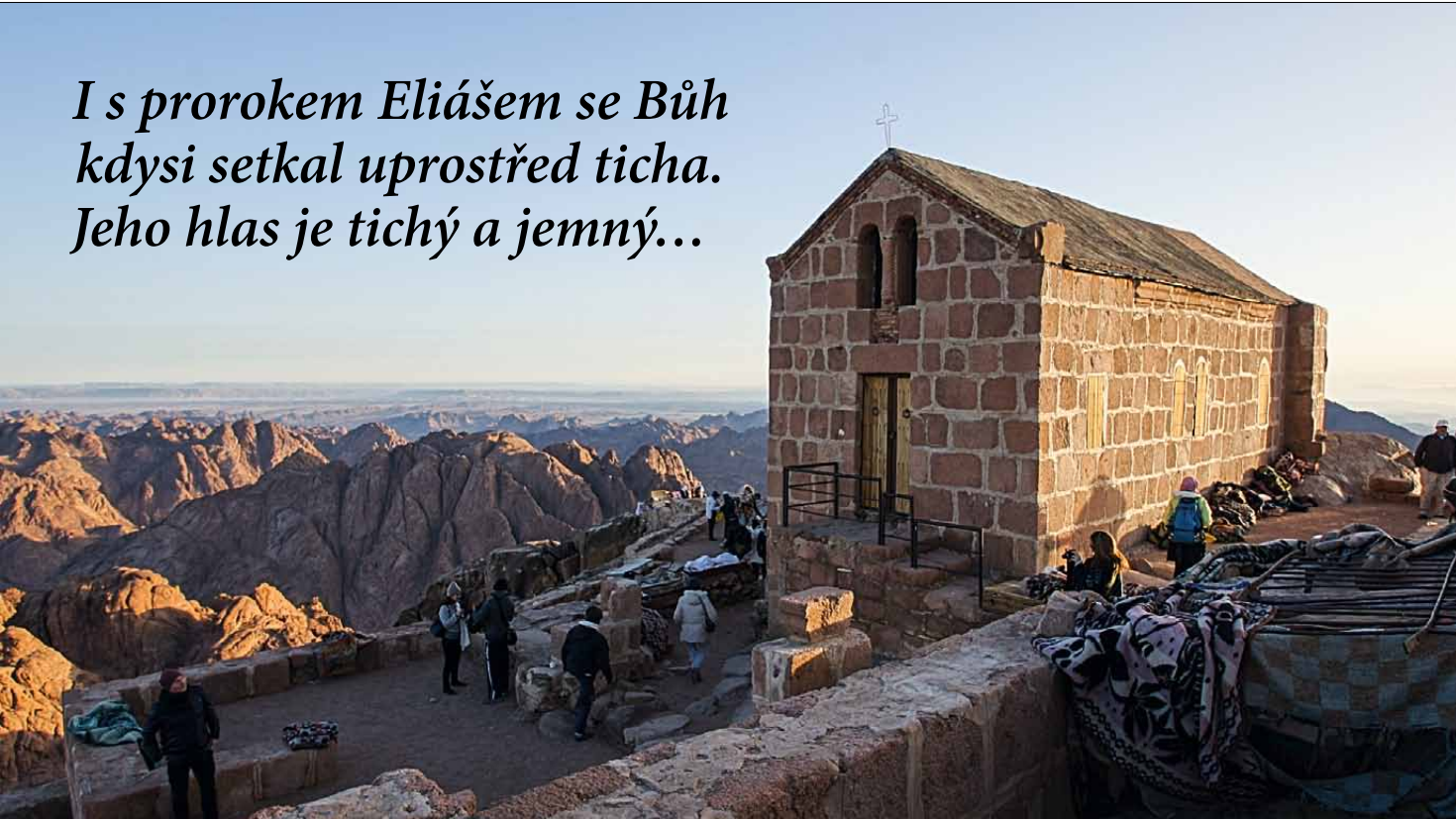

Foto: Flickr, Derek N Winterburn (CC BY-ND 2.0)

Řecký pravoslavný kostel na vrcholu hory Sinaj, která je nejčastěji ztotožňována s biblickou horou Sinaj, kde Mojžíš obdržel desky Desatera

posvátné mlčení. Jeho povaha je závislá na tom, o kterou část mše jde:

při úkonu kajícínosti a po výzvě k modlitbě se jednotlivci v duchu usebírají;

po čtení nebo homilii krátce rozjímají o tom, co slyšeli;

po přijímání pak ve svém srdci chválí Boha a modlí se.“

(viz *Všeobecné pokyny k Římskému misálu*, čl. 45)

... a také před bohoslužbou

Ještě než se podíváme podrobněji na význam jednotlivých chvil posvátného ticha při bohoslužbě, je dobré si přecíst i to, co říkají všeobecné pokyny k misálu o tichu **před bohoslužbou**:

„Je chvályhodné zachovávat už před začátkem bohoslužby mlčení v kostele, v sakristii a v prostorách k nim přilehlých, aby se všichni zbožně a řádně připravovali k jejímu slavení,“ (viz tamtéž).

Určitě je také chvályhodná společná modlitba (např. modlitba růžence, novén...) před bohoslužbou, stejně tak třeba i společný nácvik zpěvu (například odpovědi k žalmu, antifon...), ale je vždy potřebné zavčas začít, aby se také zavčas skončilo! Aby pak ještě před začátkem bohoslužby byla alespoň minuta či dvě na toto „ticho před bohoslužbou“, ve kterém se každý může ztišit a soustředit se na to velké, co má v následujících chvílích začít. Proto je také dobré přijít

do kostela alespoň o chvíli dřív. Pokud probíhám s vyplazeným jazykem dveřmi kostela v okamžiku, kdy kněz začíná

u oltáře znamením kříže, mohu mít sice dobrý pocit („Tak jsem to nakonec přece jen stihl!“), ale o nějakém usebrání asi >

Barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie na ostrově Bled ve Slovinsku. Stojí na místě dřevěné předkřesťanské svatyně, kterou pak nahradila románská trojlodní bazilika, později přestavěná v gotickém slohu. V 15. století byla ke kostelu přistavěna 54 metrů vysoká zvonice

Jako součást bohoslužby je třeba také zachovávat ve stanoveném čase posvátné mlčení.

(„Všeobecné pokyny k Římskému misálu“, čl. 45)

Foto: Wikimedia Commons, Gladi Topaz (CC BY-SA 4.0)

Metropolitní katedrála Zjevení Panny Marie v Brazílii (otevřena 1970). Zakladatel moderní brazilské architektury Oscar Niemeyer, přesvědčený komunist a odpůrce pravého úhlu, za ni obdržel v roce 1988 Priztkerovu cenu

Při první části mše svaté, při bohoslužbě slova, je nejdřív prostor, abychom Mu mohli naslouchat. Ale stejně důležité je také ticho – nejen pro naslouchání, ale také pro rozhovor s Ním.

Skalní kaple sv. Ignáce z Loyoly ve Všemilech (19. stol.) byla vytesaná do skály jako poděkování za zastavení epidemie neštovic a úplavice, na které umíraly především děti a staří lidé

těžko může být řeč nejen na začátku, ale i v dalších minutách, kdy tento „úspěch“ rozdechávám...

A to už vůbec nechci nějak více rozebírat ty, kteří naopak přicházejí v naprostém klidu a pohodě „v prvních desítkách minut po začátku“ a mají dobrý pocit, že „do konce kázání se to pořád počítá...“ Vůbec netuším, jak k takovému přesvědčení došli.

Ticho první: úkon kajcnosti

A nyní se podíváme na ticho již v průběhu bohoslužby. První je téměř na začátku, při tzv. úkonu kajcnosti. Po znamení kříže a vstupním pozdravem se kněz obrací k věřícím těmito nebo podobnými slovy: „Dříve než uslyšíme Boží slovo a budeme slavit Eucharistii, litujme svých hříchů.“ A pak následuje chvíle ticha. Je krátká a člověk v ní rozhodně nestihne celé „zpytování svědomí“ tak, jak ho je dobré konat např. při večerní modlitbě a jak je potřebné ho vykonat při přípravě na svátost smíření. Ale o to v tuto krátkou chvíli ani nejde. Jde o usebrání, o uvědomění si, že jsem hříšný člověk, který potřebuje Boží odpuštění a zároveň o ně stojí. A možná nám v tu chvíli proletí hlavou i nějaká konkrétní věc, kde odpuštění zvláště potřebujeme...

Po chvíli ticha pak následuje společný úkon kajcnosti: „Vyznávám se všemohoucímu Bohu a vám všem, že často hřeším myšlením, slovy a skutky a nekonám,

co mám konat...“ Může mít celou řadu variant. Vždy ale při něm hlasitě a společně vyznáváme to, co jsme si během chvíle ticha mohli již předtím uvědomit ve svém srdci.

Ticho druhé: po výzvě ke vstupní modlitbě

Ještě na začátku mše svaté, tedy jako součást tzv. vstupních obřadů, které předcházejí bohoslužbě slova, zaznívá výzva k modlitbě. Kněz řekne velmi stručně: „Modleme se!“ A pak je chvíle „pauza“. Někdy to vypadá, že je to takový pokyn, aby ministrant přinesl misál – a pak že se čeká, až ho donese... Ale tak je to špatně. S „knihou“, tedy s misálem, by tam měl být ministrant připravený už předtím, aby pak svým příchodem – a případně listováním – nerušil! Ta „pauza“, tedy chvíle ticha, je tam – jak již slova před ní napovídají – pro modlitbu! Nejdříve tichou, soukromou. Je to velmi důležitý moment, kdy si mohu uvědomit, za co a za koho přicházím Pánu Bohu děkovat a za co a koho prosit. A pak teprve, po tomto tichu určeném pro soustředění a krátkou osobní modlitbu, kněz jakoby shrnuje všechny tyto modlitby dohromady ve slovech, která pronáší již nahlas. V češtině je tato modlitba označována jako „vstupní modlitba“ (je na „vstupu“ do celého slavení mše svaté a při ní si můžeme uvědomit, s čím do prožívání bohoslužby vstupujeme...). V latině má tato modlitba ještě výstižnější název *colecta*. Možná se vám vybaví slovo „kolekce“ ve smyslu „sbírka“, třeba kolekce známek, brouků..., tedy něco, co je posbíráno a dané dohromady. Právě tak tato modlitba kněze pronesená nahlas dává jakoby dohromady, tedy shrnuje, všechny soukromé modlitby – prosby, díky, chvály – pronesené v předcházející chvíli ticha. A celé společenství je zakončuje hlasitým „Amen“ (hebrejské slovo znamenající souhlas, jistotu, „tak ať to je“), aby bylo patrné, že kněz tuto modlitbu neříkal jen sám za sebe, ale opravdu jménem nás všech – a shrnul do ní i všechno to, co jsme mu předtím sami přednesli. V té chvíli ticha...

Za třetí: Ticho, ve kterém doznívá Boží Slovo

I když se to asi často nezdůrazňuje, úvodní instrukce v misálu to říkají jednoznačně: „... třeba také zachovávat ve stanoveném čase posvátné mlčení (... jednotlivci ...) po čtení nebo homilii krátce rozjímají o tom, co slyšeli“ (viz již citované *Všeobecné pokyny k Římskému*

Jeho přítomnost

Než se ke čtenářům časopis „Milujte se!“ dostane, projdou jeho texty rukama (a počítači) mnoha spolupracovníků redakce. Při připomínkování textů, mnoha korekturách, sazbě... Jeden z nich napsal:

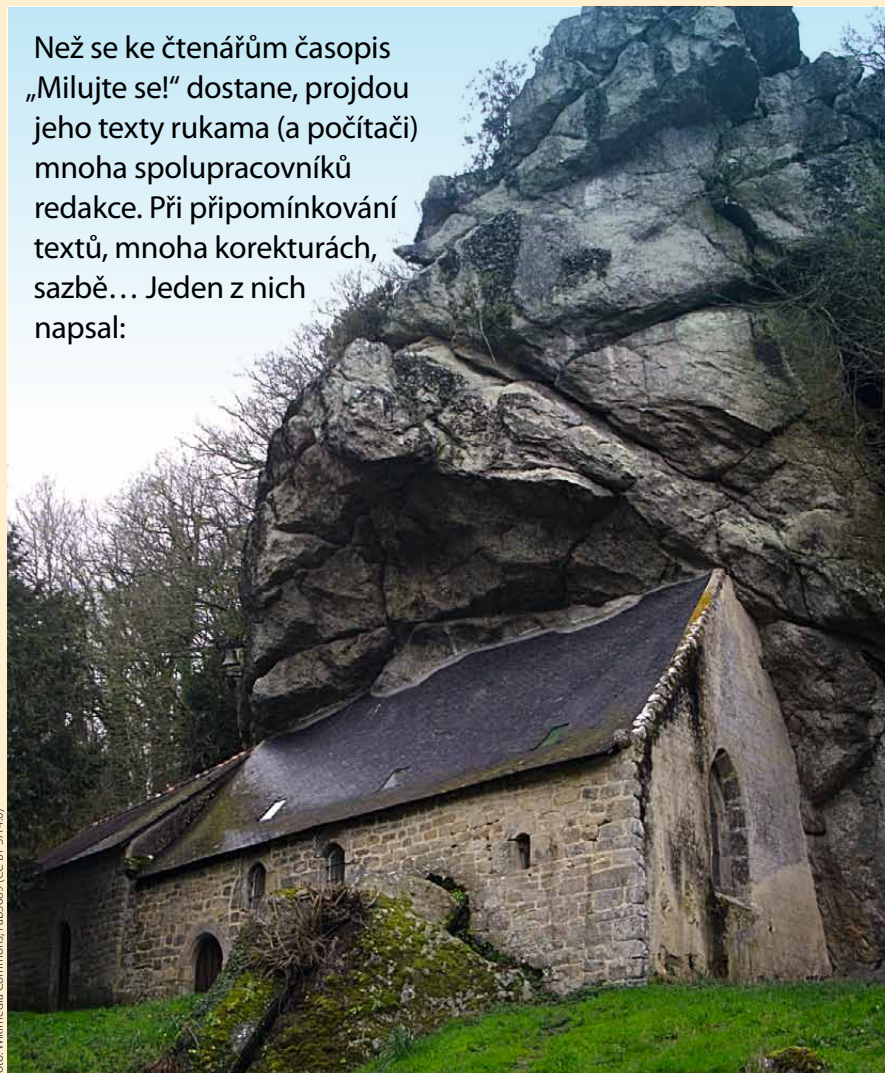

Foto: Wikimedia Commons, Fab5669 (CC BY-SA 4.0)

Kaple z 15. století ve francouzském městě Bieuzy, zasvěcená velšskému misionáři sv. Gildovi (cca 500 – 570). Podle legendy stojí na pohanském božišti, z něhož si sv. Gilda udělal poustevnu

Četl jsem si připravený text o tichu při liturgii. O tom, jak chvíle ticha před vstupní modlitbou, po slovech kněze „Modleme se!“, je velmi důležitý moment, kdy si mohu uvědomit, za co a za koho přicházím Pánu Bohu děkovat a za co a koho prosit.

Je to jistě vše správně – pro „ty svatější“. Ale mě osobně ty pauzy alespoň

pomáhají k tomu, abych si uvědomil přítomnost Boží. Že stojím před Bohem, že mne obklopuje, že je uvnitř mého srdce, že drží celý svět, vše kolem mě i mne samotného, že jsem v jeho náručí. A pak teprve to, co píšete, ale to už spíš nestíhám...

Radim ■

... že stojím před Bohem, že mne obklopuje, že je uvnitř mého srdce, že drží celý svět.

misálu, čl. 45). Přesto, že tento prostor ticha po čtení a po homilii je někdy při bohoslužbě vytvořen jen jaksi mimoděk

a bez skutečného záměru – třeba díky tomu, že to chvíli trvá, než se nachystá schola nebo zareaguje varhaník – že ▷

V kostele ale pomáhej „pěstovat“ posvátné ticho i mimo bohoslužbu.

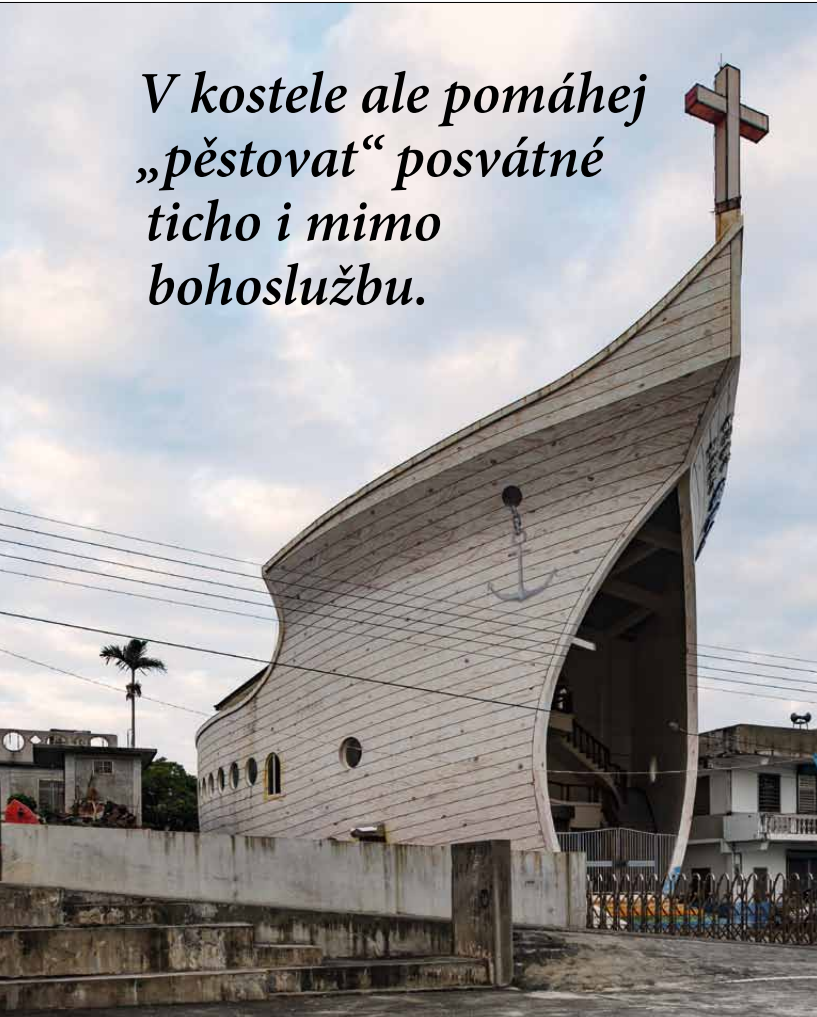

Foto: Wikimedia Commons, Cefphoto, Uwe Almas (CC BY-SA 3.0)
Foto: Wikimedia Commons, Arabsham (CC BY-SA 4.0)

Kostel-most: poutní mariánská svatyně Las Lajas v jižní Kolumbii

Presbyteriánský kostel na západním pobřeží Tchaj-wanu

mají zkrátka delší „zahřívací časy“..., je dobré i tak tento čas ticha ke krátkému rozjímání nad tím, co právě zaznělo, využít!

Slova Písma svatého pro chvíle po svatém přijímání:

Mluv, Hospodine, tvůj služebník poslouchá. (1 Sam 3,9)

Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. (Gal 2,20)

Čím se odplatím Hospodinu za všechno, co mi prokázal? (Ž 116,12–115,3)

Nalezla jsem miláčka svého srdce. Chopila jsem ho a nepustím ho. (Pís 3,4)

Ty jsi Kristus, Syn Boha živého! (Mt 16,16)

Pán můj a Bůh můj! (Jan 20,28)

Podle „Kancionálu“ (č. 044A)

Ticho čtvrté: po svatém přijímání

Při této velmi důležité chvíli ztišení věřící „po přijímání pak ve svém srdci chválí Boha a modlí se“ (viz tamtéž). Nyní máš Boha tak blízko, jak jen ho můžeš mít. Nedívej se kolem sebe! Věnuj se Mu! Na sto procent. Zajímavé je, že modlitba po svatém přijímání, kterou pak pronáší kněz, také sice začíná výzvou „Modleme se!“, ale chvíle ticha po této výzvě již nenásleduje. Ta byla již předtím a nyní kněz rovnou ve společné modlitbě shrnuje naše soukromé díky, chvály a prosby, které jsme předtím ve chvíli ticha po svatém přijímání Bohu Otci srze jeho Syna přednesli. Kdyby ale chvíle ticha po svatém přijímání nebyla, udělá ji kněz po výzvě „Modleme se!“ (srov. *Český misál*, reedice z roku 2015, str. 441) I z toho je vidět, jak je toto ticho důležité.

A ještě jedna chvíle ticha – na závěr, vlastně po něm...

Mše svatá končí závěrečným požehnáním. Ale slova: „Jděte ve jménu Páně,“ která na konci pronáší kněz nebo jáhen, není třeba brát jako výstřel ze startovací pistole a pokyn „k okamžité evaku-

aci“ kostela. Pokud ti to okolnosti dovolí, je možné a dobré ještě v tiché modlitbě nechat dozrát vše, co se při bohoslužbě dělo, a pokračovat v „modlitbě po svatém přijímání“ – být ještě chvíli jen s Pánem Ježíšem. Po svatém přijímání je **v tobě** přítomný Pán Ježíš, jako když byl v těle Panny Marie: přítomný se svým lidstvím i božstvím, jako bohočlověk. A to tak dlouho, dokud se hostie v žaludku nerozpustí, dokud se neztratí způsoby chleba (tj. jeho vnější vzhled a vlastnosti). To může trvat deset až patnáct minut. Proto je vhodné si uvědomit, že jsme v té době archou, svatostánkem, a i když mše svatá skončí, přiměřeně se věnovat svému Hostu.

A pokud ti to okolnosti nedovolí, chovej se při odchodu z kostela tak, abys to alespoň neznemožnil ostatním... Bohoslužba je také společenská událost, místo setkání s přáteli, ale na povyprávění je dostatek prostoru před kostelem nebo třeba ve farní kavárně (jestli ji nemáte, tak zkus nabídnout pomoc při jejím založení). V kostele ale pomáhej „pěstovat“ posvátné ticho i mimo bohoslužbu.

P. Pavel Zahradníček ■

Pokud ti to okolnosti dovolí, je možné a dobré ještě v tiché modlitbě nechat doznít vše, co se při bohoslužbě dělo.

Je vhodné si uvědomit, že jsme v té době archou, svatostánkem, a i když mše svatá skončí, přiměřeně se věnovat svému Hostu.

Modlitba po svatém přijímání od svatého Basila Velikého († 379)

Děkuji ti, Pane, můj Bože, že jsi nezamítl mě hříšného, nýbrž že jsi mi dopřál účast na svém svatém tajemství. Děkuji ti, že jsi poskytl mně nehodnému své přečisté, nebeské dary. Nejdobrotivější Pane, tys pro nás umřel a vstal z mrtvých a odkázal nám tuto úžasnou životodárnou svátost k posílnění a posvěcení duše i těla, k zapuzení každého protivníka, k osvětlení ducha, k usměrnění duševních sil, k neotřesitelné víře, k nelíčené lásce, k pravé moudrosti, k plnění tvých přikázání, k rozmnožení tvé božské milosti a k získání tvého království. Dej, ať jsem chráněn tvou svátostí a mám na mysli jen tvou vůli; ať nežiji sobě, nýbrž tobě, našemu Pánu a oblažiteli. Dopřej mi, abych opouštěl tento svět s nadějí na věčný život a došel věčného pokoje. U tebe dojdou splnění všechny tužby, v tobě je nevýslovná radost těch, kteří tě milují, Kriste, Bože náš! Tobě pěje chválu všechno stvoření navěky.

Podle „Kancionálu“ (č. 044A)

Kostel Panagia Paraportiani (Panny Marie z Boční brány) na řeckém ostrově Mykonos vznikl spojením pěti samostatných svatyní, přičemž čtyři spodní tvoří základnu pro horní

Maronitský kostel Panny Marie Cedrové v jihoafrickém Johannesburgu, založený v roce 1990

Společenství čistých srdcí

Kontakty na Společenství čistých srdcí
www.spolcs.cz

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem.
Římskokatolická farnost, 439 63 Liběšice u Žatce 1
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 608 831 584
P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

Máš zkušenost s Pannou Marií?

Ti, kdo vstupují do Společenství čistých srdcí, odpovídají při vstupním rozhodnutí na otázku, zda chtějí následovat příklad

Panny Marie a svatého Josefa a usilovat o čistotu svého srdce. Oba tyto světci jsou mimořádnými vzory, ale i mimořád-

nými pomocníky, a to nejen v oblasti čistoty. Proto je vhodné pracovat i na bližším vztahu k nim. A to cíleně.

Jak se například dá pracovat na vztahu k Panně Marii? Je možno promýšlet a „prorozjímávat“ situace, ve kterých se ocitla, a uvědomovat si, jak moc důvěřovala Pánu Bohu a jak vždy stála o to, konat to, co chce On.

A pak je také dobré ptát se v jednotlivých situacích našeho života: „A Panno Maria, jak bys na mém místě jednala ty?“ A když to vytušíme, udělat to také tak.

Vztah k Panně Marii, ale i k jiným světcům se dá budovat i skrze konkrétní zkušenosti s nimi. Například tak, že se jí svěří nějaká záležitost a prosíme ji o její zvláštní pomoc a přímluvu. A tak se nám podaří potvrdit to, co se zpívá v písni č. 807 „Matko Boží, neslycháno, že by někdo v těžkosti nadarmo se, svatá Panno, utíkal k tvé milosti“.

Každý z nás jistě má Panně Marii co svěřovat a o co prosit. Ze své osobní zkušenosti mohou potvrdit, že se vyplatí Panně Marii svěřovat to, co prožíváme. A když člověk zažije, že svěřit něco Panně Marii opravdu stojí za to, pak roste i bližší vztah k ní. A potom je samozřejmě také dobré nenechat si to jen pro sebe a předávat to dál! Vždyť to, co povzbudí mě, může být užitečné i druhým.

Zvláště dobré je spolupracovat s ní v oblasti různých pokušení. Již před léty mě zaujala rada starých duchovních otců

*Ptát se v jednotlivých situacích našeho života: „A Panno Maria, jak bys na mém místě jednala ty?“
A udělat to také tak.*

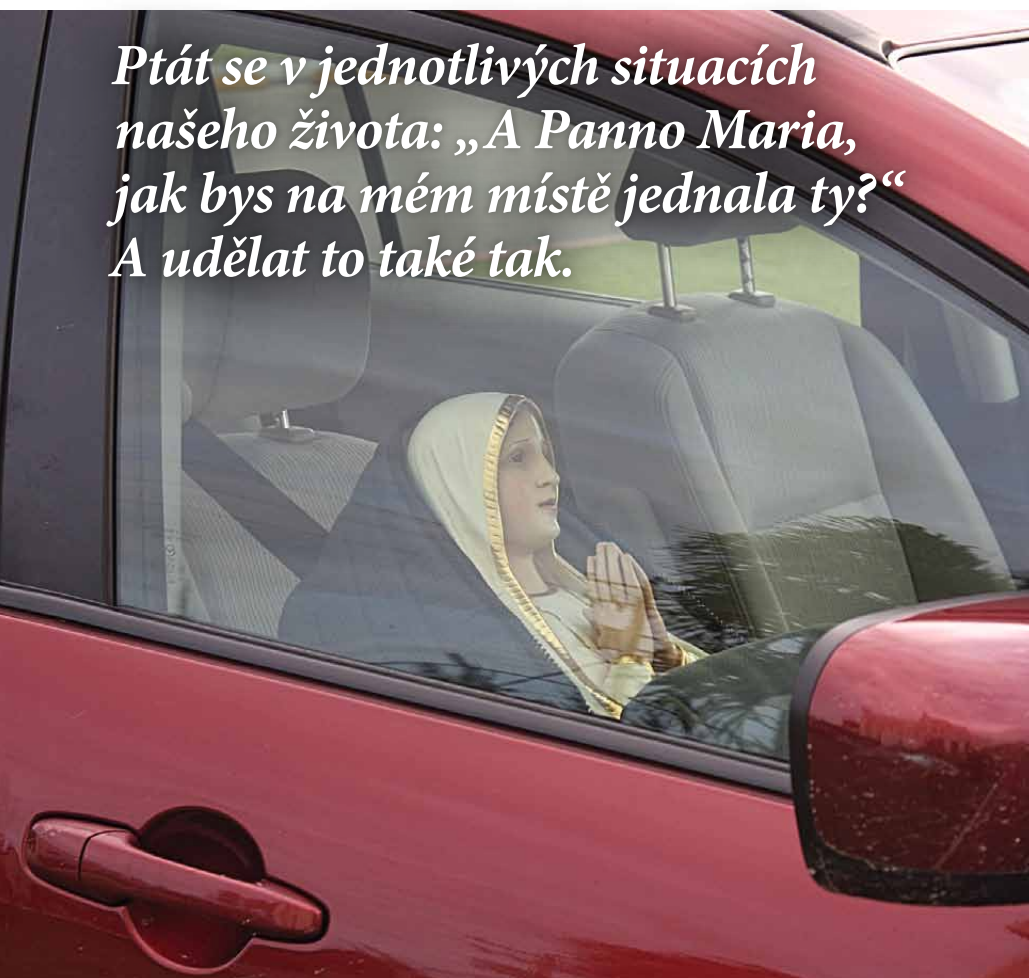

Foto: Flickr, Pilgrim Fatima (CC BY-SA 2.0)

Vztah k Panně Marii je životní jistota, protože ona nás vždy vede k Ježíši Kristu, a ten je jediný a neměnný vítěz!

Foto: Flickr, MissMessie (CC BY-SA 2.0)

v boji o čistotu. Doporučuji, aby ten, kdo prožívá pokušení, se preventivně třikrát denně pomodlil třikrát Zdrávas Maria k uctění Panny Marie počaté bez prvotního hříchu. A jak to duchovní otcové zdůvodňují? Proč zrovna takto uctívat Pannu Marii? Ji totiž pokušitel nikdy k žádnému hříchu nesvedl a ani si nedovolil pokoušet ji proti čistotě. Když ji vzýváme takto preventivně a tím se s ní spojujeme, ztrácí pokušitel chuť toho, kdo takto Pannu Marii uctívá, pokoušet. Ti, kterým jsem tuto radu dal, mi potvrdili, že opravdu

funguje. A když už se jim stalo, že v oblasti čistoty nějak poklesli, pak vždycky přiznávali, že jaksi pozapomněli uctívat třikrát denně třemi Zdrávasy Pannu Marii počatou bez prvotního hříchu...

Blízký vztah k Panně Marii je životní jistota, protože ona nás vždy vede k Ježíši Kristu, a ten je jediný a neměnný vítěz. A když se my svěřujeme jemu a stáváme se jeho přáteli, stává se jeho vítězství i naším vítězstvím.

P. Marek Dunda ■

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přístupu ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvalu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám.

Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, veď mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu.

Amen

ABC civilizace lásky

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

1.

Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.

O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.

O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.

S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapřičiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.

Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.

Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.

Aktivně pomáhej v utrpení. Ochtově přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.

Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.

Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.

Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Náš tip: Na www.milujte.se je i fulltextové vyhledávání ve všech číslech časopisu!

Všechna dosud vyšlá čísla časopisu **Milujte se!** najdete v on-line archivu na www.milujte.se v PDF formátu.

Časopis **Milujte se!** je koncipován tak, aby jeho obsah neztrácel ani po několika letech zajímavost a aktuálnost. Nedá se proto mluvit o nových a starých číslech – jen o číslech, která jsou ještě k dispozici v papírové podobě, a o číslech, která jsou již k dispozici pouze v elektronické podobě na internetu – na www.milujte.se.

Snažíme se o maximální šíření časopisu. Proto je k dispozici i na internetu. Přesto prosíme: podpořte, prosím, **Milujte se!** – objednejte si jej.

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se

všechno hroutí, nemoudři se mluví
Protože Bůh své bitvy neprohrává

svatý Josemaría Escrivá de Balaguer

Z-Hezel & Zupanstovini, na www.fgym.com